

Ε Π Ι Φ Υ Λ Λ Ι Σ .

**Ἡ παρ' Ἑλλησιν δημώδης ἰατρικὴ συγκριτικῶς
τῆ ἀρχαίᾳ .**

ὑπὸ Κ. Α. ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟΥ (ἐν Καρούσῳ).

(Συνέχ. Ὅρα. Ἀριθ. 29).

42. — Ὁφθαλμικαὶ νόσοι.

Ἐνταῦθα λόγος ἔσεται περὶ τραχωμάτων, βλεφαρίτιδος καὶ ἐπιπεφυκίτιδος. Ἡ ζύσις τῶν τραχωμάτων τῶν βλεφάρων ἦν ἐν χρήσει παρ' ἀρχαίοις· ἐγένετο δὲ διὰ τραχέων σωματίων, ἰκανῶν εἰς ἐξαγωγήν αἵματος, οἷον διὰ κισσήρεως, ὄστου σηπίας, φύλλων συκῆς, δέρματος. Ἡ χρῆσις τούτων διετηρήθη παρὰ τῷ λαῷ ἰδίᾳ τῶν χωρίων, ὅπου ἀπαντῶνται μᾶλλον ἔχνη τῆς ἀρχαίας ἰατρικῆς.

Ὁ δὲ διακεκριμένος ὀφθαλμιάτρος κ. Α. Ἀναγνωστάκης ἐν τῇ ἰατρικῇ Ἐφημερίδι (ἀριθ. 53, 73, 74.) λόγον πολὺν ποιεῖται περὶ τραχωμάτων, καὶ σαφῶς σχολιάζει τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἐν Παρισίοις κ. Sichel περὶ τῆς καθ' Ἱπποκράτην ζύσεως τῶν βλεφάρων, καὶ ἐξηγεῖ τὸ κείμενον τοῦ θεοῦ γέροντος, ὅπερ παρεξηγήθη ἐν Εὐρώπῃ· διότι ὁ μὲν μεταφραστὴς τοῦ περὶ Ὀψίος τοῦ Ἱπποκράτους ἠρμήνευσεν ἀστόχως διὰ τῆς λέξεως σχάσεως τὴν ζύσιν τῆς ἔσω ἐπιφανείας τῶν βλεφάρων· ἐπειδὴ ὁ Ἱπποκράτης ἔζηεν, οὐκ ἔσχαζε· μετὰ δὲ τὴν ζύσιν ἔκαιε τῷ ἄνθει τοῦ χαλκοῦ. Ὡδηγήθη δὲ εἰς τὴν ἐρμηνείαν ὑπὸ τῆς καὶ νῦν ἐν χρήσει περὶ τραχωμάτων ἰατρικῆς παρὰ τοῖς ἐμπειρικοῖς χειρουργοῖς, προστιθείς, ὅτι ὀλίγοι νῦν χρῶνται μήλαις μεταλλικαῖς, ἀντ' αὐτῶν δὲ λεπτῇ πεζίνῃ ἀτρίκτω, ἣτις ὁμοίᾳ τῇ τῶν ἀρχαίων. Ὁ Ἱπποκράτης (Ὀψίος § 2) λέγει τὰ ἐξῆς· «Ὅταν δὲ ζύης βλέφαρα ὀφθαλμοῦ, ζύειν εἰρίῳ Μιλησίῳ, οὐλῳ καθαρῷ, περὶ ἄτρακτον περιειλῶν αὐτήν.» Ὁ δὲ ἡμέτερος ὀφθαλμιάτρος ἐρμηνεύει τὸ ἐξῆς χωρίον τοῦ γέροντος. «Τὰ βλέφαρα τὰ παχύτερα τῆς φύσεως τὸ κάτω ἀποταμῶν τὴν σάρκα ὀκόσην εὐμαρέστατα δύνῃ· ὕστερον δὲ τὸ βλέφαρον ἐπικαῦσαι μὴ διαφράνει, φυλκασσόμενος τὴν φύσιν τῶν τριχῶν, ἣ τῷ ἄνθει ὀπτῶ λεπτῷ προστεῖλαι· ὅταν δὲ ἀποπέσῃ ἢ ἐσχάρα, ἰητρεύειν ὡς τὰ λοιπά.» Λέγει δὲ, ὅτι καὶ ἡ χειρουργία αὕτη σώζεται παρὰ τοῖς ἐμπειρικοῖς, καὶ ὅτι ἐπεσκεψάτο ἀββώστους φέροντας ἐπίσημα συμβλέφαρα ἕνεκα μεγάλης καταστραφῆς τοῦ ἐπιπεφυκότος· οὗτοι δὲ ἀποκόπτοντες πολλακίς διὰ ξυροῦ τὰ τραχώματα, εἶτα ἐπικαίουσι διὰ σκευα-

σμάτων τοῦ χαλκοῦ. Οἱ ἐμπειρικοὶ τὸ μὲν βῆθος τῆς πληγῆς μηλοῦσι διὰ γυμνῆς τῆς ἀτράκτου, τὸ δὲ πῦον ἐκμάσσουσιν ἀπὸ τῶν ἐλκῶν, εἰλίσσοντες περὶ τὴν αὐτοσχέδιον ταύτην μῆλην βαμβάκιον, ἢ μοτὸν, ἢ βράκος λινοῦν, ὥς οἱ παλαιοὶ εἴλισον στερεῶς ἔριον περὶ τὴν ἀγκύλην τῆς ἀτράκτου. Ὡς ἄνθος δὲ χαλκοῦ πιθανολογεῖ τὴν νῦν ἐν χρήσει παρὰ τῷ λαῷ, μαζόπετραν, γαλαζόπετραν, γυκλόπετραν, φλογόπετραν, ἥτις ἐστὶ πρωτοξείδιον τοῦ χαλκοῦ κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ κ. Λάνδερερ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν κ. Ἀνγκωνστάκην, καὶ οἱ νῦν χειροῦργοι, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι, δι' ἄνθους χαλκοῦ θεραπεύουσι τὰ τραχώματα. Ἀναφέρει δὲ μέθοδον, ἣν ἔμαθε παρὰ γραίκα Λαρισσαίας, γινωσκούσης ταύτην κατὰ παρῶσιν ἐκ τῆς πετρίδος, καὶ ἐκ νεότητος μετερχομένης, καὶ ἥτις ἔχει ὡς ἐξῆς· Ἀ' Εκστρέψας τὰ βλέφαρα, ζύσον τὰ τραχώματα φύλλω συκῆς· εἶτα ἐπίκασσον θεικῆ χαλκῆ (γαλαζόπετρα). Ἐπιήμερον μετὰ τὴν ζύσιν καὶ κῦσιν ἐπίπασσε πρώτῃν καὶ ἐσπέραν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν τὸ ἐξῆς τραχωματικὸν ξηρίον. Λάβε μαζόπετραν, ὁπτὴν ἐπὶ διαπύρων ἀνθράκων, καὶ ἐσθεσμένην ὄξει δριμυτάτῳ καὶ ὁπῶ λειμωνίων, μαργαρίτας δύο, σπέρματα ἀκακίας καὶ σάκχαρον ἐνετικόν. Κοριοποιήσον ταῦτα καλῶς, καὶ πέρασον διὰ λεπτοῦ σιηρικοῦ κοσκίνου. Ἡμίωρον μετὰ πᾶσιν ἐπίπασσιν πλύνον τὰ βλέφαρα διὰ σάπωνος. Ἐπαναλάμβανε δὲ τὴν ἐπίπασσιν μέχρι παντελοῦς ἀφκνίσεως τῶν τραχωμάτων. Β' Ἀναφέρει ἔτι, ὅτι οἱ νῦν ἐμπειρικοὶ μεταχειρίζονται τὰ τραχωματικά κολλύρια, τῇ κτεργασίᾳ τῶν σκευασμάτων τοῦ χαλκοῦ δι' ὄξους καὶ ὁποῦ λειμωνίων· τὸ αὐτὸ ἐποίουν καὶ οἱ παλαιοὶ κατὰ τραχωμάτων καὶ ἐλκῶν προστιθέντες τῷ χαλκῷ ὄξος, χυλὸν ἔμφακος, ὁπὸν ἐρινεοῦ.

Ἐν Καρύστῳ δὲ χρῶνται τοῖς ἐξῆς κατὰ φλεγμονῆς τοῦ ἐπιπεφυκότος καὶ τῶν βλεφάρων. Ἐπ' ἀμφοτέρων ἐνεργοῦσι τοπικὴν ἀφαιμαξίαν, προστρίβοντες διὰ φύλλων ἀγρίου ἐρυθροδάχνου τὰ ἔσω τοῦ κῆτω βλεφάρου μέχρις ἐξαγωγῆς αἵματος, ἰκανοῦ, κατ' αὐτοὺς, εἰς ἔχσιν. Ἐτεροι φύλλα πηγάνου μασσῶντες, κρατοῦσι μεταξὺ τῶν ὀδόντων, καὶ πολλὰκις χουχουλλοῦσι τὸν φλεγμαίνοντα ὀφθαλμόν· τινὲς δὲ τὰ φύλλα θλῶντες, βάλλουσιν ἐπ' αὐτοῦ διὰ λεπτοῦ ὀθονίου. Καὶ ὁ Τραλλιανὸς περὶ τὸν πήγανον (βιβλ. 2 κεφ. η'.) κατ' αἰγίλωτος· Ἀπὴγανον ἡμέρον ἔμα τῷ πρωτοστάτῳ λειοῦμενον, καλῶς πάνυ ἀνατκευάζει τοὺς αἰγίλωτας καὶ θεραπεύει. Ἐτι χυμῶ κλήματος, ὃν δάκρυ καὶ ἀμπελόγερον κλοῦσι, πλύνουσι τὸν ὀφθαλμόν, ὃν δροσίλοισι, καὶ βεβαίως ἐνεργεῖ ὡς στυπτικὸν κολλύριον. Ἐτι ποιοῦντες ἀλοιφὴν διὰ λευκώματος ὠοῦ καὶ στυπτηρίας, δι' ὀθονίου λεπτοῦ βάλλουσι πχνυχίως ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ. Ἐτι κύμινον λεῖον μετὰ λευκώματος καλῶς μιγνύοντες, καὶ ἀλοιφὴν παρασκευάζοντες, ἐπιβάλλουσι χλιαρὰν ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἢ τῆς προσθίας πηγῆς, ἣν ἀπαλὸν ὀνομάζουσιν. Ἐτι μιγνύοντες λευκῶμα μετὰ σακχάρου,

βάπτουσιν ὀθόνια ἄτινα ψυχρὰ βάλλουσιν ἔξωθεν τοῦ φλεγμαίνοντος ὀφθαλμοῦ. Ἔτι γάλα, ἰδίως μητρὸς ἄρρην ἐχούσης, σταλάζουσιν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ. Τὸ λεύκωμα δὲ τοῦ ὡοῦ καὶ τὸ γάλα τῆς γυναικὸς ἦταν χρήσιμα καὶ τὸ πάλαι, ὡς λέγει ὁ Γραλλιανὸς (βιβ. 12. σελ. 124). «Γάλα γυναικὸς μετὰ κρόκων ὠῶν καὶ ῥοδίνου διατιθέμενον, θυμακστῶς πράννει καὶ συμπέτει τὰς πᾶνυ ζεούτας τῶν ὀφθαλμῶν φλεγμονάς, ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ ἴου τὰ φύλλα· πρὸς δὲ τὰς μεγίστας φλεγμονάς, καὶ ἐν ὄγκῳ μείζους ποιεῖ καὶ ὁ κρόκος μετὰ ψυχῶν, ἢ τῶν κρόκων τῶν ὠῶν, καὶ ῥοδίνου.» Καὶ οἱ Καρύστιοι ῥόδα ζέοντες, ἐν εἴλει καταπλάσματος βάλ- λουσιν ἐπὶ τοῦ φλεγμαίνοντος ὀφθαλμοῦ, ὅπερ ὁ αὐτὸς ἀναφέρει (σελ. 125). «Πρὸς περιωδυνίας καὶ μεγίστας ἐπιφορὰς. Ῥόδων νεαρῶν δραχ. δ'. κρόκου δραχ. α'. ἀναλάμβανε μελιώτων ἀφεψήματι ἐν γλυκεῖ ἀφεψήθεντων.» Ἔτι λειότατον ἀμμωνιακὸν ἄλας διὰ φυσήσεως εἰτάγουσιν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν πᾶσχοντα φλεγμονήν, ἢ λεύκωμα, ὅπερ εὔμορφη ἢ μορφήν χάριν εὐφημισμοῦ ὀνομάζουσιν. Εἰδικὸς δὲ τις μεταχειρίζεται γαλακζόπετραν σὺν ἀμμωνιακῷ ἄλατι κατ' ὀφθαλμιῶν τῶν ἵππων, χρᾶσ- σων συνάμα διὰ ξυροῦ κατὰ τὰ ἔσω τῶν βλεφάρων καὶ τοῖς χόνδροις τῆς ρινός. Καὶ ὁ Γραλλιανὸς (βιβ. 6'. κεφ. ζ'). «Πρὸς πτερυγία καὶ συκώ- σεις· χαλκάνθου, ἄλατος ἀμμωνιακοῦ, κόμμεως ἴσα, ἕξει λειώσας ποιεῖ κολλούριον καὶ χρῆ.» Ἐν Καρύστῳ πρὸς τούτοις χορηγοῦσιν ἔσωθην κατὰ διαφόρων ὀφθαλμιῶν ἀφεψήμα φύλλων καρύου καὶ μελίας, ἣν μελεδὸν ὀνομάζουσιν.

Ἐν δὲ Ἀκλωνίῳ, ἐπὶ θερμοῦ πηλίνου σκεύους ξηραίνουσι κόπρον πι- δός, ἰδίῳ θαλαθηνοῦ, καὶ τὸ ξηρίον ρίπτουσι δις τῆς ἡμέρας ἐν τῷ ὀφθαλμῷ, θεωροῦντες τοῦτο ἀσφαλές κατὰ τῆς κοκκιάσεως καὶ τοῦ λευ- κώματος.

Ὁ δὲ φιλόπονος ἱατρὸς κ. Α. Γούδας ἐν Ἱατρικῇ Μελίσει (τόμ. γ'. σελ. 351) ἀναφέρει, ὅτι ἐν Ἰωαννίνοις εὐπορὸς τις οἰκογένεια μεταχειρί- ζεται τὸ σκνχάρον κατὰ τινων ὀφθαλμιῶν, μάλιστα τῶν ἐκ προυσίας ἀλλοτριῶν σωμάτων καὶ πρὸ πάντων καυστικῶν, καὶ διαβεβαίωσθαι ὅτι διὰ τούτου εἶδεν ἐπιτυχίαν. Τὴν κόνιν λεπτοτάτην οὖσαν, φυσῶσι τρίς ἢ τετράκις τῆς ἡμέρας εἰς τὸν ὀφθαλμὸν διὰ χάρτου σωληνοειδοῦς ὡσεὶ σιγάρου. Περὶ τοῦ τρόπου δὲ τῆς ἐνεργείας ἐβεβαίωθη ἀναγνοῦς (1) ὁμοίαν ἔασιν τοῦ ἐν Παρισίοις διαστήμου καθηγητοῦ Γκοσσελίνη (Gosselin). Οὗ- τος εἰς ἔασιν ὀφθαλμίας μεθ' ὑπερπαχύνσεως τοῦ κερπτοειδοῦς ὑμένοιο, καὶ ἐντελοῦς σχεδὸν ἐκ τούτου τυφλώσεως, προσελθούσης ἐκ τῆς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἐσβεσμένης τιτάνου, μετεχειρίσατο μὲν τῆς φλεγμονῆς τὰ συ- νήθη ἀντιφλογιστικὰ βοηθήματα· κατὰ δὲ τῆς χημικῆς δράσεως τῆς τι- τάνου, τὴν ἐν πάσῃ δευτέρᾳ ὥρᾳ ἐνσταξιν κολλουρίου, συγχειμένου ἐκ διαλύσεως σκνχάρου ἐν ὕδατι. Τῇ ἐπιούσῃ ὁ σκληρωτικὸς ὑμῆν ἦν ἤτ- τον παχύς. Μετὰ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτῶ ὥρας τὸ αἶσιον ἀποτέλεσμα ἦν προφανές καὶ ἀναμφίβολον. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἢ ὀρεξίς βαθμηδὸν ἐπα-

(1) Archives générale de Med. Novembre 1855 ἢ Union Médicale N° 132, 6 Νοβρίου 1855, σελ. 534.

νήρχετο καὶ ἡ κόρη ἐγένετο εὐδιάκριτος διὰ τῆς ἐπελεύσεως τῆς διαφάνειας τοῦ κερκτοειδοῦς. Ὁ Γκοσσελῖνος πιθανολογεῖ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα καὶ ἐπὶ πικρῶν τῶν ὀρθκλιμῶν. Τὸ σάκχαρον ἐξουδετεροῦ τὸ οὕτω δὴ καλούμενον χημιζὸν στοιχεῖον τῆς νόσου· διότι ἐνούμενον τῇ τιτίνῳ, ἀποτελεῖ σάκχαριτιτάνωδες μίγμα. Τὸ σάκχαρῶδες δὲ εἶδος γίγνεται τῇ διάλυσει μιᾶς οὐγγίας καθαροῦ σάκχαρου ἐν μιᾷ οὐγγίᾳ ὕδατος.

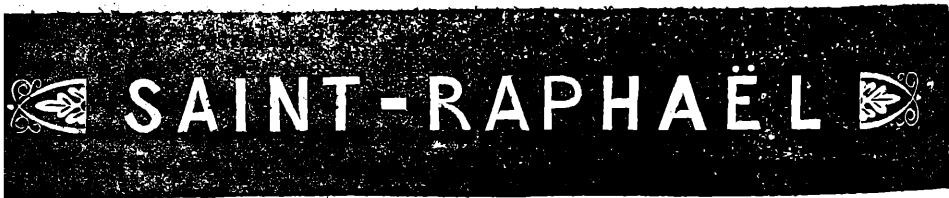
Οὐ μόνον δὲ ἐν Ἰωννίνοις, ἀλλὰ καὶ ἐν Καρύστῳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆν Ἑλλάδος μεταχειρίζονται κατ' ὀρθκλιμῶν τὸ κρυσταλλωτὸν σάκχαρον (κάνδιον).
(ἀκολουθεῖ)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

L'ANNÉE MÉDICALE (4me année) 1881. — Résumé des progrès réalisés dans les sciences médicales. — Par Bourneville. Paris. 1882. 1: vol. prix. fr. 4.

NOTA. — Le volume de cette année, a été augmenté des faits uécrologiques et de l'indication des principales réformes accomplies dans l'enseignement médical et dans l'assistance publique. — Libraire *E. Plon* et Cie. Rue Garancière, 10 à Paris.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ὁ πάντων τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν οἴνων μᾶλλον ἀναληπτικὸς καὶ τονωτικὸς τοῦ Ἁγίου Ραφαήλ (Saint-Raphaël) οἶνος, ἀρίστης γεύσεως, εὐπεπτός, εἶναι ὁ μόνος κατ' ἀλλήλους ὅπως τονώση νεαρὰς γυναῖκας, παῖδας καὶ προβεβηκότας εἰς ὄσιν ἀνα ἐν μικρὸν ποτῆριον (τοῦ ἐκ Bordeaux οἴνου) μετὰ τὸ τέλος ἐκάστου γεύματος.

Ἐκάστη φιάλη φέρει ἐπιγραφὴν καὶ ἐπὶ τοῦ στομίου περίβλημα μετὰ τῆς ὑπογραφῆς.

Ἐν Ἀθήναις μὲν εὐρίσκεται παρὰ τοῖς κ. κ. Κ. Ὀλυμπίῳ, 206 ὁδὸς Ἑρμοῦ.—Δ. Βασιλείου, 90 ὁδὸς Ἑρμοῦ, καὶ παρ' ἑπασιν τοῖς φαρμακοποιοῖς καὶ φαρμακουργοῖς.

Ἐκ Γαλλίας δὲ ἀποστέλλεται ἐκ τῆς Cie. Propriétaire du Veint St-Raphaël, à Valence (Drôme) France.

ἕτεροι συνάδελφοι ὕψως ἐκφέρωσι τὴν ἐπὶ τούτου γνώμην των. Συμβουλίου λοιπὸν γενομένου, αἱ γνώμαι τῶν ἰατρῶν ἐδιχάθησαν. Καὶ οἱ μὲν τούτων ἀπεφάνθησαν ὅτι ἡ μὲν σπιχρότης τοῦ ἐξωτερικοῦ στομίου τῆς μήτρας εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐκ τοῦ κατάρρου ἐξοδιήσεως τοῦ βλεννογόνου ὑμένου, ἡ δὲ ἐκτίναξις τοῦ σπέρματος προέρχεται ἕνεκα σπασμῶδους συστολῆς τοῦ κόλπου· διέταξαν δὲ ἀποχὴν συνουσίας, χλιαρὰ λουτρὰ, τοπικὴν διὰ νιτρικοῦ ἀργύρου θεραπείαν, ἐσωτερικῶς ἰωδοῦχον σίδηρον κατὰ τῆς χοιραδῶσεως, καὶ τέλος ἐλαφρὰ καθάρσια κατὰ τῆς καθ' ἑξὶν δυσκοιλιότητος, ἣτις οὐκ ὀλίγον χειροτερεύει τὸν κατάρρουν. Οἱ δὲ ἕτεροι παρεδέχθησαν μὲν κατάρρουν τοῦ τραχήλου, ἀλλὰ συνάμα καὶ παθολογικὴν στένωσιν τοῦ στομίου τῆς μήτρας. Τὴν δὲ πρὸς τὰ ἐξω ἐκτίναξιν τοῦ σπέρματος ἀπέδωκαν εἰς ἀδυναμίαν τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τοῦ ἀνδρός (?), δις ἐν τῇ νεανικῇ του ἡλικίᾳ παθόντος ὀρχίτιδα. Συνεβούλευσαν δὲ διεύρυνσιν τοῦ στομίου τῆς μήτρας διὰ βαθμιαίας εὐοδιάσεως ἐλαστικῶν καθετήρων ἐξ ἀναλογίας πρὸς τὰ στενώματα τῆς οὐρήθρας. Τῆς τελευταίας ταύτης γνώμης ὑπερισχυσάσης, ἤρξατο ἡ ἐφαρμογὴ τῶν καθετήρων ἣτις ὁμῶς οἰκτρῶς ἀπέτυχε, καθόσον δι' αὐτῆς ἐπετάθησαν σπουδαίως τὰ ὑστερικά φαινόμενα.

Ἐκτοτε ἡ γυνὴ διατελεῖ ἐν τῇ αὐτῇ πάντοτε κατχστάσει, λαμβάνουσα ἐνίοτε δόσεις βρωμιούχου καλλίου κατὰ τοῦ ὑστερισμοῦ καὶ περιοριζομένη εἰς ἀπλᾶς στυπτικὰς ἐγχύσεις.

Θεραπεία τοῦ ἔρπητος. — Κατὰ τὸν Howard ἀρκούσι διὰ τὴν Θεραπείαν τῶν δικυθῶν τοῦ ἔρπητος μορφῶν διαβροχίτινες τῶν πασχόντων μερῶν ἐνεργούμεναι διὰ γραμίδος ἐμβλαπτισθείσης ἐν τῇ ἐξῆς διαλύσει·

Rp.	Iodoform.	Sr.	1.
	Solv. in.		
	Spirit. Eucalypt.	Unc.	1/2.
M.	D.		

Ἀντισηπτικὴ ὀθόνη. — Ὁ Lister συνιστᾷ τὴν ἐξῆς ἀντισηπτικὴν ὀθόνην διὰ τὴν ἐπίδρασιν τῶν τραυμάτων καὶ ἐλκῶν ἢν παρασκευάζει ὡς ἑπεται.

Διαλύει εἰς 15 μέρη οἰνοπνεύματος 3 μέρη αἰθερίου ἐλαίου εὐκαλύπτου, τὴν διάλυσιν ταύτην ἀραιοῖ διὰ 150 μερῶν ὕδατος, καὶ εἰς τὴν ἀραιὰν ταύτην διχλύτιν διαβρέχει λεπτὴν ὀθόνην (Gaze) ἢν ἀκολούθως ἀποξηραίνει καὶ καλύπτει διὰ τεμαχίου gutta-perca.

(Un. Méd.).

Γ.

Θεραπεία τῶν χρονίων βρογχοπνευμονικῶν παθήσεων διὰ τοῦ ἰωδιοφορμίου.—Ἐπὶ τέσσαρα ὅλα ἔτη ὁ καθηγητὴς Gliaramelli ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῶν ἀνιάτων παθῶν ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ ἰωδιοφορμίου κατὰ διαφόρων τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων νοσημάτων, ἔσχε δὲ παρὰ τοῖς φθιτικοῖς καὶ εἰς λίαν τῆς νόσου προκεχωρημένην περίοδον μετὰ σπηλαίων ἐλάττωσιν τῆς ἀποχρέμψως, γενικὴν βελτίωσιν καὶ εὐνοϊκὰ ὡς πρὸς τὸν πυρετὸν ἀποτελέσματα· Ἐκ τούτων δ' ὁ πρὶ μνησθεὶς ἰατρὸς ὁρμώμενος συνιττᾷ κατὰ τῆς πνευμονικῆς φυματιώσεως τὸ ἰωδιοφόριον ὡς κεκτημένον τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀναττέλλειν τὴν πορείαν τῆς νόσου καὶ παρατείνειν τὴν ζωὴν.

Ἐπίσης λίαν ἐπωφελεὲς ἀπεδείχθη καὶ εἰς πολλοὺς πάσχοντας χρονίως βρογχίτιδας μετὰ βρογχορροίας καὶ πνευμονικοῦ ἔμφυτῆματος·

Ἐν γένει ὑπὸ τὴν ἐξῆς προσφέρει τοῦτο μορφήν·

Rp.	Iodoform.	Gr.	2.
	Pulv. Lycopod.	»	10.
	Thridac.	q. s.	
	ut. f. pilul.	N ^o	10.
S.	Λαμβάνειν 3—5 δι' ἡμέρας.	(Paris Méd.)	Γ.

Ε Π Ι Φ Υ Λ Λ Ι Σ .

**Ἡ παρ' Ἑλλησιν δημώδης ἰατρικὴ συγκριτικῶς
τῆ ἀρχαία.**

ὑπὸ Κ. Α. ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟΥ (ἐν Καρύστῳ).

(Συνέχ. Ὅρα. Ἀριθ. 30).

43. — Σπυρόκωλον.

Τὸ σπυρόκωλον ἢ σπειρόκωλον ἔχει διάφορα ὀνόματα, κακὸν τοῦ καπετάνου, ὀρχιδᾶς, ἀνεμόφραστα, νεραϊδόφραστα, νόσημα Ἡπειρωτικόν, Ἰλλυρικόν καὶ Στερελλαδικόν, Μαλαθράκι, Σκρελιέβο.

Κατὰ τῆς νόσου ταύτης γέροντις τοῦ χωρίου Προυνοῦ τῆς Καλλιδρόμης μεταχειρίζεται τὰ ἐξῆς.

Μαστίχη	δραχμίαι	4.
Ἵδραργύρου μεταλλικοῦ	»	2 $\frac{1}{2}$.
Ἄρσενικοῦ λευκοῦ	»	2 $\frac{1}{2}$.
Γαλαζοπέτρας	»	2 $\frac{1}{2}$.
Κινὰ	»	10.

Τύπος λέει βάλει ἐν κυνήϊω, καὶ διὰ 25 δραχμίων σιέλου ἀνθρωπί-
νου κατασκευάσων 20 βωλάρια. Πρῶτον ἐπὶ πέντε ἡμέρας καπνίζεται ὁ
πάσχων πρῶτ' καὶ ἐσπέραι δι' ἑνὸς βωλαρίου ἐκάστην φορὰν καθ' ἅπαν
τὸ σῶμα, καλυπτόμενον ὑπὸ σινδόνης, ἐκτὸς τοῦ στόματος καὶ τῆς κε-
φαλῆς. Εἶτα καπνίζεται ὁ πέντε ἐσπέραι δι' ἑνὸς βωλαρίου μέχρι τέλους
πάντων. Μετὰ τρεῖς δ' ἡμέρας, καὶ ἐπὶ 33 τοιαύτης λαμβάνει πρῶτ' καὶ
ἐσπέραι ἀρεψήμα σαλταπαρίλλης. Ἐπὶ δέκα δ' ἡμέρας τρώγει ἄρτον ἄ-
νιλον καὶ γάλα κίτριον, εἶτα κρέας τρώγει ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέ-
ρας, ὅτε καὶ τελευτᾷ ἡ θεραπεία. Ἐπὶ ἔτος δὲ ἀπεχέτω κρέατος χοι-
ρείου, ἰχθύων, ἐγγελεύων, σκορδάων, κράμβης, ὄξους, κρέατος αἰγείου θη-
λυκοῦ καὶ παλαιῦ βοείου, ἔτι καὶ αὐτῆς τῆς σύνουσις. Ἄν δ' ἐκ τοῦ
καπνίσματος συμβῇ στομακίτις, διακόπτεται ἡ χρῆσις τῶν καταποτίων
καὶ ἐξακολουθεῖ μόνον ἡ τοῦ ἀρεψήματος. Ἐσθθεν χορηγεῖται νῦν γαρ-
γάρισμα ἐκ νίτρου πέντε δραχμίων διαλυομένου ἐν λίτρᾳ ὕδατος. Ἐπι-
γάργαρα δὲ ἀρεψήματος φλοιῦ δρυός, ἢ καὶ πόσις αὐτοῦ, ἂν ᾖ ἀνε-
κτὴ. Ἐπι ἀρεψήμα σαλταπαρίλλης μετὰ πέντε δραχμίων φλοιῦ κίνας
καὶ τεσσάρων βήσου.

Ἐν δὲ Λαλκίδι γρατὶ τις παραινεῖ τὰ ἐξῆς·

Κιστορίου	δραχμία	1 [2.
Αἶματος 9 ἀδελφῶν	»	1.
Ἰδραργύρου μεταλλικοῦ	»	2.
Σακχάρου κρυσταλλοῦ κυανοῦ	»	2.
Κινὰ	»	2.

Ἐκ τούτων διὰ χυμοῦ φύλλων βόδακηνέας κατασκευάσων πλακούντια
σχήματος πενταλεπτου, ἐφ' ἐκάστου πρόσθετος κόκκον γαλαζοπέτρας. Διὰ
τριῶν ἐκ τούτων τῶν πλακουντίων καπνίζεται ὁ πάσχων τρεῖς τῆς ἡμέρας.

44. — Ἄνοιγμα βραφῶν κρανίου.

Ἐν Καρύττι οὕτω καλοῦσι τὴν ἀραιώσιν τῶν ὀστέων τοῦ κρανίου τῶν
βρεφῶν. Τοῦτο συμβαίνει ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ μέχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν,
καὶ μὴ περαιτέρω διὰ τὴν στερεὰν σύνδεσιν τῶν ὀστέων, ὡς φρονοῦσι.
Διαγινώσκουσι δὲ τὸ πάθημα, διὰ τοῦ δακτύλου κατανοοῦντες τὴν ἀπο-
μάκρυνσιν αὐτῶν. Εἰς θεραπείαν δὲ, καπνίζουσι φυτὸν τι, καλούμενον
τσικόχορτον, ἢ τσίκνος (ἕως κνίκος), καὶ θλίψει τὸν χυμὸν ἐξάγουσιν·
εἶτα μετ' αὐτοῦ μίγνυουσιν ἄλευρον· τὸ μίγμα βάλλουσιν ἐπὶ χάρτου
καὶ ποιοῦσιν ἔμπλαστρον, ἅτινα ἀρμύζουσιν κατὰ τὰς βραφάς, ἐκτὸς τῆς
προσθίας πηγῆς, ἣν ἀπαλὸν καλοῦσι. Μετὰ δὲ ὀκτὼ ἡμέρας ἐπιβρέχοντες
τὸ ἔμπλαστρον γάλακτι ἢ ὕδατι χλιαρῷ, κίρουσι μετὰ προσοχῆς, καὶ
ἄλλο ἐπιβάλλουσι μέχρι συνδέσεως τῶν ὀστέων καὶ καθησυχάσεως τοῦ
οἰμώζοντος καὶ ἀϋπνοῦντος βρέφους.

45. — Ἑσθμα.

Ἐν Ζακύνθῳ καὶ Κυπαρισσίῃ τεμάχια πνεύμονος ἀρνίου ζέοντος ἐν χυτρᾷ παλίνῃ μετ' ὀλίγου ὕδατος, τὸν ἀφρὸν χορηγοῦσι πᾶσαν πρωΐαν ἐπὶ δέκα ἡμέρας. Χρῶνται δὲ συνάμα καὶ σιγάρους ἐκ χαρτίου νιτρούχου.

46. — Ἐνουρήσεις παίδων

Ἐν Πύλῳ καίουσι κεφαλὴν χηνὸς μέχρι τεφρώσεως, καὶ οὕτω τὴν κόβην χορηγοῦσιν εἰς θερμασίαν τῆς ἐνουρήσεως τῶν παίδων καὶ τῆς ὀσφυαλγίας τῶν ἐνηλίκων. Ἄν δ' ὠφελεῖ ἀγνοῶ. (ἀκολουθεῖ)

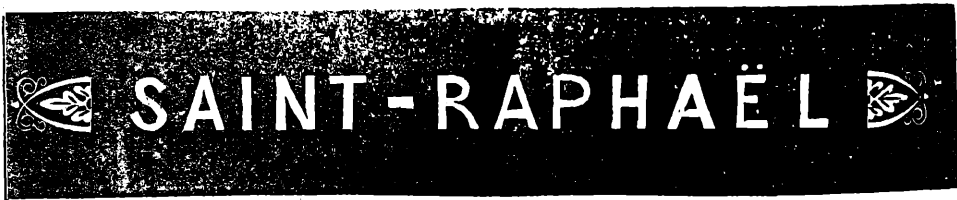

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

L'ANNÉE MÉDICALE (4me année) 1881. — Résumé des progrès réalisés dans les sciences médicales. — Par Bourneville. Paris. 1882. 1. vol. prix. fr. 4.

NOTA. — Le volume de cette année, a été augmenté des faits tiécrologiques et de l'indication des principales réformes accomplies dans l'enseignement médical et dans l'assistance publique. — Libraire E. Mon et Cie. Rue Garancière, 10 à Paris.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ὁ πάντων τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν οἴνων μᾶλλον ἀναληπτικὸς καὶ τονωτικὸς τοῦ Ἁγίου Ραφαήλ (Saint-Raphaël) οἶνος, ἀρίστης γεύσεως, εὐπεπτος, εἶναι ὁμόνομος κατάλληλος ὅπως τονώσῃ νεαρὰς γυναῖκας, παῖδας καὶ προθεβηκότας εἰς ὄσιν ἀνά ἓν μικρὸν ποτήριον (τοῦ ἐκ Bordeaux οἴνου) μετὰ τὸ τέλος ἐκάστου γεύματος.

Ἐκάστη φιάλη φέρει ἐπιγραφὴν καὶ ἐπὶ τοῦ στομίου περίβλημα μετὰ τῆς ὑπογραφῆς.

Ἐν Ἀθήναις μὲν εὐρίσκεται παρὰ τοῖς κ. κ. Κ. Ὀλυμπίῳ, 206 ὁδὸς Ἑρμοῦ.—Δ. Βασιλείου, 90 ὁδὸς Ἑρμοῦ, καὶ παρ' ἄπασιν τοῖς φαρμακοποιοῖς καὶ φαρμακαμπόροις.

Ἐκ Γαλλίας δὲ ἀποστέλλεται ἐκ τῆς Cie. Propriétaire du Veint St-Raphaël, à Valence (Drôme) France.

καρδίτιδος ἀνήκουσιν ὅλως τῇ σηψαιμίᾳ ἢ πυαιμίᾳ καὶ ἐπομένως ἡ μορφή αὕτη ὀρθῶς καλεῖται ὑπὸ τοῦ Rosenstein *πυαιμική* ὑπὸ δὲ τοῦ Litten *σηπτική ἐνδοκαρδίτις*. Ἡ ἐνδοκαρδίτις ἀποτελεῖ ἐνταῦθα μέρος πολλῶ γενικωτέρως σηπτικῆς ἐπεξεργασίας, τὰ δὲ ῥίγη δύνανται ἐπίσης καλῶς νὰ ἀνχθῶσιν εἰς τὴν γενικὴν σηψιν ὡς καὶ εἰς τὴν ἐνδοκαρδίτιδα.

2. — Ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει περιλαμβάνονται αἱ περιπτώσεις, καθ' αἷς ἢ ἐνδοκαρδίτις ἄρχεται μεθ' ἑνὸς μᾶλλον ἢ ἥττον κραταιοῦ ῥίγους καὶ πυρετοῦ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀκανονίστου. Ἐν τῇ πορείᾳ τούτων ἐπέρχονται πολλάκις ῥίγη, ἀλλ' ἀτάκτως. Ἐνταῦθα ἀνήκουσιν αἱ περιπτώσεις αἱ ἀναφέρει ὁ Traube, ὡς ἐπίσης καὶ πολλαὶ περιπτώσεις τοῦ Litten. Τοιαύτην τινὰ περίπτωσιν ἀνεκοίνωσε τελευταῖον ὁ Volmer ἐν τῇ ἰατρικῇ ἐταιρίᾳ· αὕτη εἰσέβαλε μετὰ τυφοειδῶν συμπτωμάτων, ἀλλ' ἐν τῇ περαιτέρῳ πορείᾳ ἐπῆλθον ῥίγη ἄσινα καὶ διευκόλυναν τὴν διάγνωσιν. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἑτέρᾳ τις περίπτωσις, παρατηρηθεῖσα ἐν τῇ κλινικῇ τοῦ Traube ὅτε ἤμην βοηθὸς ἐν αὐτῇ. Ὁ ἄρρώστος ἦν νέος καὶ ἔπασχε πυρετὸν ἀκανονίστως ὑφέσιμον, ἔφερε δὲ καὶ σημεῖα ἀνεπαρκείας τῶν βαλζίδων τῆς πνευμονικῆς ἀρτηρίας· τοιαύτην ἐτέθη ἡ διάγνωσις ὑπὸ τοῦ Traube ἐπεβεβαιώθη δὲ αὕτη ἐν τῇ νεκροτομῇ. Ἐν τῇ πορείᾳ τοῦ πυρετοῦ ἐπῆλθον ἐπικνειλημμένως ῥίγη. Ἡ περίπτωσις αὕτη περιεγράφη ἐν διδακτορικῇ τινι θέσει, ἀλλ' ἐν τοῖς δημοσιευθεῖσιν ἔργοις τοῦ Traube, οὐδαμοῦ εὕρισκω ταύτην. Ἐν τῇ 3ῃ καὶ 4ῃ τάξει περιέχονται αἱ περιπτώσεις καθ' αἷς ἢ πορεία τοῦ πυρετοῦ ὁμοιάζει μᾶλλον ἢ ἥττον τὴν τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ, μετὰ πυρετοῦ καὶ ἀπυρεξίας οὐχὶ μὲν κατὰ κανόνα ἐντελῶς τακτικῶν, ἀλλ' ἐπὶ χρόνον τινὰ τοῦλάχιστον ὑπὸ τακτικὸν τύπον ἀμφομερινοῦ ἢ τριταίου ὡς ὁ τε Litten καὶ ὁ Eichhorst ἀνέφερον. Αἱ περιπτώσεις αὗται διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις.

3. — Διαλείπων πυρετὸς μὴ καταδεικνυομένης καρδιακῆς παθήσεως. Αὕτη ἢ μόνον συμπεραίνεται ἢ καὶ ἐπιβεβαιοῦται περὶ τὰ τέλη τῆς νόσου.

4. — Ὁ διαλείπων πυρετὸς ἐπέρχεται εἰς πάσχοντα φέροντα μὲν καρδιακὴν πάθησιν ἀλλ' ἐξ ἧς ἀπὸ τινος χρόνου οὐδεμίαν ὑφίστατο ἐνόχλησιν.

Ἡ τελευταία αὕτη τάξις εἶναι ἡ μᾶλλον ἐνδιαφέρουσα, διότι γνωστῆς οὔσης τῆς ὑπάρξεως τῆς καρδιακῆς παθήσεως εὐθὺς ἀναγνωρίζεται ἢ σχέσις αὐτῆς πρὸς τὸν πυρετὸν, οὕτω δὲ ἀσφαλέστερον παρακολουθεῖ τις τὰ τε συμπτώματα καὶ τὴν πορείαν αὐτῆς ὡς καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς θεραπείας.

(ἀκολουθεῖ)

M.

Ψευδαμαρτιακά και κλινικά ἔξερουναι περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς *Convallaria majalis* — Ὁ καθηγητῆς Germain Sée ἀνεκοίνωσεν ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 4ης Ἰουλίου τῆς ἐν Παισίοις ἰατρικῆς Ἀκαδημίας πολλὰ πειράματα ἅτινα ἐξετέλεσε πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐνεργείας τῆς *Convallaria majalis* ἐπὶ τῆς καρδίας, τῶν ἀγγείων, καὶ τῶν ὑδρωπικῶν καθόλου καταστάσεων. Ὁ Sée φρονεῖ ὅτι τὸ φάρμακον τοῦτο εἶναι μεγίστης ἀξίας. Τὸ ὑδατῶδες ἐκχύλισμα τοῦ φυτοῦ τούτου ἔν τε τοῖς ἐπὶ ζώων πειράμασι καὶ ταῖς κλινικαῖς ἐρεύμαις κατεδείχθη ὡς ἡ ἐνεργητικωτέρα πασῶν τῶν ἄλλων σκευασμῶν. Μία καὶ μόνη σταγὼν πυκνῆς διαλύσεως τοῦ ἐκχυλίσματος φερομένη ἐπὶ τῆς καρδίας βραχέως, παύει μετὰ ἐν ἐξηκοστὸν τὴν κίνησιν αὐτῆς ἐπὶ τῇ συστολῇ. Ὅμοια φαινόμενα παρατηρήθησαν καὶ ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς χελώνης· Αἱ τῆς καρδίας σφύξεις ἤλαττοῦντο ὀλονέν καὶ ἀπὸ 36 κατῆλθον εἰς 4 ἐν ἐνὶ ἐξηκοστῷ. Τὰ αὐτὰ πειράματα ἐπαναληφθέντα ἐπὶ θερμαίμων ζώων ἔφερον τὰ αὐτὰ ἀκριβῶς ἀποτελέσματα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργεῖαν ὁ Sée κατέληξεν ὅτι τὸ ὑδατῶδες τοῦτο ἐκχύλισμα θεωρητέον πρὸ πάντων ὡς ἰσχυρώτατον διουρητικόν. Ὑπερτερῆι μεγάλως ἐν τούτῳ τὴν δακτυλίτιδα, πλεονεκτεῖ δὲ ταύτης ὅτι δὲν βλάπτει οὔτε τὸ ἐγκεφαλονωτιαῖον σύστημα οὔτε τὰ πεπτικά ὄργανα. Ἐπὶ τῶν ποικιλοτάτων καρδιακῶν παθήσεων, ὡς ἀνεπαρκείας τῆς μιτροειδοῦς, ὑπερτροφίης καὶ ἀνευρύσεως καρδιακῆς, χρονίης περικαρδίτιδος, προσέτι δ' ἐπὶ ἀναιμίας καὶ λευκωματουρίας χορηγουμένου ἐν δόσει ἐνὸς ἢ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος γράμματος, ἐνεργεῖ ὡς κατασταλτικὸν τῆς καρδιακῆς κινήσεως καὶ πολλὰκις ἤδη μετὰ 24 ὥρας παύουσιν οἱ καρδιακοὶ παλμοί. Ὅμοίως καταστέλλει τὰ συμπαρομαρτοῦντα δυσπνοϊκὰ ἐνοχλήματα.

M.

Ε Π Ι Φ Υ Λ Λ Ι Σ .

**Ἡ παρ' Ἑλλήσιν δημώδης ἰατρικὴ συγκροτικῶς
τῆ ἀρχαία .**

ὑπὸ Κ. Α. ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟΥ (ἐν Καρύστῳ).

(Συνέχ. Ὅρα. Ἀριθ. 31).

47. — Ἐρσισύπελας.

Γούδας ἐν Ἱατρικῇ Μερίσση (σελ. 420) διηγείτῃ τὴν δημώδη θεοα-
πείαν, γήτευμα καλουμένην, καὶ τυνήθως ὑπὸ γυναικῶν οὕτω ἐκτελου-
μένην. Ἡ γόης ποιεῖ πολλάκις διὰ τοῦ κατωτέρου χεῖλους τῆς παλμάκης,
ἢ διὰ τῶν τριῶν δακτύλων τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ
ἐπὶ τοῦ ἐρυσσιπέλατος προφέρουσα καὶ τινὰς λέξεις ἐξορκιστικὰς, καὶ κα-
τόπιν ἐνεργεῖ ἐπ' αὐτοῦ διαφοροτρόπως εἰθὺς τι ξηρὰς καυτηριάσεως.

Καὶ τινες μὲν κόπτουσι κέλυφος (κουλοῦπι) ξηροῦ ἄρτου, ἔταν τῇ ἐπι-
ρρανεῖξ τοῦ ἐρυσσιπέλατος· ἐμπήγουσιν ἐπὶ τῆς ψιχῶδους αὐτοῦ πλευρᾶς
ἢ τρεῖς καρφίδια σιδήρεᾶ, ἢ πέντε ξύλινα ἢ δάδινα, τὸ μέγεθος μοσχο-
καρρίων, ἢ μοσχοκάρφια· ἐμπήγουσαι δὲ ταῦτα, ἐξορκίζουσι τὸ ἐρυσσι-
πέλας, ἵνα καρφωθῇ καὶ σήσῃ ἐν τῷ τόπῳ. Ἐἶτα ἐκτείνουσι μικρὸν λε-
πτὸν τεμάχιον βάμβακος ἐπὶ τῆς ψιχῶδους πλευρᾶς τοῦ ἄρτου καὶ φλέ-
γουσι τὴν βάμβακα· μόλις δὲ τούτου κέντος βάλλουσι τὴν θερμοτάτην
ψιχῶδη ἐπιφάνειαν ἐπὶ τοῦ ἐρυσσιπέλατος, ἐφ' οὗ μένει μέχρις ἀποψύξεως.

Ἰὴν πρᾶξιν δὲ ταύτην ἐπαναλαμβάνουσι τετράκις, πεντάκις, ἢ ἑξάκις
τῆς ἡμέρας.

Ἔτεροι δὲ γόητες, ἀντὶ τῆς καυτηριάσεως ταύτης, ἐφαρμόζουσι τὴν
ἐξῆς. Θερμαίνουσιν ἐρυθροῦν, καὶ εἰ δυακτὸν, μάλλινον ὕφασμα, σι-
δηροῦσιν αὐτὸ θερμῶ κοινῶ σιδήρεῳ, ἢ τῷ συνήθει τῶν ἱματίων· τοῦτο
δὲ θερμὸν βάλλουσιν ἐπὶ τοῦ ἐρυσσιπέλατος.

Ἄλλαι δὲ, ἀντὶ τῆς καυτηριάσεως ταύτης, πράττουσι τὸ ἐξῆς. Συν-
δέουσι δέκα ἢ δώδεκα ξηροὺς κλώνους ὀριγάνου, ἢ βασιλικοῦ, ἢ σαμ-
ψύχου (μαγιοράνα), φλέγουσι τὸ ποῦδες μέρος αὐτῶν, καὶ διὰ τῶν καιόν-
των ἔτι στελεχῶν σταυροῦσι πολλάκις τὸ ἐρυσσιπέλας.

Ἐὰν θεραπευτικὰ ταῦτα μέσα ἐπιτρέψῃς ὁ κ. Γούδας, παρετήρησεν,
ὅτι πολλάκις ὠφελουσι μεγάλως. Ἡ θεραπεία δὲ αὕτη συνίσταται, κατ'
αὐτὸν, εἰς ξηρὰς καὶ ἐπιπολαίους καυτηριάσεις τοῦ ἐρυσσιπέλατος. Καὶ ἡ
κατ' ἐπιστήμην δὲ θεραπεία τὸ αὐτὸ ἐνεργεῖ, ἥτοι τὴν αὔξησιν τῆς ἀ-
δήλου διαφρορήσεως τοῦ πάσχοντος δέρματος· διὸ πρὸς τοῦτο χρῶμεθα
πυριάμασι ξηροῦς ἢ δι' ἀρωματικῶν βοτάνων, ἐπιλούσει διὰ καφουρού-
χου οἴνουπνεύματος, καὶ καπνίσμασιν. Ἐνὶ λόγῳ ὁ κ. Γούδας τοσοῦτον
ἐπέισθη περὶ τοῦ ὠφελίμου τῆς θεραπείας ταύτης, ὥστε θεωρεῖ αὐτὴν
εἰδικὴν καὶ παντοδύναμον.

Καθὼ δ' ἐν Κοζάνῃ παθὼν ἐρυσσιπέλας τοῦ δεξιοῦ μηροῦ, ἐδεξάμην
τὴν ἐξῆς ὀρχαίαν γραΐας τινός. Λαβοῦσα αὕτη καλτοβελόνην, ἐπύρω-
σεν ἐπὶ φλογὸς λύχνου· εἶτα ψιθυρίτασα λέξεις τινὰς, τρεῖς κατ' ἐπανά-
ληψιν ἐποίησε διὰ τοῦ πεπυρωμένου ἄκρου τῆς βελόνης σταυροῦς ἐπὶ τοῦ
ἐρυσσιπέλατος. Ἄλλαι δὲ γυναῖκες οὐκ ἐγγίξουσι τὸ πάσχον μέρος, ἀλλ'
ἐπ' αὐτοῦ διὰ τῆς βελόνης ποιοῦσι τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Ἐν τούτοις
ἐθεραπεύθην ταχέως διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ὅστις ἐνεργεῖ ἢ ἐκτρωτικῶς,

ἢ ὡς καυτήριον, ὅπως ἢ κατ' ἐπιστήμην πυκνὴ διάλυσις τοῦ χυτοῦ νι-
τρικοῦ ἀργύρου.

48. — **Κακοήθης ἄνθραξ**

Τὸ νόσημα τοῦτο καλεῖται κοινῶς *καρβουῖνι*, *κακὸ σπειρί*, *φαρμακερὸς βούβας* ἐκ τοῦ βουβῶν, καὶ *μαυροτήγαρον* ἐν Φιλιππουπόλει. Συμβαίνει δὲ τὸ θέρος, μάλιστα τοῖς χωρίοις, καὶ κατὰ Λευκίαν συνεχῶς· τῇ Ἰλλυ-
ρικῇ Χερσονήσῳ δι' ἰχθυοφαγίαν, ἐλαιοφαγίαν καὶ μεγάλως νηστείας·
διὸ σύνηθες μᾶλλον τοῖς Χριστιανοῖς, ἢ τοῖς σαρκοφάγοις Μωαμεθανοῖς.
Γίνεται δὲ καὶ τοῖς ζώοις, βουσί καὶ προβάτοις, ἐξ ὧν μεταδίδεται καὶ
εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Ὁ κ. Γούδας ἐν Μελίσσῃ (τόμ. α'. σελ. 329) διηγεῖται ὅτι οἱ κάτοικοι
χωρίου τινὸς τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἔμαθε παρὰ τοῦ ἱερέως, μεταχειρίζον-
ται λίαν ἐπιτυχῶς τὸ ἐξῆς κατὰ τῆς νόσου. Ἄμα τῇ ἐμρχνίσει τῆς
φλυκταίνης οἱ χωρικοὶ ποιοῦσιν ὁπὴν ἐπὶ ἀμεταχειρίστου ξηροῦ κολοκυν-
θίου, τοιαύτην, ὅπως συμεριλάβῃ πᾶσαν τὴν φλύκταιναν, καὶ διὰ ζέον-
τος ὕδατος πληροῦσιν ἄνευ ἀποβολῆς τῶν σπόρων. Μετὰ δὲ τὴν τοῦ ὕδα-
τος κένωσιν ἀρμύζουσι τὴν ὁπὴν περὶ τὴν φλύκταιναν, ἵνα οὕτω χρη-
σιμεύσῃ ὡς σικύκ. Μετὰ πέντε ἢ δέκα λεπτὰ ἐπικνυλαμβάνουσι τὸ
αὐτὸ, καὶ ἀκολούθως αὐθις πεντάκις ἢ δεκάκις κατὰ συνέχειαν. Κατὰ
τὴν βεβαίωσιν τοῦ ἱερέως εὐθὺς παύονται οἱ πόνοι, τὸ σπειρίον ἵαται καὶ
μάλιστα πίπτει.

Ὁ δὲ Λευκίας ἐν Λοιμοῦ Ἀφορισμοῖς (σελ. 278) ἀναφέρει θεραπείαν
τινὰ τῆς ἐκαυτοῦ μητρὸς οὕτω. «Αὐτὸν (προπάππον) ἐθεράπευσεν (ἡ μή-
τηρ) φλοιῷ ῥιζῶν πετελέας λεπτοτέρων κατὰθλασσομένων τὸν ἄνθρακα
καταπλάττουσα, καὶ κατὰ πᾶσαν ἐπίθεσιν τὰ γαγγραινικὰ (σχάσεων
βαθειῶν ξυρῶ προγεγονυῖων) ἀρχειροῦσα σκρική, καὶ τοῦ ἔλκουσ καθαρῖ-
σθέντος ἀπλῶ κηρώματι».

Καὶ γὰρ ἐν ἐφημερίδι Ὁλυμπος (ἀρ. 18. τὸ 1861) ἐδημοσίευσεν Ἰαμά τι,
ὅπερ εἰδικός τις ἐν Καρύστῳ κατὰ τοῦ ἄνθρακος μετεχειρίζετο, ἐν Ἄν-
δρῳ τοῦτο μαθὼν. Ἐρευνήσας δέ, ἀνεῦρον, ὅτι ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐν χρήσει
ἐρυθρὰ κόνις ἐστὶν ὁ ἐρυθροῦς ὀξειδωμένος ὑδράργυρος (*Mercurius prae-
cipitatus ruber*), ὃν καλεῖ κατὰ φθορὰν *τσιμπιριμπιτάτο*, καὶ ἐκ τῶν
φαρμακείων λαμβάνει. Ἡ δὲ χρῆσις οὕτως ἔχει· ἢ ποιεῖ ἐπὶ τοῦ ἄνθρα-
κώδους ὄγκου διὰ ξυροῦ ἀμυχᾶς τινας, καὶ παιπαλίτας ἐκ τοῦ φαρμάκου
δύο ἢ τρεῖς κόκκους ἐπὶ σύκου, τοῦτο ἐπὶ τοῦ ὄγκου βάλλει· ἢ ἀνευ
ἀμυχῶν ἀμέσως παιπαλίζει· τὴν δὲ παιπαλίσειν ἐπαναλαμβάνει μετὰ
ὀκτὼ ὥρας· οὐδὲν ἄλλο πράττει, ἐκτὸς καυτηριάζεωσ διὰ πεπυρωμένου
σιδήρου ἐν μεγάλῃ ἀνάγκῃ, καὶ τὸ κακὸν ἀσφαλῶς ἰατρεύει. Ἄλλὰ καὶ
ἐν τῇ ἐπιστήμῃ γνωστὸς ὁ ὑδράργυρος κατὰ τοῦ ἄνθρακος, διότι ὁ Γάλλ-

λος παθολόγος Γριζόλ (τόμ. 2. σελ. 95) λέγει· «quelques emploient des frictions mercurielles».

49. — Μυρμηγκία.

Πολλαχοῦ πλύνουσι πολλάκις διὰ σαπωνάδας καὶ κεράμω αὐτάς τρίβουσιν, εἴτα δὲ βύπτουσιν ἐν σαπωνάδι στυπόχρητον, ὅπερ ἐπιβάλλουσιν ἐπὶ τολλάς νύκτας.

50. — Αὔσις ὀμφαλοῦ.

Οὕτω καλεῖται ἐν Καρυστῶ νόσος τῆς κοιλίας, ἐδρεύουσα μάλιστα περὶ τὴν ὀμφαλικὴν χώραν, ὅθεν νομίζεται, ὅτι ὁ ὀμφαλὸς λύεται, κυρίως ὁμω· εἰλίσσεται, συστρέφεται ἔκ τινος πόνου τῶν ἐντέρων· ὅθεν γίνεται εἰλίσεις, καὶ ὄχι λύσις. Λῆττα λέγουσιν, ἄρσιν βάρους, σφοδρὸν φόβον, λύπην, μέθην, ψῦχος καὶ ἄλλα. Συμπτώματα δ' ἀποδίδουσι τὰ ἑξῆς· παρὰ τιμὴν μὲν ἄλγος σφοδρὸν τῇ κοιλίᾳ· παρ' ἄλλοις λειποθυμία· ἔμετος, δάκρυα οὐ πάντοτε· ἐνίοτε διάρροια· ζάλη, κεφαλαλγία, ἀτονία, κόπωση, πόνος κατὰ τὰς ὀμφαλικὰς, βίγος καὶ ἄνοχ ψυχρᾶ.

Εἰς θεραπείαν δὲ μεταχειρίζονται τὰ ἑξῆς. Δι' ἐλαίου χλιαροῦ ἡμίωρον τρίβουσιν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἡπίως πᾶσαν τὴν κοιλίαν ἀπὸ τῆς ὀσφύος μέχρι τῆς ὀμφαλικῆς χώρας, ὡς καὶ τὴν ῥάχιν. Εἴτα, τοῦ νοσοῦντος ἀνακλιμένου μετὰ γονάτων συνηνωμένων ἐν κλίνῃ ταπεινῇ καὶ ἐλευθέᾳ, ὁ θεράπων δεξιόθεν τοῦ ἀρρώστου ἰστάμενος, ὡθεὶ εἰς τὸν ὀμφαλὸν τὸν δεξιὸν λιχανὸν, ὀθονίῳ λεπτῷ τετυλιγμένον. Οὕτω τὸν ὀμφαλὸν κατέχων, ἔρχεται ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς κεφαλῆς πρὸς τὰ ἄριστερά, τῆρῶν τὸν λιχανὸν ἀκίνητον. Εἴτα ἐξ ἀριστερῶν ἀπὸ τοῦ μέρους τῶν ποδῶν ἐπανερχεταὶ εἰς τὰ δεξιὰ. Τρεῖς δὲ τοιαύτας στροφὰς ποιῶν, ἵσταται τέλος κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος, ὅπου καὶ μένει τὸν δάκτυλον κρατῶν εἰσέτι ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ μέχρις αὐτολισθήσεως. Μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ δακτύλου βάλλει ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ κούφην σικυάν· εἴτα δένει ἐπ' αὐτοῦ κρόμιμον, ἄνωθεν τετμημένον, ὅπερ ἐπιπάσσει τέφρα ἢ λείψυκον κωμίνω. Ὁ χειριζόμενος ἐν ἀρχῇ ἀλγεῖ ὀλίγον· εἴτα ἐπέρχεται ἰδρῶς καὶ ὕπνος γλυκύς, καὶ βραθυμὸν ἔκτισ. Μετὰ ταῦτα ὁ πάσχων λαμβάνει μόνον βόθρημα δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας φυλαττόμενος ἀπὸ ψύξεως καὶ πάτης παρεκτροπῆς. Ἡ θεραπεία αὕτη ἐπίπονος καὶ διηρκεῖ ὥραν περίπου. Ταύτην δ' ἐκτελοῦντα τὰ τῶν Καρυστίων γύναια, λέγουσιν ὅτι ἀδένουσι τὸν ὀμφαλόν.»

Ἐν δὲ τῷ περιοδικῷ Πανδῶρῳ (τόμ. 8. σελ. 422) ἀναφέρεται ὅτι ἐν Λακωνίᾳ καλοῦσι νόσον τῆς κοιλίας ἀνάγυρμα, ὅπερ κωλικὸς βεβραῖος. Εἰς θεραπείαν βάλλουσιν ἢ τυλίσσουν ἐν σινδόνι τὸν πάσχοντα, δύο δὲ τὰ ἄκρα κατέχοντες, στρέφουσι ταχέως, ἕως ἂν ἐμέσῃ ἢ ναρκωθῇ ἐκ τῆς κινήσεως. Οὕτω δὲ ἵεται τὸ ἀναγυρμα, ὅπερ ἴσως ἢ λύσις τοῦ ὀμφαλοῦ παρὰ Καρυστίους.

51. — Μελαγχολία.

Είρηται ἀλλαχοῦ ὅτι ἐν Καρύττω χρωῶνται χρυσῶ ἐν οὖρῳ κατὰ τοῦ
ικτέρου. Αὐτοῦ δὲ σώζεται διςτιχρον, ἐξ οὗ φαίνεται, ὅτι ὁ χρυσὸς ἦν
χρήσιμος καὶ κατὰ τῆς μελαγχολίας; διότι ἄδουσι κοινῶς τὸ ἐξῆς·

Κόψε κομμάτι μάλαμα καὶ κάμε τε σερπιτίτι,
Καὶ δόσε τό μου νὰ τὸ πιῶ, νὰ βγῆ τὸ καταθέτι.

(ἀκολουθεῖ)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

L'ANNÉE MÉDICALE (4me année) 1881. — Résumé des progrès
réalisés dans les sciences médicales. — Par Bourneville. Paris.
1882. 1. vol. prix. fr. 4.

NOTA. — Le volume de cette année, a été augmenté des faits
uécrologiques et de l'indication des principales réformes accom-
plies dans l'enseignement médical et dans l'assistance publique.
— Libraire E. Plon et Cie. Rue Garancière, 10 à Paris.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ὁ πάντων τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν οἴνων μᾶλλον ἀναληπτικὸς καὶ
τονωτικὸς τοῦ Ἁγίου Ῥαφαήλ (Saint-Raphaël) οἶνος, ἀρίστης γεύσεως-
εὐπεπτος, εἶναι ὁ μόνος κατ᾿ἀλληλος ὅπως τονώση νεαρὰς γυναῖκας, παῖ-
δας καὶ προβεβηκότας εἰς ὁσιν ἀνά ἐν μικρὸν ποτῆριον (τοῦ ἐκ Βοι-
deaux οἴνου) μετὰ τὸ τέλος ἐκάστου γεύματος.

Ἐκάστη φιάλη φέρει ἐπιγραφὴν καὶ ἐπὶ τοῦ
στομίου περιβλήμα μετὰ τῆς ὑπογραφῆς.

Ἐν Ἀθήναις μὲν εὐρίσκεται παρὰ τοῖς κ. κ. Ὁλυμπίῳ, 206 ὁδὸς
Ἑρμοῦ.—Δ. Βασιλείου, 90 ὁδὸς Ἑρμοῦ, καὶ παρ' ἄπασιν τοῖς φαρμακο-
ποιοῖς καὶ φαρμακικοῖς.

Ἐκ Γαλλίας δὲ ἀποπέμπεται ἐκ τῆς Cie. Propriétaire du
Veint St-Raphaël, à Valence (Drôme) France.

ρισμένην, ἐκδηλουμένην διὰ τῆς πίεσεως, ἀλγοῦσαν καταφανέστερον τὴν χώραν τοῦ ἥπατος καὶ τοῦ στομάχου, τῆς ἐξανθήσεως ἐξαφανισθείσης ταχέως ἀπὸ τῆς δευτέρας ἡμέρας, ἐκτεταμένην βρογχίτιδα μέχρι πνευμονίας, ἀρθρῶν τὴν διϋδρωσιν ὡς ἐπίσης καὶ διάρροϊαν καὶ ἀπόχρεμψιν δὲ μετὰ πτυέλων χρακκηριστικῶν, ἐνίοτε, ἂν καὶ σπανίως, αἱματηρῶν, δύσπνοιαν μεγίστην καὶ κκτάλλιψιν καὶ πυρετὸν ἔντονον, ἐν τέλει δὲ ἀδυναμικόν.

Ε Π Ι Φ Υ Λ Λ Ι Σ .

Ἡ παρ' Ἑλλήσιν δημόδης ἰατρικὴ συγκριτικῶς τῆ ἀρχαία .

ὑπὸ Κ. Α. ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟΥ (ἐν Καρύστῳ).

(Συνέχ. καὶ τέλος· Ὅρα Ἀριθ. 32).

52. — Φοίνικα.

Οὕτω καλοῦσιν ἐν Καρύστῳ ἐξάνθημα καθ' ἅπαν τὸ σῶμα μετ' ἐπαρμάτων καὶ κνησμοῦ, ὃ πιθανῶς ἢ κνίδωσις. Εἰς θεραπείαν δὲ, καλύπτουσι τὸ σῶμα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν διὰ τάπητος ἐκ τριχῶν αἰγός, καὶ τρίβουσι. Συνάμα δὲ κρατοῦντες τρεῖς κλάδους τοῦ δένδρου φοίνικος (ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τῆς νόσου διὰ τὸ ἐρυθρόχρουν), δι' αὐτῶν ψαύουσιν ἐπὶ διακρῶραν μερῶν τοῦ σώματος οὐχὶ ἀμέσως ἀλλ' ὑπὲρ τὸν τάπητα, ἐπιρῶνουσιν τὰς ἐξῆς ἐξορκιστικὰς λέξεις· «Φύγε, φοίνικα, ἀπὸ τῶν ὀνύχων τοῦ . . . (ὀνομάζουσι τὸν πάσχοντα), ἀπὸ τῆς κεφαλῆς . . . (ἀριθμοῦσι πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος) καὶ ἀπελθε εἰς τὰ ὄρη, τὴν θάλασσαν . . . » Ἡ θεραπεία αὕτη ἐκτροπικῆ βεβαίως διὰ τῆς προστριβῆς τοῦ ἐξανθήματος τῷ ἀδρῶ τριχίνῳ ὑφάσματι.

53. — Σουφρέ.

Ἐν Καρύστῳ οὕτω καλοῦσι νόσον τῶν παιδῶν, διὰ τὸ ῥυσσὸν καὶ γερωντικὸν τοῦ προσώπου. Παρατηροῦνται δὲ τὰ ἐξῆς· Χρῶμα κίτρινον κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸ δέρμα· σῶμα ἀτροφικόν· πόνου σφοδροὶ κατὰ τὴν κοιλίαν· κομβίον κίτρινον κατὰ τὸν οὐρανίσκον· τὸ παιδίον κλαίει διαρκῶς, καθίσταται καχεκτικόν, καὶ οὕτω θνήσκει ἐκ μαρασμοῦ· πολλάκις ὅμως διατηρεῖται ἐν τοιαύτῃ καταστάσει μέχρι τοῦ ἐβδόμου ἔτους· Εἰς θεραπείαν καίουσιν ἕσχα πεπυρωμένην τὸ κομβίον, καὶ πάσας τὰς ἀρρώσεις τοῦ σώματος. Τίς ἢ νόσος αὕτη; οὐκ εἶδον ἕως ἡπατικῆ μετ'

ἐκτέρου γενικοῦ, ἢ μᾶλλον μεσεντερικὴ ἀτροφία (cachexia) διὰ τὴν ρυτί-
δωσιν καὶ ἀτροφίαν τοῦ σώματος, μάλιστα τῶν κάτω ἄκρων.

54. — Ἀμπέλι.

Ἐν Καρύστῳ καὶ Ἄνδρῳ διὰ τῶν ὀνομάτων ἀμπέλι δρακόντι, περ-
δέσει καλοῦσι νόσον τῶν βρεφῶν, συμβαίνουσιν ἐκ γενετῆς μέχρις ἡλικίας
τριῶν μηνῶν. Ἡ νόσος λίαν ἐπικίνδυνος κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, καθ' ἃ
ἐφαρμοστέα ἢ θεραπεία χάριν ἀσφαλείας. Συμπτώματα δὲ λέγουσι τὰ
ἐξῆς· κατὰ τὴν κοιλίαν καὶ τὸν στόμαχον οἰδήμα στυλπνόν, καὶ ἦχος
ἀσκώδης δι' ἐπικρουσεως· κατὰ τὰς πτέρνας καὶ ἄκρους πόδας οἰδήμα
μετ' ἐρυθρότητος· τοιοῦτο καὶ κατὰ τὰ γεννητικὰ μύρια τῶν δύο φύλων·
κατὰ τὴν κοιλίαν πόνοι· διάρροια ἐκ πρασίνων καὶ κιτρίνων ὕλων· ἀπνία
καὶ κραυγαὶ πολλάι.

Εἰς θεραπείαν δὲ ἐφαρμόζουσι τὰ ἐξῆς ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν. Φύλλα καὶ
ρίζαν μακεδονισίου κοπανίσαντες καὶ τηγανίσαντες μετ' ὀλίγου ἐλαίου,
ἐφαρμόζουσι θερμὰ ἐπὶ τῆς κοιλίας ἐν εἴδει καταπλάσματος πεντάκις, ἢ
ἐξάκις τῆς ἡμέρας. Ἐπι κοπανίζοντες βότανόν τι μαρουλάκι, φουόμενον
παρὰ τοῖς ὕδασι, καὶ θερμαίνοντες διὰ μέλιτος ἐπιβήλλουσιν. Ἐπι δια-
λύοντες ἐν οἴνῳ θερμῷ χῶμα τι ἀργιλλῶδες, ἀλείφουσι πολλάκις τὴν κοι-
λίαν, τὰ ἀπόκρυφα καὶ πᾶν πάσχον μέρος. Ἐσωθεν δὲ ταῦτα· διὰ κο-
πανίσεως ἢ ἐν ὕδατι ἐψήσεως τῶν φύλλων καὶ κάλλιον τῆς ῥίζης τοῦ μα-
κεδονισίου, τὸν χυμὸν μετὰ σακχάρου ἢ γάλακτος μητρικοῦ δίδει διὰ κο-
χλιαριδίου τρίς ἢ τετράκις τῆς ἡμέρας· ταῦτοτρόπως καὶ τὸν χυμὸν τοῦ
μαρουλακίου δίδει δις τῆς ἡμέρας, ἀλλ' ἤμισυ κοχλιαρίδιον. Ἐπι χορή-
γησον διάλυσιν ἀφρολουακίου (Ferrii hydrocyanicum) ἐκ τινων κόκ-
κων ἐν ὀλίγῳ μητρικῷ γάλακτι διὰ κοχλιαριδίου δις τῆς ἡμέρας. Ἐπι χο-
ρηγοῦσι διὰ κοχλιαριδίου καὶ τὸν χυμὸν τοῦ κλήματος τῆς ἀμπέλου.

55. — Λάμια.

Οὕτω καλοῦσιν ἐν Καρύστῳ νόσον τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων, ἣν θεω-
ροῦσι προερχομένην ἐξ ἀερικοῦ, ἢ κατὰ φαντασίαν ἐκ δῆγματος ζώου
τινός, ὁμοίου γαλῆ. Συμβαίνει δὲ τὸ θέρος ἐπὶ τε ὄρεων καὶ πεδίων. Προσ-
βάλλει συγχρόνως πολλὰ ζῶα, καὶ καταστρέφει ὀλόκληρα ποίμνια. Τὰ
προσβληθέντα σπανίως ἐπιζῶσιν. Οἱ ποιμένες παρετήρησαν πάθησίν τινα
τοῦ σπληνός, τὸ κρέας τοῦ ζώου ἀνούσιον· λέγουσιν ὅτι ἐκ τῶν γεννητικῶν
μορίων τῶν θηλέων ῥεεὶ αἷμα. Ἡ νόσος θεωρεῖται μεταδοτικὴ. Πιθανῶς
δ' ἔστιν αὕτη ὁ ἀνθραξ, ἥτοι ἡ καλουμένη πανώλης τῶν προβάτων, καθ'
ἣς ἐπιστημονικῶς χορηγεῖται τὸ φαινικὸν ὄξύ καὶ ἐκτελεῖται καυτηρίασις
ἐπὶ τοῦ προσβληθέντος μέρους.

Εἰς θεραπείαν ποιοῦσι τὰ ἐξῆς. Κατασκευάζουσιν ὑπόγειον διαμπερῆ
ὀπήν· ἐν τῷ μέσῳ ξύλου μακροῦ ἐμβάλλουσιν ἕτερον, καὶ διὰ συνεχοῦ

τριβῆς ἄπτουσι πῦρ, ὅπερ καλοῦσιν *ἀγριοσωτῖαν*. Ὑπὸ δὲ τὰ ἐν τῇ ὀπῇ καίόμενα ταῦτα ζύλα περῶσι δι' αὐτῆς τὸ ποιμνιον· καὶ τοὺς ποιμεικούς δὲ κύναι· διαπερῶσιν, ἄλλως ἀποδιώκουσι τοῦ ποιμνίου, καὶ τοῦτο βεβαίως πράττουσιν εἰς ἀποφυγὴν τοῦ μολύσματος. Προσέτι πυροβολοῦσι διὰ πυρίτιδος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ζώου.

56. — Τερηδῶν τῶν ὄστων.

Ἐν Καρύστῳ τὴν νόσον τχύτην καλοῦσι *τρικούγκουλον*, ὅπερ διαίρουσιν εἰς *ἀρίριον*, ἧτοι φέρον ἐν στόμιον, καὶ *θῆλην*, φέρον πολλὰ στόμια. Εἰς θεραπείαν δὲ *τεμαχίζουσι* τὴν *ρίζαν* τῆς κολοκυνθίδος, αὐτοφουδὸς ἐν τῷ τόπῳ καὶ καλουμένης *ἀγριοκολοκυνθίας*· εἶτα τὰ *τεμάχια* πλύνουσι πολλάκις δι' ὕδατος ψυχροῦ· μετὰ τοῦτο μέλιτι μινγύουσι καὶ ἔψουσι μέχρι συστάσεως ἐκλείγματος. Δίδουσι δὲ τῷ πάσχοντι πρῶτ' καὶ ἐσπέρας δειπνητικὸν κοχλιάριον. Ἡ θεραπεία δ' αὕτη διαρκεῖ ἡμέρας τεσσαράκοντα, καὶ ἐνομήσθη ἐκ τῆς χέρσου Ἑλλάδος.

57. — Παραρροσύνη.

Κατὰ τῆς παραρροσύνης καὶ τοῦ κώματος, ἅτινα συμβαίνουσιν ἐπὶ τῶν ἐγκεφαλικῶν νόσων, ἐν Καρύστῳ μεταχειρίζονται τὰ ἐξῆς. Διὰ καλάμου σχίζοντες κατὰ τὴν κοιλιάν ζῶντα βάτραχον ἢ ὀρνίθιον βάλλουσι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τηροῦσιν ἐκεῖ μέχρι ψυχράσεως. Ἐτι βάλλουσι περὶ τὸν λαμὸν ζῶντα ἔγγελλον· καὶ ἂν μὲν οὗτος τελευτήσῃ, ὡς φρονοῦσι, τελευτᾷ καὶ ὁ νοστῶν, καὶ τὸναιτίον. Καὶ κατὰ τοῦ πάθους δὲ τῆς κοιλίας, ὅπερ καλοῦσιν *ὄχραπόδι*, (ὕτως καρκίνος τοῦ στομάχου) ἐπιβάλλουσιν αὐτῇ ζῶντα πολύποδα.

Ἄξιοπαρτήρητον δὲ, ὅτι καὶ ἐν τῇ πεφωτισμένῃ Γαλλίᾳ μεταχειρίζονται κατὰ τῶν ἐγκεφαλικῶν νοσημάτων περιστερὰς, κύναις, γάτους, ὡς λέγει ὁ ἱατρὸς Lieutand (ἐν *Precis de la Matier. medic.* τόμ. γ'. πελ. 33). « cet oiseau (pigeon) étant ouvert tout vif par la moitié, s'applique aussitôt et avec succès sur la tête, dans les cas de maux de tête violents, de delire causé par la fièvre: il n'est pas non plus inutile contre les affections comateuses les petits chiens, les petits chats, et d'autres animaux, sur-tout ceux qui sont encore jeunes, s'emploient de la même manière, et ils n'ont pas moins d'efficacité. Je ne crois pas qu'on doive mépriser l'usage de ce topique qui certainement est incapable de faire du mal, et que quelques-uns mettent mal à propos au nombre des remèdes populaires, qui ne font bons à rien, les plus habiles Praticiens ayant reconnu plusieurs fois ses bons effets ».

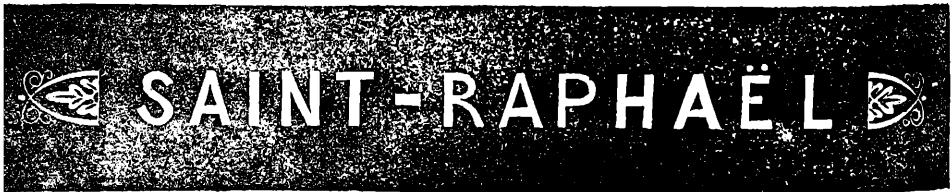
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

E. FERRAND. — *Πρώται βοήθειαι εἰς τοὺς δηλητηριασθέντας, πικρῆ-
τας καὶ ἀσφυκτικούς.* — Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ **B. H. Γεφτεκτσόγλου**
καὶ **I. N. Μηλιάτου** τελιοφῆτων τῆς ἱατρικῆς. — Ἐν Ἀθήναις.
— 1882. — Δραχ. 2¹/₂.

L'ANNÉE MÉDICALE (4me année) 1881. — Résumé des progrès
réalisés dans les sciences médicales. — Par Bourneville. Paris.
1882. 1. vol. prix. fr. 4.

NOTA. — Le volume de cette année, a été augmenté des faits
pécrologiques et de l'indication des principales réformes accom-
plies dans l'enseignement médical et dans l'assistance publique.
— Libraire *E. Plon et Cie.* Rue Garancière, 10 à Paris.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ὁ πάντων τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν οἴνων μᾶλλον ἀναληπτικός καὶ
τωνωτικός τοῦ Ἁγίου *Raphaël* (Saint-Raphaël) οἴνος, ἀρίστης γεύσεως
εὐπεπτος, εἶναι ὁ μόνος κατάλληλος ὅπως τονώσῃ νεαρὰς γυναῖκας, παῖ-
δας καὶ προβεβηκότας εἰς δύοσιν ἀνὰ ἓν μικρὸν ποτήριον (τοῦ ἐκ Βοι-
deaux οἴνου) μετὰ τὸ τέλος ἐκάστου γεύματος.

Ἐκάστη φιάλη φέρει ἐπιγραφὴν καὶ ἐπὶ τοῦ
στομίου περίβλημα μετὰ τῆς ὑπογραφῆς.

Ἐν Ἀθήναις μὲν εὐρίσκεται παρὰ τοῖς κ. κ. Κ. Ὀλυμπίω, 206 ὁδὸς
Ἑρμοῦ. — Δ. Βασιλείου, 90 ὁδὸς Ἑρμοῦ, καὶ παρ' ἄλλων τοῖς φαρμακο-
ποιοῖς καὶ φαρμακαμπόροις.

Ἐκ Γαλλίας δὲ ἀποστέλλεται ἐκ τῆς Cie. Propriétaire du
Veint St-Raphaël, à Valence (Drôme) France.

δ κατ'ερώσας να δώση ώρισμένην παθολογικήν μορφήν εις σειράν νοσηρών φαινομένων, ἔπει μὲχρις ἐπιπέτων ὁ πρωτεὺς τῆς ἱατρικῆς ἐθεωροῦντο.

Παρέλειψα ἀνωτέρω να προσθέσω ὅτι ἡ πάσχουσα ἡ ἐν τῷ σημερινῷ κλημάτι ἐπιδειχθεῖσα, τυγχάνει γνωστὴ τῷ κ. Charcot, πρὸ ὀκταετίας, ὅτι πολλάκις καὶ ἄλλοτε ἐν τοῖς πολυκρίθμοις αὐτοῦ, πειράμασιν ἐχρησίμευεν αὐτῷ, ὅτι ἐν πολλοῖς αὐτοῦ ἀναφέρεται δημοσιεύμασι καὶ ὅτι βελτιωθείσης μικρὸν πρὸ τινος τῆς καταστάσεως αὐτῆς ὡς πρὸς τοὺς ὑπερινοὺς προξυμμοὺς ἐν Σαλπεντιέρῃ ἐξῆλλε ταύτης ἠναγκάσθη δὲ να ἐπιστρέψῃ καὶ πάλιν ἐν αὐτῇ συχοτέρων καταστάσεων τῶν παροξυσμῶν ἐνεκα λόγων ἠθικῶν. Σημειωτέον πρὸς τούτοις ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος γίνεται, ἡ ἀρχὴν τῆς συστάσεως ἐπέδειξε, σταθερὰ καὶ ἀπὸ τῶν ὑστεροτέρων κτήματα, τοῖς τε σπουδάζουσιν νέοις καὶ τοῖς ἤδη τὸν πρακτικὸν ἱατρ. μετερχομένοις, ἐν τῇ εὐρήσουσιν ὅτι χρήσιμοι καὶ ὠφέλιμον ὑπὸ τε θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν ἔποιψιν. Γ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

Ἱστορία τῶν Δηλητηρίων καὶ Δηλητηριάσεων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. — (Σελ. α'—γ, 1—236). — Τιμᾶται: δρχ. 3.50. — Εὐρίσκεται ἐν τῷ βιβλιοπωλεῖ τοῦ κ. Καρόλου Βίλιμπεργ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἱστορία τῶν Δηλητηρίων καὶ Δηλητηριάσεων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. — (Σελ. α'—γ, 1—236). — Τιμᾶται: δρχ. 3.50. — Εὐρίσκεται ἐν τῷ βιβλιοπωλεῖ τοῦ κ. Καρόλου Βίλιμπεργ.

ἹΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ

ὑπὸ **Χρήστου Η. Τοπίλη** διδάκτορος τῆς ἱατρικῆς.

(Συνέχεια ὅρα τόμ. 1' ἀριθ. 53).

Οικογένειά τις ἐξ 9 μελῶν ἀποτελουμένη ἀντι δαύκου ἔφαγε ρίζαν ὄσπυάμου, ἐξ οὗ ἐπικινδύνως ἠσθένησε.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

E. FERRAND. — Πρώται βοήθειαι εἰς τοὺς δηλητηριασθέντας, πηγίν-
τας καὶ ἀσφυκτικούς. — Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ **B. I.** Γερτικτοσύγλου
καὶ **H. N.** Μηνιάτου τελιοφήτων τῆς ἰατρικῆς. — Ἐν Ἀθήναις.
— 1882. — Δραχ. 2¹/₂.

L'ANNÉE MÉDICALE (4me année) 1881. — *Resumé des progrès*
εἰς τοὺς ὑπαγχαίει κατηγορῖκας ἀναλόγως τοῦ πρὸς ὃν ἐκάστη τούτων
εργεῖται σκοποῦ, οἷον 1. — ἀφαίρεσιν αἵματος ἐκ τῶν ἀγγείων (ἀφαι-
ξιν καθόλου), 2. — ἔγχυσιν αἵματος ἐν τοῖς ἀγγείοις (μεταγγισμὸν),
3. — ἀπόφραξιν τοῦ αὐλοῦ τῶν ἀγγείων (ἀπολίνωσιν).
Ἐν τῷ Δ' λαλεῖ περὶ τῶν κατὰ τοὺς μῦς καὶ τοὺς τέροντας ἐγχειρή-
ων, περὶ τῆς μυοτομίας δηλονότι καὶ τῆς τενοντομίας.
Ἐν τῷ Ε' πραγματεύεται περὶ τῶν εἰς τὰ νεῦρα ἐγχειρήσεων, οἷον
τῆς βιαίας, τῶν νεύρων διατάσεως, τῆς διαιρέσεως αὐτῶν ἢ καὶ τῆς
τομῆς τεμαχίου αὐτῶν.
Ἐν τῷ Σ' περὶ τῶν κατὰ τὰ ἀποστήματα ἐγχειρήσεων, τὴν σχέσιν
αὐτῶν διὰ τοῦ μαχαίριου, διὰ καυτηρίων, διὰ παρακεντήσεως καὶ
διεκβολῆς λημνίσκου.
Ἐν τῷ Ζ' διαλαμβάνει περὶ τῶν κατὰ τοὺς ὄγκους ἢ τὰ ρεοπλάσματα
εἰρήσεων, ἐν ᾧ μνεῖται ποιεῖται περὶ τῆς ἀπλῆς τῶν ὄγκων παρακεν-

Ὁ πάντων τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν οἴνων μᾶλλον ἀναληπτικῆς καὶ
τονωτικῆς τοῦ Ἁγίου Ραφαήλ (Saint-Raphaël) οἴνος, ἀρίστης γέυσεως
εὐπεπτος, εἶναι ὁ μόνος κατάλληλος ὅπως τονώσῃ νεαρὰς γυναῖκας, παῖ-
δας καὶ προβεβηκότας εἰς ὁδῶν ἀνά ἓν μικρὸν ποτήριον (τοῦ ἐκ Bor-
deaux οἴνου) μετὰ τὸ τέλος ἐκάστου γεύματος.

Ἐκάστη φιάλη φέρει ἐπιγραφὴν καὶ ἐπὶ τοῦ
στομίου περιβλήμα μετὰ τῆς ὑπογραφῆς.

Ἐν Ἀθήναις μὲν εὑρίσκεται παρὰ τοῖς κ. κ. Κ. Ὀλυμπίῳ, 206 ὁδὸς
Ἐρμοῦ. — Δ. Βασιλείου, 90 ὁδὸς Ἐρμοῦ, καὶ παρ' ἄπασιν τοῖς φαρμακο-
ποιοῖς καὶ φαρμακεμπόροις.

Ἐκ Γαλλίας δὲ ἀποστέλλεται ἐκ τῆς Cie. Propriétaire du
Veint St-Raphaël, à Valence (Drôme) France.

ὁ κτηροθώσας νὰ δώσῃ ὠρισμένην παθολογικὴν μορφήν εἰς σειρὰν νοσηρῶν φαινομένων, ἕπερ μέχρις ἐσχάτων ὁ πρωτεύς τῆς ἰατρικῆς ἐθεωροῦντο.

Παρῆλειψα ἀνωτέρω νὰ προσθέσω ὅτι ἡ πάσχουσα ἡ ἐν τῷ σημερινῷ μαθήματι ἐπιδειχθεῖσα, τυγχάνει γνωστὴ τῷ κ. Charcot, πρὸ ὀκταετίας, ὅτι πολλάκις καὶ ἄλλοτε ἐν τοῖς πολυαριθμοῖς αὐτοῦ πειράμασιν ἐχρητίμευται αὐτῷ, ὅτι ἐν πολλοῖς αὐτοῦ ἀναφέρεται δημοσιεύμασι καὶ ὅτι βελτιωθείτης μικρὸν πρὸ τινος τῆς καταστάσεως αὐτῆς ὡς πρὸς τοὺς ὑπερικούς παροξυσμούς ἐν Σκλπεταίερῃ ἐξῆλθε ταύτης· ἠναγκάσθη δὲ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ πάλι, ἐν αὐτῇ συχνοτέρων καταστάσεων τῶν παροξυσμῶν ἐνεκκ λόγων ἠθικῶν. Σημειωτέον πρὸς τούτους ὅτι ἡ περὶ τῆς ὁ λόγος πύχουσα φέρει τὴν συνήθη, μᾶλλον δὲ σταθερὰν παρὰ ταῖς ὑστερικὰς στένωσιν τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου μετ' ἀχρωματοψίας, περιορισθείσης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰς τὴν ἀντίληψιν μόνον τοῦ ἐρυθροῦ. Εἶναι δὲ συνάμα καὶ ἀναίσθητος καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ σώματος εἰς βαθμὴν καταπληκτικόν, διότι ἀναίσθηται καὶ εἰς τὰς ἐντελεῖς διὰ βελόνης διαπύσεις τοῦ δέρματος.

Ἢ δὲ τῶν ὠθητικῶν ἀναίσθησις εἶναι πλέον ἢ σαφῶς ἐκπεφρασμένη· Ὅτι δὲ μετὰ τὸ πέρας, τῶν ἐπ' αὐτῆς τελεσθέντων πειραμάτων ἡ πάσχουσα ἤρξατο καταλαμβάνομένη ὑπὸ ὑστερικοῦ παροξυσμοῦ ὁ κ. Charcot κτώρῃσεν νὰ καταστείλῃ τοῦτον ἀρχόμενον πρὸς μετὰ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ ἐπ' ἀμροτέρων τῶν χειρῶν τῶν ὠθητικῶν ἰσχυρῶς. Θέλων ὁ κ. Charcot ἐν προηγουμένῳ μαθήματι νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἐπὶ ὑστερικῶν ὑπέρξιν τοῦ σημείου τῆς ὠθητικῆς ἀνέφερε παράδειγμα ὑστερικῆς ἐγκύου εἰς ἣν τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο τῆς ὠθητικῆς σημείου ἀνήρχετο καθ' ὅσον ἡ κύσις προσέβαινε, τοῦθ' ὅπερ ἀνατομικῶς ἐξηγεῖται πληρέστατα.

Προσεχῶς θέλω προσπαθῆσαι νὰ δώσω ὑμῖν σύντομον περιγραφὴν ὑστερισμοῦ χαρακτηριστικώτατα ἐκπεφρασμένου εἰς ἄνδρα, ὅστις ἔχει τὸν ἕτερον ὄργανον λίαν ἐπώδυνον ἐπὶ τῇ πίσει, παρουσιάζων ἅπαντα τὰ φαινόμενα τὰ εἰς ὑστερικός γυναικίας ἅπαντωντα καὶ οὐτινος ἡ ἱστορία πολὺ κέρηται τὸ ἐνδιαφέρον. Δυστυχῶς ὁ πάσχων οὗτος καίτοι ἡμιπληγικός καὶ διὰ καλοῦ βίου sui generis βελίξων δις ἤδη κτώρῃσεν ν' ἀποδράσῃ τῆς Σκλπεταίερῆς ἀποφεύγων οὕτω τὰς τε πρὸς διάγνωσιν τῆς νόσου ἐρεῦνας καὶ τὰ θεραπευτικὰ μέσα τοῦ κ. Charcot.

ἹΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ

ὑπὸ **Χριστοῦ Η. Τοπίλη** διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς.

(Συνέχεια· ὄρα τόμ. 1' ἀριθ. 53).

Οἰκογένειά τις ἐξ 9 μελῶν ἀποτελουμένη ἀντὶ δαύκου ἔφαγε ρίζαν ὀστυζίου. ἐξ οὗ ἐπικινδύνως ἠσθένησε.

Δύο Ξηδρες Ξραγόν Βλαστάρια μέλκνος ύοσκύμου. Έπελθούτης τής ενεργείας του δηλητηρίου ενόμιζον ότι το έδαφος υπό τους πόδας των ήρηνίσθη· ή γλώσσά των παρέλυσε· τά άκρα έγέγοντο ψυχρά, άπνεονακωμένα, άκίνητα· τά άνω άκρα ειλοντο σπαταρωδικώ· το βλέμμα έγένετο άκίνητον και αί κόρραι διεσταλμέναι· γέλωσ σπασμωδικός, σαρκώνιος, και παραφροσύνη. Μετά διήμερον θεραπειάν παρήλθον τά νοσηρά φαινόμενα.

Τέσσαρες γέοι φαγόντες εκ πλάνης ρίζαν ύοσκύμου κατελήθησαν υπό φοδράς μανίας.

* Άλλος δέ τις νέος Μιδας ούτος, πάντα τά πρό αυτού άντικείμενα έβλεπε μεταβολόμενα εις χρυσόν, και αυτά τά επί τής τραπέζης τیدهμενα έδέσματα.

* Άλλος τις πάλιν άνανεών τά θυμάτια τής Κίρκης, έβλεπε μεταβληομένους εις χοίρους πάντα· ύοσους έπλησίαζεν.

* Έν τει κωμόπολει εν τοίς άνάτολικοίς μεθορίοις τής Πρωσίας· Ρώσος τις στρατιώτης εύρέθη νεκρός. Ίδου τί είχε συμβη. Ή σύζυγος του θυμάτος γυνή έξικισίαις καλλονής, είχαν έρωτικά· σχέσεις μετά τινος Ρώσου αξιωματικού του παρά τοίς μεθορίοις σταθμεύοντος στρατού. Ο άποθανών προδιδασθείς είχε διαταχθή να μεταβη εις το έσωτερικόν τής Ρωσίας· δια τής μεταθέσεως όμως ταύτης άπεχωρίζετο ή ώραία σύζυγος του από τής άγκάλης του έραστού της αξιωματικού. Έν τή άμηχανία αυτής έξήτησε συμβουλάς περί του πρακτέου παρά τινος Γερμανίδος καπήλου, γυναικός κακής φήμης, καταγομένης εκ τινος χωρίου τής Πρωσίας. Αυτή έγνωμοδότησε να φονεύτη τον σύζυγον της όπως άποφύγη τήν επίνοδον εις το έσωτερικόν τής Ρωσίας. Ο στρατιώτης ήτο γνωστός εις τήν κάπηλον ταύτην και μετέβη πρό τής άναχωρήσεως του να τήν επιτρέψη. Κατά τον άποχωρητισμόν τῷ ειπεν αυτή, ότι, επειδή άνχωρεί πλέον, όφείλει να τον κέρτη όρεκτικόν τι, και τῷ έδωκε ποτήριον πλήρες ρουμιού. Ο δυστυχής εκένωτε το ποτήριον ως Ρώσος και άπεχωρίσθη από του καπηλείου, όπως φροντίση περί τινων άλλων υποθέσεώ του. Εῖς έπιούτη εύρέθη ού μακράν τής κωμόπόλεως νεκρός, φέρων μικράν τινκ πληγήν κατά τήν κεφαλήν. Αί γενόμεναι έρευνη απέδειξαν, ότι ούτος είχε μεταβη εις τήν ύπόδηματοποιεΐαν και ήγόρατεν ύπόδηματά, όποτε ταιαύτη ήτο ή συμπεριφορά του, ώστε έξέλαθον αυτόν ώ, παράφρονα· άντι να περιπατη ήσύχως εκτύπα δια τῶν ποδῶν του το έδαφος· ελάλει διάφορα άσυνάρτητα και ουδεμίαν έχοντα σημασίαν· έγέλα ασκόπως και παραδόξως κ λ, και τέλος έλησμόνησε τήν κατοικίαν του. Ή κάπηλος είχε πληρώση διαβόητόν τινκ επί άταξίας κάτοικον, όπως φονεύτη τον στρατιώτην· ούτος όμως είχε άποκρούτη

~~... και βαρύνετον άνεκόνωπε τή πορνεία. Κατ' άκο-~~

λουθίαν διετάχθη έρευνα παρὰ τῆς καπῆλης, παρὰ τῆς οποίας πλὴν ἄλλων εὐρέθη καὶ σπυκκιδίον τι περιέχον σπῆρον ὑσχυζύμου, πρὸς δὲ καὶ βαυκαλίον περιέχον ὑγρὸν βλαθῆος πρῶτον. Γενομένης τοξικολογικῆς ἀνιχνεύσεως τοῦ πτώματος ἀνευρέθη ἐν τῷ στομάχῳ ὑσχυαμίνη ἐξεταθέντος δὲ εἶτα καὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ βαυκαλίου ἀπεδείχθη ὅτι καὶ τοῦτο ἐνεχε τὴν αὐτὴν οὐσίαν.

Artisora. — Εἰδικὸν ἐπὶ δηλητηριάσεως δι' ὑσχυζύμου ἢ ὑσχυαμίνης ἀντίδοτον δὲν εἶνε γνωστὸν. Κάλλιστον πάντων εἶνε ἡ ταχίστη ἐκβολὴ τοῦ δηλητηρίου διὰ βλενωδῶν ποτῶν καὶ ἐμετικῶν, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῆς γαστρικῆς. Μετὰ τὴν ἐξέμεσιν ὡς εἰδικὸν ἀντίδοτον συμβουλεύουσι τὴν δελφίνην καὶ τὰ λοιπὰ κερφόθη, τὸν ζωϊκὸν ἀνθρακὰ καὶ τὴν ἰώδιον ἀλλ' ἡ πρῆξις μέχρι τοῦδε δὲν καθιέρωτε τὴν χρῆσιν αὐτῶν ὡς τοιούτων, καὶ ἵνα ἐνεργήσωσιν ἀνάγκη τὸ δηλητηριῶν νὰ ὑπάρχη ἐπὶ ἐν τῷ πεπτικῷ σωλῆνι. Ἐπίσης ἐπηρεήθησαν ἡ μωρφήνη, ἡ στρυγνίνη, ἡ φυτοστιγμαίνη καὶ τὸ ὑδροκυκνικὸν ὀξύ, ὑποθερμικῶς εἰσαγόμενα, ὧν ὁμως ἡ ἐφαρμογὴ δεόν νὰ ἐνεργῆται μόνον ὑπὸ ἱκανῶν καὶ πεπειραμένων. Πάντως δὲ ὠρελοῦσι κλύματτα ἐξ ἕλίου, ψυχρὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κατὰ τῆς ὑπεριμίας τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ἀνακληπτικὰ ἐπὶ τῆς νάρκης, τέιον, καφέι.

Στριμόνιον. Δατουρίνη. Στραμονίνη.

Καὶ τοῦτο τὸ φυτὸν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων εἶνε ἐν χρῆσει ὡς δηλητηριῶν. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετεχειρίζοντο τὰ σπέρματα, ὡς ναρκωτικά, καὶ σήμερον δὲ ἀκόμη ἀναμιγνύονται ταῦτα μετὰ οἰοπνευματωδῶν ποτῶν, ὀβὸν ζύθου καὶ πρὸς ἀποπλάνησιν καὶ φθορὰν κορασιῶν. Πολλοὶ φαγόντες τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ ἐκ πλάνης ἐκινδύνευσαν, ἄλλοι δὲ καὶ ἀπέθανον. Ἐν Ἰνδίᾳ συχνὰ ἀναμιγνύουσι τὰ σπέρματα τοῦ φυτοῦ μετὰ τῶν ἐδωδίων, ὅπως ἀποναρκωθῶσιν οἱ φαγόντες, καὶ οὕτω τοῦ ληστεύτωσι κ. κ. τ. Σπανίως ποτὲ παρετήρηθησαν ἐν Ἰνδίαις θάνατηφόροι δηλητηριάσεις διὰ στριμονίου. Ἐν Μεξικῷ δὲ οἱ αὐτόχθονες παρασκευάζουσι δηλητηριῶν ἐξ αὐτοῦ, ὀνομαζόμενον tonga, ὅπερ ἐν μικρῷ μὲν ὀδοῖε λαμβανόμενον εἶνε ὑπνεφόρον ἰσχυρὸν, ἀφθῶν δὲ ἐπιφέρει καταπληκτικὴν παραφρόνησιν. Ἡ ἐν τῇ πόλει Σογαμόζα ἱερεὶα τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡλίου ἔτρωγε τὰ σπέρματα τοῦ στριμονίου, ὅσας παρασκευάζετο νὰ χρησιμοδοτήτῃ. Οὐδῶς δὲ παράδοξον καὶ ἡ πυθία τῶν Δελφῶν νὰ μετεχειρίζετο τὸ αὐτὸ μέσον. Ἐπίσης καὶ αἱ φαρμακίδες τῆς ἀρχαιότητος καὶ αἱ κατὰ τοῦς μετέπειτα χρόνους μεταχειρίζοντο τὰ σπέρματα ταῦτα ὅπως προξενήσωσι παραδόξους ὀπτασίας εἰς ἀνθρώπους, ὧν ἐξεμαρτυροῦντο τὰς δεισιδαιμονίας. Ἐν Γαλλίᾳ δὲ ὑπῆργε ποτὲ συστημα-

τική έγκρισις λαποδυτών και βαλαντιοτάμων, γνωστών γενομένων υπό τὸ ὄνομα ἀποκομιστῶν, sudormeurs. Οὗτοι εἰσίνουσι τὴν κόκκινον τοῦ στραμονίου μετὰ ἔρρινον· εἶτα δὲ και ἐν δημοσίοις τόποις και ἐν ἀμάξαις προσέφερον· συχνὰ τὴν ταμβακοθήκην εἰς ὅσου; ἤθελον ἂ ἀπογυμνώσωσι και οὕτω καταβαλλομένους ἢ παραφρονοῦντας ἀφώπλιζον πάσης ἀντιστάσεως. Ἀποκομιστῆται ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἐν Γαλλίᾳ προσφέροντες ἔρρινον ἐκ στραμονίου εἰς γυναικῆς, ὅπως παρακινήσωσιν αὐτάς εἰς βίον ἐκδεδιητημένον.

Μεγάλη δ' ἐγένετο κατάχρησις τῆς πόκας τοῦ φυτοῦ και εἰς ἔρρινον εἰς διακίνησιν τῶν ἀφροδιτίων.

Τὸ κύριον τοῦ στραμονίου στοιχεῖον εἶνε ἡ δατουρίνη, ἣν συγγραφεῖς τινες ταυτίζουσι πρὸς τὴν ἀτροπίνην, δεύτερον δὲ ἡ στραμονίνη.

Κατὰ τὴν γαλλικὴν στατιστικὴν 4 ἐγκληματικάι δηλητηριάσεις ἀναφέρονται ἐν 40 ἔτεσι γενομέναι ἐν Γαλλίᾳ.

Ἄντιδότα. — Τὰ ἐπὶ ὑσχυζήμου.

Εὐθαλείη. Ἀτροπίνη.

Και τῆς εὐθαλείης πάντα τὰ μέρη γνωστά εἶνε ὡς δηλητήρια ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. Πλεῖστα δηλητηριάσεις ἐγένοντο μέχρι τοῦδε και ἐκ κκουργικῶν προθέσεων και ἐκ δυστυχῶν συμβαμάτων. Αἱ ὥραιαι και γλυκεῖαι ὥριμοι ράγες τοῦ δηλητηρίου πολὺ λάκις ἐπέσυραν τὴν προσοχὴν παιδιῶν ἢ και ἡλικιωμένων ἀκόμη ἐν ταῖς ἐξοχαῖς και ἀπώλοντο φαγόντες αὐτάς.

Παιδίον 14 ἐτῶν ἠσθένησεν ἐπικινδύνως, φαγὸν 30 ράγους. Αἱ κόρραι τοσοῦτον εἶχον διασταλῆ, ὥστε οὐδὲ ὅλως διεκρίνετο ἡ ἴρις. Εἶτα ἐπὶ πῆλον συμπτώματα παραφροσύνης. Μετὰ ἐπίμονον ἐξαήμερον θεραπείαν ἰάθη.

Ἐν δύο περιπτώσεσιν δ' Μολλ παρατήρησε συμπτώματα ὅμοια πρὸς τὴν τρομώδη παραφροσύνην τῶν μεθύστων, ὀπτασίας φαντασιώδεις, ἅς και ὁ Πόρτας ἤδη ἀναφέρει, ἢ) νευρικοῦς γέλωτας κ.λ.

Παιδίον τι 4 ἐτῶν ἀπέθανεν ἐκ τῶν ραγῶν ἐν 2! ὥραις. Ἐνταῦθα και κόρραι δὲν εἶχαν διασταλῆ πολὺ

Ἐν Παρισίοις τῷ 1793 μικρὰ ὄφρανα τοῦ Ὁρρανοτροφείου τοῦ Ἐλεῦσι (Hospice de la Pitié), τὰ ὁποῖα ἢ διεύθυναι τοῦ δημοσίου Ἀνδρόκομείου μετεχειρίζετο ὅπως ἐκρίζωνσι τὰς ἀχρήστους πόκας, παρατήρησαν ἐν τῇ πρασίᾳ τῶν ἱατρικῶν φυτῶν τοὺς καρποὺς τῆς εὐθαλείης· εὐρόντα

δὲ τὴν γευσὴν αὐτῶν γλυκεῖαν ἔφαγον ἱκανά. Μετὰ τινὸς ὥρας 14 τῶν δυστυχῶν τούτων πλασμάτων ἀπέθανον.

Κλύσμα ἀφροσύματος ἐκ 4,87 γρ. ρίζης εὐθαλείας ἐπήνεγκε τὸν θάνατον μετὰ 5 ὥρας.

Γυνή τις ἔλαβε παρὰ τοῦ φαρμακείου ἀτροπίνην ἀντὶ μορφίνης. Ἀμέσως ἐπλήθον τὰ βάρεα τῆς δηλητηριάσεως συμπτώματα ἔγκαιρος, ὁμῶς βοήθεια ἐσώσεν αὐτήν.

Παιδίον τι 14 μηνῶν εὔρεν ἐν τινι δωματίῳ τῆς οἰκίας μικρὸν τι βυκάλιον, ἐνέχον διαλύτην ἀτροπίνης θεικῆς, ἐκ 0,050γρ. ἐν 30 γρ. Τὸ παιδίον ἔπεν 22 γρ. ἐκ τῆς διαλύσεως καὶ ἀπέθανεν ὑπὸ τὰ συμπτώματα δηλητηριάσεως δι' ἀτροπίνης. Γενομένης νεκροτομῆς υπεβλήθησαν εἰς τοξικολογικὴν ἀνάλυσιν ὁ στόμαχος μετὰ τοῦ λοιποῦ πεπτικοῦ σωλήνος καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς, τεμάχια τοῦ ἥπατος, τοῦ πνεύμονος, τοῦ σπληνός, τῆς καρδίας καὶ τῶν νεφρῶν. Ἐν πᾶσι τούτοις ἀνευρέθη ἡ ἀτροπίνη.

Σημειωτέον δὲ πρὸς τούτοις ὅτι δηλητηρίασις δύναται νὰ συμβῇ οὐ μόνον παρὰ τοῦ λαβοσθιν αὐτὸ τοῦτο τὸ φυτὸν ἢ θανατώδη δόσιν τοῦ ἀλκαλοειδοῦς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς φαγοῦσι κρέας ζῶων τραφέντων διὰ φύλλων εὐθαλείας καὶ ἀνεπηρέσττων ὑπὸ τῆς φαρμακερᾶς τοῦ φυτοῦ ἐνεργείας. Εἰς τοῦτο π. χ. ἀπιδίδουσι τὴν θανατώδη ἐνίοτε ἐνέργειαν τῶν κοχλιῶν.

Ἀντίδοτα.—Τὰ ἐπὶ ὑποκύμου.

Στρώχνος, *Solanus*. Σολανέννη.

Τὰ εἶδη τῶν στρώχνων εἶναι πολυάριθμα ἰδίᾳ ἐν ταῖς μεταξὺ τῶν τροπικῶν χώραις, περιέχοντα ὡς πρωτεύον στοιχεῖον πτητικὸν τι ἀλκαλοειδές, τὴν *solanin* λεγομένην, ἣτις εἰς μεγαλύτερον μὲν ποσὸν ἐνυπάρχει ἐν τοῖς βαγοειδέσι καρπῶσι, εἰς ἐλάχιστον δὲ ποσὸν ἐν ἄλλοις τισὶν εἴδεσιν, ἅτινα χρησιμεύουσιν ὡς τροφή, οἷοι π. χ. οἱ καρποὶ τῆς τομάτας (*sol. lycopersicum*), τοῦ ἐδωδίμου στρώχνου (μελιτζάνας *sol. melongena*). Πρακτικῶς ἐνδιαφέρουσιν ἡμῖν αἱ ῥαγες τοῦ μέλανος στρώχνου (*sol. nigrum*), τοῦ γλυκυπίκρου (*sol. dulcamara*), καὶ τῶν γεωμήλων (*s. tuberosum*), αἵτινες τραγόμεναι δύνανται νὰ δηλητηριάσωσι βλάπτουσι δὲ ὡσαύτως καὶ τὰ ἄωρα καὶ νεόβλαστα γεώμηλα, ἐνέχοντα μέγα ποσὸν σολανίνης. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ περιεχομένου ἀλκαλοειδοῦς μεγάλως ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τῆς χώρας ἐν ἣ φύονται.

Ἡ δηλητηρίασις ἰδιότης τῶν διακρύμων τούτων εἰδῶν δὲν ὠρίσθη εἰσέτι ἀκριβῶς, τὰ δὲ πρὸς τοῦτο γενόμενα πειράματα παρέσχον διάφορα ἀποτελέσματα. Ὁ Duval ἐχορήγησεν εἰς κύνας 110 γρ. τοῦ δι' ὕδατος ἐκ-

τοῦ φυτοῦ, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ πρᾶλθῃ κακόν, τι κατὰ τινὰ δὲ παρατήρησην τοῦ Floyer 30 ράγες ἐπήνεγκον τὸν θάκντον εἰς κύνα ἐν 3 ὡρ. Κατὰ τὸν Orfila τὸ ἐκχύλισμα τοῦ μέλανος στῦχνου πολὺ ὀλίγον βλαπτικῶς ἐνεργεῖ, πιστεύει δὲ οὗτος ὅτι αἱ ἀναφερόμεναι δηλητηριάσεις ἐκ τῶν φυτῶν τούτων ἀνεξετάττω; ἐξελήφθησαν ἀντὶ τῶν ἐξ εὐδαλείας.

Ἐν τούτοις ὁμῶς βέβαιον ὑπάρχει ὅτι αἱ ράγες τοῦ μέλανος στῦχνου ἐπήνεγκον εἰς παῖδας βλάβη συμπτώματα καὶ σφοδρὰ, οὐχὶ δὲ σπινίω; καὶ αὐτὸν τὸν θάκντον.

Ἀντιδοτα. — Ἀλκάλια ἀναπτύσσονται ἀνθρ. ἰξὺ, ἄτινα κατααρμηνίζουσι τὴν σολανίνην, ἰδίᾳ ὁμῶς; ἐμετικά, τὰ δὲ ἄλλα συμπτωματικῶς. (ἀκολουθεῖ)

Τρόπος πρὸς αὐτοῦ τοῦ ἰτευλικοῦ ἄμυλου. — Οἱ θιασῶται τῆς ἀντισηπτικῆς μεθόδου εἰς τὴν θεραπείαν τῶν τραυματίων λίαν ποικίλως τροποποιοῦσιν ἐκάστοτε ταύτην, τὸ μὲν διὰ τὸ εὐχερέστερον τῆς ἐφαρμογῆς, τὸ δὲ διὰ τὸ αἰτιώτερον τοῦ ἀποτελέσματος; εἰς τὰς τροποποιήσεις οὐ μικρὰν κατέχουσι θέσιν καὶ αἱ διάφοροι ἀντισηπτικὴ οὐσίαι ὧν χρῆσι; γίνεται, ὡς τοιαύτην συνίατησιν δὲ ὁ Kersch τὸ ἰτευλικὸν ἄμυλον πρὸς ἐπίπασιν ἐπὶ τῆς τραυματικῆς ἐπιφανείας, ὅπερ παρασκευάζεται τόνδε τὸν τρόπον.

Εἰς οἰνοπνευματώδη διάλυσιν ἰτευλικοῦ ὀξέος, εἰς ἀναλογίαν 20—30 γραμμάτων ἐκ τοῦ ὀξέος πρὸς 1000 γράμματα οἰνοπνεύματος, ῥίπτεται κατ' ὀλίγον καὶ εἰς μικροτάτην ποσότητα ἄμυλον λίαν λεπτὸν ἀκαταρσσομένης ἰσχυρῶς τῆς διχλύσεως, τὸ οὕτω ἐν τῇ διαλύσει μιγνύμενον ἄμυλον καθιζάνει καὶ ἀπομένει ὑπὸ τῆς διαλύσεως κεκαλυμμένον. Μετὰ ἡρεμίαν τοῦ μίγματος μεταγγίζεται ἡ οἰνοπνευματώδης διάλυσι; τὸ ζῆμα ἀποστραγγίζεται διὰ σπληνίου ἐξ ἐρίου, καὶ ἀποξηραίνεται, εἶτα δὲ λειοτριβεταὶ καὶ ἀποξηραίνεται ἐκ νέου εἰς θερμοκρασίαν 80°, φυλάσσεται δὲ ἐν ὑελίνοις δοχείοις.

Θεραπεία τῆς χρονίης ἐπιπεφυκίτιδος διὰ λουτρῶν δι' ἄχνης ὑδαργύρου. — Ὁ Waalomont συνίστησι διὰ τὴν θεραπείαν τῆς χρονίης ἐπιπεφυκίτιδος γενικὰ χλιαρὰ λουτρὰ ἐπὶ δίωρον παρατεινόμενα καὶ δι' ἐπανειλημμένων τοῦ προσώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν πλύσεων διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ λουτροῦ, ἢ δι' ἐπιχύσεως ὕδατος εἰς τὴν κεφαλὴν ἐκ τοῦ λουτροῦ καθ' ἂς περιπτώσεις ὁ πύστων τυγχάνει μικρᾶς ἡλικίας. Ἰδίᾳ δὲ ἡ θεραπευτικὴ αὕτη ἀγωγή ἀποβαίνει τὰ μάλιστα λυσιτελεῖς συνυπαρχούτης ὑπεραιμίας τοῦ ἐπιπεφυκότος, φωτοφοβίας καὶ

τούτου, εἰ οὐκ ἄρξαντο ἀμέσως ἐκκενούμενα ἀφθονα κύστιδια, περὶ τὰ ἰσοδομήκοντα, ἔχοντα μέγεθος ἀπὸ φακῆς μέχρις ὡσὺ περιστερᾶς, τὰ μὲν στρογγύλα, τὰ δὲ ἐπιμήκη, συνιστάμενα ὑπὸ μεμβράνης διαφανοῦς καὶ ἐστιγμένης ὑπὸ μελανωπῶν τινων σμικροτάτων σημείων, ἐμπερικλειούσης δὲ ὑγρὸν ὄρρωδες καὶ ἡμιδιαφανές.

Σὺν τοῖς κυστιδίοις τούτοις συνεξέρρευσαν καὶ θρυμματῖα λειψάνων μεμβρανῶν μετὰ ἐλαχίστης ποσότητος πύου αἱματηροῦ. Ἐγένοντο εἴτα ἐν τῷ κενωθέντι κυστεῶδι ὄγκοι πλύσεις καὶ ἐνέσεις βάμματος ἰωδούς καθ' ἑκάστην. Συγκολλητικὴ φλεγμονὴ τῶν τοιχωμάτων τοῦ Κυστεῶδους ὄγκου ἐπεγένετο, διὸ καὶ ἡ μάχη τὴν 16ην Φεβρουαρίου μόνον καθέτως εἰσῆρχετο εἰς βάθος 6 ὑφεκατομέτρων. Πυόρροια ἐξηκολούθει ὑπάρχουσα ἀφθονος καὶ ἐπώδυνος ἐξοίδησις περίξ τοῦ ἐκ τῆς σχάσεως στομίου, ἣν κατεπολέμουν τῆ δια βάμματος ἰωδίου ἐπιχρήσει καὶ διὰ τῶν καταπλασμάτων. Τὴν 4ην Μαρτίου ἡ ἐξοίδωσις ἠλαττώθη ἐπαισθητῶς καὶ ἀνωδυνῆς ἦν, ὁ δὲ ἐναποληθῆεις συριγγώδης πόρος μόλις 2 ὑφεκατομέτρων βάθος εἶχε. Τὴν 14ην τοῦ αὐτοῦ ὁ ἀσθενὴς ἐξῆλθε σχεδὸν ἐντελῶς ἰσθμῆς, καθόσον ὁ μὲν ὄγκος ὀλοτελῶς ἐξέλιπεν, ὁ δὲ κατὰ τὴν θέσιν τῆς σχάσεως συριγγώδης πόρος μόλις ἡμίσεως ἑκατοστομέτρου βάθος ἔχων ἐγγύς ἦν νὰ ἐπουλωθῆ, καθ' ἑκάστην διὰ χυτοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου θιγόμενος. Ὁ ἀσθενὴς ἐδάδιζεν ἤδη ἀκωλύτως καὶ στερεῶς, καὶ δι' ἀνεκρωτικῆς ἀδείας εἰς τὴν πτωρίδα αὐτοῦ πρὸς τελείαν ἀνάρρωσιν ἀπεστάλη.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ

ὑπὸ **Χριστοῦ Π. Τοπίλη** διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς.

(Συνέχεια ὄρα ἀριθ. 1).

Νικοτιανή. Νικοτινή.

Ἐπιφανὴς ὅμοιος μορφήν καὶ ἂν μεταχειρισθῆ τις τὴν νικοτιανήν, εἴτε ὡς καπνὸν εἴτε ὡς ἔρρινον εἴτε εἰς μάσσησιν, ἔστω βέβαιος ὅτι μεταχειρίζεται δηλητήριον ἰσχυρὸν, δυνάμενον νὰ προξενήσῃ καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον πλὴν τῆς ναυτίας, τοῦ ἰλίγγου καὶ τῆς παραφροσύνης. Πάντες οἱ καπνίζοντες κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀπολλύσι, προϊόντος τοῦ χρόνου, μέρος τῶν διακονητικῶν δυνάμεων, ἐξασθενοῦσι τὴν ὄρασιν, ἀκούσιν καὶ ἀνεκρωτικώτεροι, ὑφίστανται παθήσεις τῶν ἀναπνευστικῶν ὄργάνων.

γάνων κ. α., ὡς ἐκ διαφόρων στατιστικῶν ἀποδεικνύεται Ὁξείκι δηλητηριάσεις διὰ νικοτιανῆς ἀναφέρονται ἱκαναί.

Φαγών τις 16—32 γρ. ἀκατεργάστων φύλλων καπνοῦ ἀπέθανε μετὰ 7 περίπου ὥρας ὑπὸ τὰ συμπτώματα νερκωτικῆς δηλητηριάσεως.

Κόρη τις ἀπέθανεν ἐκ κλύσματος παρεσκευασθέντος ἐξ 11 γρ. φύλλων καπνοῦ.

Δύο τινὲς ἀπέθνον καπνίσαντες ἱκανὰ σιγᾶρα ἰσχυροῦ καπνοῦ.

Νέος τις ἐργαζόμενος ἐν χημικῷ φροντιστηρίῳ ἔπαιε 80 γρ. ἀκαθαρείας καπνοῦ, ἣν εἶχε συλλέξῃ, καὶ ἀπέθκεν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. Ἐν τῷ στομάχῳ αὐτοῦ εὗρέθη ἱκανὴ νηκοτίνη.

Τῷ 1850 ἐν Γαλλίᾳ ὁ κόμης Βουαρμὸ ἐδηλητηρίασε τὸν γυνικᾶδελφόν του Custave Fougères διὰ νικοτίνης. Ὁ αὐτουργὸς κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

Ἡ νικοτίνη ἀνευρέθη ἐν τοῖς πτώμασιν οὐ μόνον τῶν ἀποθανόντων ἐκ πόσεως ἐκχυλίσματος ἢ ἀκαθαρσίας τῶν καπνοσυρίγγων ἢ ἐγγύματος τῶν φύλλων τῆς νικοτιανῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀποθανόντων ἐκ καπνίσεως σιγᾶρων.

Ἄρτιδοτα. — Ἄν τὸ δηλητήριον ἐλήφθη ἐσωτερικῶς, δεόν τεχνίως νὰ κενώσωμεν τὸν στόμαχον διὰ τῆς γαστρακντλίας. Μετὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ πλείστου μέρους τοῦ δηλητηρίου συμβουλευούσι τὰ δεψώδη, δεψίνην, καφέν, ἀφέψημα φλοιοῦ δρυός, κίνας, ἰωδιούχον κάλιον· εἶτα διεγερτικά. Πρὸς τούτοις δυνάμεθα νὰ δώσωμεν καὶ διουρητικά. Κατὰ τῶν τοπικῶν βλαβῶν, κτυτηριάσεως τῆς βλενομεμβράνης κ. λ. ἐνεργοῦμεν συμπτωματικῶς.

Ἄκόνιτον. Ἄκονιτένη.

Τὸ ἀκόνιτον, γνωστὸν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἀνέκαθεν ἐρησιμοποιήθη πρὸς θανάτωσιν καὶ ζώων καὶ ἀνθρώπων.

Πολλὰ δὲ εἶνε τὰ εἶδη, τὰ μὲν μᾶλλον τὰ δὲ ἥττον φαρμακερά, ἀποτελοῦντα τὰ ἐπικινδυνωδέστατα φυτὰ ἐκ τῶν τῆς οἰκογενείας τῶν βατραχίων. Ταῦτα δὲ εἶνε τὸ *Ac. napellus* τὸ *Ac. variegatum* ἀνθοῦντα ἄνθη κυκλᾶ, τὸ *Ac. lycocotnum*, ἔχον ἄνθη κίτρινα, καὶ ἄλλα πολλὰ, ἰδίᾳ ὁμοῦ τὸ *Ac. ferox* ὅπερ ἐν Ἰνδίᾳ μεταχειρίζονται εἰς χρίσιν τῶν βελῶν καὶ εἰς θανάτωσιν ἀρπακτικῶν θηρίων. Παρὰ πᾶσι τούτοις δηλητηριωδέστατη εἶνε ἡ ῥίζα, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἀνθησιν, ἥττον δὲ ἐπικίνδυνα ἢ πῶς καὶ τὰ σπέρματα. Τοῦ *Ac. napellus* ἡ ῥίζα εἶνε ἐξάκις σχεδὸν δηλητηριωδέστερα τῆς πῶας· τοῦ δὲ ἀκον. τοῦ λυκοκτόνου ἡ ῥίζα εἶνε ἔτι μᾶλλον ἐπικίνδυνος, ἐν ᾗ ἡ πῶα εἶνε ἄλλως ἀβλαβής, ἐσθιομένη ὑπὸ τῶν Ἀκπῶνων ὡς λάχανον. Τὰ καλλιεργούμενα εἶδη εἶνε κατὰ τὴν δύναμιν πολλῶ ἀσθενέστερα τῶν ἀγρίων. Ἡ ἀπέξη:

ραμμένη ρίζα ἐν τοῖς φαρμακείοις οὐδὲν ἀπόλλυσι τῆς δυνάμεως αὐτῆς.
Καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις πολλαὶ δηλητηριάσεις δι' ἀκονίτου συμβαίνουναι καὶ ἐκ πλάνης καὶ ἐξ ἀμελείας ἰατρῶν καὶ κακουργικαί. Συνηθέστεραι δὲ εἶνε αἱ ἐκ πλάνης, ἐκλαμβανομένων τῶν φύλλων ἀντιεσλήνου καὶ τῶν ριζῶν ὡς ἐδωδύμων.

Παιδίον ἡλικίας 14 ἐτῶν ἔφαγε φύλλα ἀκονίτου, ἀντι πετροσελίνου ἐκλαβὸν αὐτὰ· ἐξ οὗ ἐπῆλθε δριμεῖα καύσις στόματος, λάφυγγος καὶ στομαχίου, ἰσχυρὸς καὶ ἐπίμονος ἔμετος· μετὰ 2 ὥρας ἀπὸ τῆς λήψεως τοῦ δηλητηρίου κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ μετὰ 7 ὥρας ἐπῆλθεν ὁ θάνατος.

Ἄνθρωπος πίων ἀπέψημα φύλλων ἀκονίτου ἀπέθανεν ἐν 2 ὥραις μετὰ σφοδρὰ συμπτώματα τῆς ἐνεργείας τοῦ φαρμάκου.

Τρεῖς ἄνδρες ἐκ πλάνης ἔφαγον τὴν ρίζαν τοῦ φυτοῦ τούτου καὶ μετὰ 3 $\frac{1}{2}$ ὥρ. ἀπέθανον.

Γυνὴ τις θέλουσα νὰ δηλητηριάσῃ τὸν σύζυγόν της ἀνέμιξε κεκοινοποιημένην ρίζαν ἀκονίτου μετὰ τοῦ μέλανος πεπέρεως τῆς τραπέζης. Εἰς τὸ γεῦμα εἶχε προσκαλέσῃ οὗτος φίλον τοῦ τινα, ἵνα συμπάγωσιν. Ὁ μὲν σύζυγος ἀπέθανεν 3 ὥρας μετὰ τὸ γεῦμα, ὁ δὲ φίλος του προσκαλέσας ἐγκαίρως ἰατρὸν ἐσώθη, ἀλλ' ἡ ἀνάρρωσις ἐπῆλθε μετὰ πέντε ἐβδομάδας. Ἡ σύζυγος ἐδικάσθη, κατεδικάσθη, ἐκαρτομήθη.

Ἴατροίς τις ἀπέθανεν ἐξ 80 σταγόνων βάμματος ἀκονίτου (κατὰ τὴν Ἀγγλικὴν Φαρμακοποιίαν παρασκευασμένου) ἐνῶ ἐπὶ 4 ἡμέρας ἐλάμβανεν ἀνὰ 10 σταγ. ἐκάστοτε ἀνευ κακοῦ ἀκολουθήματος.

Γυνὴ τις ηὔτοκτόνησε διὰ 8 γρ. βάμματος ἀκονίτου· ὁ δὲ θάνατος ἐπῆλθε μετὰ 6 ὥρας.

Τρεῖς τινες ἔλαβον τὸ βόμμα τῶν νεαρῶν φύλλων τοῦ ἀκονίτου ὡς εὐστόμαχον. Ὁ μὲν τούτων ἀπέθανεν μετὰ 2 ὥρας, ὁ δὲ μετὰ 2 $\frac{1}{2}$ ὥρας, ὁ δὲ τρίτος ἐθεραπεύθη.

Ἄντιδοτα. — Δεψώδη, ἰωδιοσχον κάλιον· κατὰ τὰς περιστάσεις δὲ μορφίνην εἰς ὀποθερμικὰς ἐνέσεις ἢ στρουχνίνη, γλυβανουγμῆς τῆς καρδίας, ἐμμωνία, οἶνος· τέλος ψυχρὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐρεθιστικά τοῦ δέρματος, σιναπισμοί.

Ἑλλέβορος. Ἑλλεβορίνη. Ἑλλεβορεΐνη Δελφίνιον. Δελφινίνη.

Ὅμοια τὴν ἐνέργειαν πρὸς τὸ ἀκόνιτον, ἀσθενέστερα δὲ αὐτοῦ, ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν βατραχίων εἶναι καὶ τὰ διάφορα εἶδη τοῦ ἑλλεβορίου, πλὴν σοῦ λευκοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν τῶν κολχικῶν, καὶ τὰ τοῦ δελφινίου κοινῶς *καποτσίνου* καλουμένου.

Καὶ τοῦ μὲν ἑλλεβόρου εἶδη εἶνε ταῦτα : *Ell. cyclophyllus*, ὁ παροι-
 ιώδης τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων, φυόμενος περὶ τὴν 'Αντίκυρον'), *Ell. fo-*
etidus, *Ell. niger* καὶ *Ell. viridis*. Τούτων δηλητηριωδέστεροι εἶνε ὁ *Ell.*
foetidus καὶ ὁ *Ell. viridis*. Πάντων δὲ τῶν μερῶν τῶν φυτῶν τούτων
 δηλητηριωδεστάτη εἶνε ἡ ρίζα. Ἡ πόα ἐνέχει δύο κύρια στοιχεῖα γλο-
 κωματώδη, τὴν μόνον ναρκωτικὴν *ἑλλεβορίνην*, ἐνεργοῦσαν ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ
 ἔγκεφάλου καὶ ἐπιφέρουσαν πᾶρσιν, νάρκην, ἀνακισθησίαν, μυδρίασιν, καὶ
 τὴν ναρκωτικὴν καὶ θρμμεῖταιν σύναμα *ἑλλεβορετίνην*, προξενουσαν ἐρεθι-
 σμὸν ἐν τῷ στόματι, σιελόρροϊαν, αὔξησιν οὖρων, ἐντερίτιδα, ἐξέλωσιν
 τοῦ βλενογόνου τῶν ἐντέρων, ἐκ μικρῶν δόσεων βραδύτητα τῆς καρδι-
 κῆς ἐνεργείας, ἐκ μεγάλαιτέρων δὲ πρῶτον μὲν ἐπιτάχυνσιν, ταχέως δ' εἴτε
 διὰ παραλύσεως κατὰπαυσιν αὐτῆς. Ἡ ἐνέργεια λοιπὸν τῆς ἑλλεβορίνης
 ὁμοιάζει πρὸς τὴν τῆς δακτυλίτιδος, εἶνε ὁμοῦς σφοδρότερα αὐτῆς· ἡ δὲ
 καρδία ὀλίγα μετὰ τὸν θάνατον λεπτὰ ἀπόλλυσι τὴν ἐρεθιστικότη-
 ταν αὐτῆς.

Ὁ μέγας ἑλλεβόρος δυνατὸν νὰ ἐκληφῆ ἢ πολλάκις ἀντὶ τοῦ λευκοῦ ἑλ-
 λεβόρου· οἱ ἀρχαῖοι ὁμοῦς Ἑλληνες διέκρινον αὐτοὺς κάλλιστα ἀπ' ἀλλήλων
 κατὰ τὴν φυσιολογικὴν ἐνέργειαν. Δηλητηριάσεις δὲ διὰ τοῦ μέλανος ἑλλε-
 βόρου παρατηρήθησαν πολλαί, ἰδίᾳ ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἐκ δὲ τοῦ γένους τοῦ δεφλινίου εἶνε τὸ *Delph. Consolidida*, τὸ *Delph.*
Staphisagria ἢ σταφίς ἀγρία παρὰ τῷ Διοσκουρίδῃ καὶ τὸ *Delph. Ajacis*,
 ἐνέχοντα στοιχεῖόν τι ναρκωτικὸν ἐν τοῖς σπέρμασιν, ἰδίᾳ τὴν *δελφινίνην*
 ὀνομαζομένην. Τὰ δύο δευτέρα εἶδη εἶνε κοινὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ αὐτόφυτα
 καὶ εἰς στολισμὸν διὰ τὰ ἄνθη καλλιεργούμενα. Ἐπειδὴ δὲ τὰ σπέρματα
 μεταχειρίζονται ὡς παρασιτοκτόνα, ψειροδότανον, οὐδόλωσ δύσκολον νὰ
 συμβαίνωσι που δηλητηριάσεις.

Ἀντίδοτα. — Τὰ ἐπὶ ἀκονίτου.

Πλὴν τῶν φυτῶν τούτων ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν βατραχίων ἀναφέρομεν
 ὡς βλαπτικὰ καὶ φευκτέα τὰ διάφορα εἶδη τῆς *ἀνεμώνης* καὶ τὰ τοῦ
 ἰδίως *βατραχίου* καλουμένου ἐνεργοῦντα καὶ ταῦτα ὡς τὸ ἀκόνιτον,
 πολλῶν δὲ ἀσθενέστερον αὐτοῦ.

Βέρατρον λευκὸν ἢ ἑλλεβόρος λευκός.

Veratrum album. Ver. Sabadilla. Βερατρίνη.

Γνωστὸν ἦτο καὶ τοῖς ἀρχαίοις τὸ φυτὸν ὥστε φάρμακον καὶ ὡς δη-
 λητήριο.

[1] ἴδε ἐν μελ. 106, τόμ. 1.

Γρ 1,21 τοῦ δηλητηρίου ἐπήνεγκον τὸν θάνατον μετὰ 3 ὥρας ἐν σπασμοῖς.

Ἄνθρωπος τις φαγὼν ὀλίγην ῥίζαν βεράτρου ἀπέθανεν ἐν 6 ὥρ. Ἄλλος δὲ τις ἐν 1 ἡμέρᾳ.

Μηνὶ Δεκεμβρίου τοῦ 1867 γυνὴ τις ἀπέθανεν αἰφνιδίως· ἐκ δὲ τῶν 2 αὐτῆς τέκνων, ἅτινα βερέως ἠσθένησαν, τὸ μὲν ταχέως ἀπέθανε, τὸ δὲ μόλις ἐθεραπεύθη. Ἀνακρίσεις ἀκριβεῖς γενόμεναι ἀπέδειξαν ὅτι οὐδεμίαν ἀφορμὴν ὑπῆρχε πρὸς αὐτοκτονίαν, οὐδὲ ἄλλος τις ἐν ἐνεργήσῃ τὸν φόνον. Ἐγένετο τοξικολογικὴ ἀνάλυσις τῶν σπλάγγων τῆς ἀποθανούσης καὶ ἀνεκαλύφθη βερατρίνη. Κατὰ τὴν κατ' οἶκον ἐρευναν εὐρέθη ἐν τινὶ θαυκάλει ὀλίγον ὄξος, ἄπερ ἀναλυθὲν χημικῶς ἀπεδείχθη ὅτι περιεῖχε βερατρίνην· εἶτα ἐξητάσθη τὸ ὄξος τοῦ ἐμπόρου, παρ' οὗ ἡ ἀποθανοῦσα εἶχε ἀγοράσῃ ἐκεῖνο, καὶ εὐρέθη καθαρὸν, οὐδ' ἔχνος βερατρίνης ἐνέχον. Ἰδού τί εἶχε συμβῆ. Ἐν Γερμανίᾳ μεγάλη γίνεται χρῆσις τοῦ ψειροδοτάνου καλουμένου, ὅπερ συνίσταται ἐκ κεκοινοποιημένων σπερμάτων σαδαδίλλης (*Veratrum sabadilla*) καὶ κεκοινοποιημένης ῥίζης βεράτρου λευκοῦ. Τὴν κόκκινον ταύτην ἐνοῦντες μετὰ ὄξους ἢ ῥακῆς ἀλείφουσι τὴν κεφαλὴν τῶν φθειριῶντων πρὸς θανάτωσιν τῶν φθειρῶν, καὶ εἶτα ἀποπλύνουσι αὐτήν. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἡ δυστυχὴς ἐκεῖνη εἶχε πρὸ καιροῦ ἐν τῇ ἐξετασθείσῃ θαυκάλει τὴν κόκκινον ταύτην μετ' ὄξους καὶ ὅτι μετὰ χρόνον τινὰ λησμονήσασα ἠγόρασεν ἐν αὐτῇ ὄξος πρὸς χρῆσιν τῆς τραπέζης, ἐξ οὗ ἐπῆλθε καὶ τὸ δυστύχημα.

Ὁ δὲ Taylor διηγείται τὸ ἐξῆς γενόμενον ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἰατρός τις θεραπεύων γυναίκα τινα ἀνέγραψε 0,05 γρ. βερατρίνης εἰς 50 καταπότια καὶ παρηγγείλεν αὐτὴν νὰ λαμβάνῃ ἀνά 3 ἐφ' ἑκάστης. Ὀλίγον μετὰ τὴν πρῶτην λήψιν ἡ ἀσθαινὴς εὐρέθη ἀναίσθητος, ἡ ἐπιφάνεια τοῦ δέρματος ψυχρὰ, οἱ σφυγμοὶ ταχεῖς καὶ τὰ πάντα προεδήλουν προσεχῆ θάνατον. Ἐπὶ τινὰ χρόνον ἡ πρόγνωσις ἦτο ἀμφίβολος, ἀλλ' ἐπὶ τέλος ἐιάθη.

Ὁ Robuteau ἀναφέρει ὅτι τινες ἔθεσαν ἐνίοτε τὴν κόκκινον ταύτην εἰς οἶνον ἢ ζύθον, ὃν ἐπιον, ὅπως ἐξαπατήσωσι τὴν ἐπὶ τῶν στρατευσίμων ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν ὡς πάσχοντες καρδιακὸν νόσημα.

Ἄντιδοτα — Ἄν τὸ δηλητηριῶδες ἐλήφθη ἄνωθεν, δέον τάχιστα δι' ἐμετικῶν νὰ ἐξαγάγωμεν αὐτό. Ὡς ἀντίδοτα δὲ συμβουλευέουσι τὴν δεψίνην, τὸ ἰωδιοῦχον κάλιον, ἀποτελοῦντα μετὰ τῆς βερατρίνης ἄλατα δυσδιάλυτα, ἅτινα πάλιν δέον νὰ ἐκβάλωμεν εἴτε ἄνωθεν χορηγοῦντες ἄφθονον χλιαρὸν ὕδωρ, εἴτε κάτωθεν διὰ καθαρτικῶν ἐλαίων. Ὑπαρχούσης σφοδρᾶς διαρροίας χορηγεῖται τὸ ὄπιον, κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ δὲ ἐμέτου τὸ κιτρικὸν ὀξύ μετ' ἐγγύματος καφέ. Κατὰ τὴν ἀνάγκην παρέχομεν διεγερτικὰ, οἷον ἀνιούχον ἀμμωνίαν, ἐνεργοῦμεν τὴν τεχνητὴν ἀναπνοήν

Ἐν τούτοις ὁμῶς λέγεται ὅτι εἰδικὸν κατὰ τῆς βερατρίνης ἀντίδοτον δὲν εὐρέθη ἀκόμη.

(ἀκολουθεῖ)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ:

Γ. Ν. Ζαβιτσάνου. — *Χημεία τῶν οὐρῶν καὶ τῶν οὐρολλίων ἐν ἐφαρμοσείᾳ εἰς τὴν κληρικὴν.* — Ἀθήνησιν 1883. — Τιμὴ Δρ. 6. — Διὰ δὲ τοὺς συνδρομητὰς τοῦ Γαλλοῦ Δρ. 5 χωρὶς ἐξόδων ἀποστολῆς.

Ὁδηγὸς τῆς ἀντισηπτικῆς τῶν τραυμάτων θεραπείας κατὰ τὴν ἐν τῇ κληρικῇ τοῦ καθηγ. Billroth ἐν χρήσει μέθοδον, ὑπὸ **V. HACKER.** — Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ **M. Τσακίρογλου.** Ἐν Ἀθήναις. 1883.

AL. DONNE. — Συμβουλαὶ πρὸς τὰς μητέρας περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἀνατρέφειν τὰ νεογνὰ παιδιὰ. Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ **N. A. Φαρδου- τοῦ Σαμόθρακος.** — Ἐν Σμύρνῃ 1883. Φρ. 3.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΡΑΓΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΕΡΑΠΙΟΝ ΚΑΘΑΡΤΙΚΑ ΙΩΔΙΟΥΧΑ

ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ

CIBERT

(Τραγήματα καὶ Σεράπιον τοῦ διττοῦδιούχου ἰωδιούχου
ΤΟΥ BOUTIGUY-DUHAMEL)

Ἐνδείκνυται εἰς ρευματικὰς καὶ χοιραδικὰς παθήσεις· συφιλιτικὰ νοσήματα ἀνέδοτα εἰς τὴν χρῆσιν τῶν Διαφορητικῶν καὶ Ὑδραργυρικῶν δυσιάτους τοῦ δέρματος νόσους. — Τὰ Τραγήματα, ὡν ἕκαστον περιεσφραγισμένον ἔστι μὲν ἕνα κοχλιάρειον Σεραπίου, ἐπὶ μῆκιστον χρόνον καὶ εἰς πάντα τὰ κλίματα διατηροῦνται ἀναλλοίωτα χάρις εἰς τροποποίησιν (brevet ée S. G. D. G.) τοῦ ἐνέχοντος αὐτὰ φεαλιδίου. — Ἡ χρῆσις αὐτῶν ἐντεταμένη τῆς σμικρότητος αὐτῶν καὶ εὐκόλῃ καὶ εὐχάριστος εἶναι, λίαν δὲ ταχέως ἀπορροφῶνται διὰ τὸ λίαν ἐμδιόλυτον αὐτῶν. — Ὑπερτεροῦσι δὲ καὶ κατὰ τοῦτο τοῦ Σεραπίου ὅτι οὐδέποτε προκαλοῦσιν ναυτικασεῖς ἢ ἀηδίαν· συνεπῶς ἴδια ἀρμόβουσι ταῖς γυναιξίν, τοῖς ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν ὑποχρεω- μένοις νὰ γεύωνται ἐκτὸς τῆς οἰκίας καὶ τοῖς ἐπιδιώκουσι μυστικῆν πῶς τὴν θεραπείαν.

Τιμὴ ἐν Παρισίοις τοῦ φιαλιδίου τοῦ Σεραπίου ἢ τῶν Τραγημάτων φρ. 5.
PARIS. PHCIE. BOUTICNY DUHAMEL. DESLAURIERS. Su c. 31. Rue
de Clery. et 2. Rue Poissomnière.

Ἀποφεικτικὸν μετὰ προσοχῆς τὰς πρὸς τὰς κινδυνώδεις καὶ ἀπομυμήσεις.

Πρώτη εβδομάς	25	} 'Αναλογία ο ο	45.
Δευτέρα υ	20.		35.
Τρίτη υ	11.		20.

'Ο εἰς ἐκ τῶν εἰς τὴν Γ' εβδομάδα φερομένων ἀρρώστων ἔπαθε τὴν εἰκοστὴν τρίτην ἡμέραν.

99 κατακλιναται τὴν 16.

Πρώτη εβδομάς	51.	} 'Αναλογία ο ο	51.
Δευτέρα υ	36.		36.
Τρίτη υ	12.		12.

24 κατακλιναται τὴν 17, 18, 19.

Πρώτη εβδομάς	9.	} 'Αναλογία ο ο	37.
Δευτέρα υ	15.		62.

(ἔκολουθεῖ)

Γ.

ἹΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ
 ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ

ὑπὸ **Χριστοῦ Π. Τοπάλη** διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς.

(Συνέχεια. ὄρα ἀριθ. 1).

Κολχικόν. Κολχικίνη.

Πάντα τὰ μέρη τοῦ κολχικοῦ ἐνέχουσι στοιχειῶν τι γλυκωματωσιδές, λίαν δηλητηρῶν, τὴν κολχικίνην, ἥτις εἰς μέγα ποσὸν ἐνυπάρχει ἐν ταῖς βολβώδεσι ρίζαις κατὰ τὴν ἀνθησιν, ἰδίᾳ δ' ἐν τοῖς σπέρμασιν (2,4—16 σι.άβρ. ἐν 1 οὐγκία). Οἱ ἀπεξηραμμένοι βολβοὶ εἶνε τὴν ἐνέργειαν ἰσχυρότεροι τῶν νωπῶν, τῶν ἐνεχόντων πολὺ ὕδωρ. Κοινῶς καλεῖται τὸ κολχικόν **σπασόχορτον**.

Πλεῖτται δηλητηριάταις ἐγένοντο διὰ τῶν σπερμάτων, τῆς ρίζης τοῦ κολχικοῦ καὶ τῶν σκευασιῶν αὐτῶν, σπάνια μὲν αἱ ἐκ προμελέτης, πλεῖσται δὲ αἱ ἐκ πλάνης, ἐκλαμβανομένων τῶν βολβῶν καὶ τῶν φύλλων ὡς ἐδωδιμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἐκ φαρμακευτικῶν βυκμάτων τοῦ φυτοῦ μετὰ οἴνου καὶ οἶνοπνεύματος, οὐχὶ δὲ σπάμαι καὶ αἱ ἐξ ἀμελείας ἰατρῶν διὰ μεγάλων δόσεων τῶν σκευασιῶν αὐτοῦ.

Πέντε νοσηλευόμενοι ἔφαγον σπέρματα κολχικοῦ, ἕκαστος περὶ τὰ 6 γρ. Οἱ δύο τούτων μετὰ 2 ὥρας ἠσθάνθησαν ἀδιαθεσίαν, πόνους κωλικούς, ἐπῆλθεν ἔμετος, διάρροια. Οἱ 3 ἀπέθανον ἐν σφοδροῖς πόνοις ἐν 19 ὥρ., οἱ δὲ λοιποὶ 2 μετὰ 26 ὥρας.

'Ανὴρ τις ἀπώλετο ἐν 45 γρ. κολχικούχου οἴνου ἐν 7 ὥραις.

Πολλοί εξέλαβον τὸ βόξμυκ τοῦ κολχικοῦ ὡς οἶνοπνευματώδες ποτὸν. Οὐδείς τῶν πιόντων ἐπέζησε.

Νέα τις 18 ἐτῶν ἔλαβε 18 καταπότια, συνιστάμενα ἐξ 1,46 γρ. ἐκχυλίσματος κολχικοῦ, 1,46 γρ. ἐκχυλ. κολοκυνθίδος, 0,076 γρ. ἐκχυλίσματος ὀπίου. Μετὰ 76 ὥρας ἀπὸ τῆς λήψεως τούτων ἐπῆλθεν ὁ θάνατος.

Ἄντιδοτα.—Δεψίλη, διεγερτικὴ, ἀρλέγμαντος ἀγωγῆ, ὕπνουχα.

Σκίλλη, Σκιλλίνη.

Ὁ βολβὸς τοῦ φυτοῦ τούτου, ὅπερ κοινῶς *μπύτσινας, κρεμμύδας, ἀγριοκρέμμυδο* καλεῖται, εἶνε ἐν χρήσει παρὰ τῷ λαῷ τῆς Ἑλλάδος ἐκ παιδείας παραδόσεως ὡς διουρητικόν, καὶ ἐξωτερικῶς περὶ τὴν νεφρικήν χώραν ἐφαρμοζόμενον καὶ ἐσωτερικῶς εἰς ἐκλείψμα κατὰ τῶν ὑδρώπων χορηγούμενον· διυλίζουσι δὲ καὶ ῥακὴν ἐξ αὐτοῦ.

Οἱ ἐκ τῆς σκίλλης καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς σκίλλινης θάνατοι εἶνε λίαν σπάνιοι, καὶ οὗτοι ἐγένοντο ἐξ ἰαματικῆς χρήσεως, ἀπροσέκτως ἀρθρονώτερον ἄνωθεν ληφθείσης, αὐτῆς μὲν τῆς σκίλλης πλεον τῶν 10—20 σιταρ. τῆς δὲ σκίλλινης πλεον τῶν 8 σιταρ. Ὁ θάνατος ἐπέρχεται ἐκ παραλύσεως τῆς καρδίας ὡς καὶ ἐπὶ δηλητηριάσεως διὰ δακτυλίτιδος. Συμπτώματα δὲ εἶνε ἔμετοι, διάρροια, αἱματουρία· εἶτα δὲ νάρκη, βράδυνσις σφυγμῶν μέχρι 40, σπασμοὶ καὶ κῶμα, ὥστε ἐνεργεῖ καὶ ὡς τὸ κολχικόν.

Ἄωνειον στικτὸν ἢ κώνειον μεζζον (βρωμόχορτον)

Conium maculatum s. Uta major.

Πάντα τὰ μέρη τοῦ φυτοῦ τούτου, ἰδίᾳ δὲ ἡ πῶα κατὰ τὴν ἀνθησιν καὶ τὰ μήπω ὄριμα σπέρματα εἶνε δηλητήρια, ἐνέχοντα πτητικόν τι ἐλαιῶδες ἄχρουν ἀλκαλοειδές, τὴν *κωνεΐνην*, καὶ ἕτερον στοιχεῖον κρυσταλλώσιμον, ἀσθενέστερον τῆς κωνεΐνης τὴν ἐνέργειαν, τὴν κωνοδρίνην.

Ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ οἱ ἐκ τοῦ κωνείου θάνατοι ἦσαν συχοὶ καὶ οἱ ἐξ αὐτοκτονίας καὶ οἱ ὑπὸ τῶν ἰρχῶν εἰς τοὺς καταδίκους ἐπιβαλλόμενοι· τὴν σήμερον ὅμως σπάνια εἶνε τὰ ἐξ αὐτοῦ θύματα, καὶ αἱ πλεῖστα δηλητηριάσεις προήλθον ἐκ πλάνης διὰ σύγχυσιν τῆς μὲν ῥίζης καὶ τῆς πῶας πρὸς τὴν τοῦ δαύκου, τοῦ χαιρεφύλλου καὶ τοῦ πετροσελίνου, τῶν δὲ σπερμάτων πρὸς τὰ τοῦ ἀνίσου· ὀλίγα δὲ δι' ἀμέλειαν ἱατρῶν ἐκ μεράλων δόσεων τῶν σκευασμάτων τοῦ κωνείου.

Ἐν τοῖς περίξ τῶν Ἀθηνῶν ἄλλοτε σύνηθες ἦτο τὸ κώνειον, τὴν σήμερον ὅμως ἐντελῶς ἐξωλοθροσύνη.

Στρακτιώτης τις φυχῶν ζωμόν, ἐνέχοντα κώνειον ἀντὶ πετροσελίνου.

πετροσελίνου έτελεύτησεν έν 3½ ώρ. Πέντε παιδιά ηλικίας 5—8 έτών άπώλοντο έπίτης ύπό διάφορα νοσηρά συμπτώματα, φαγόντα τήν πόαν. Παιδίον τι άπέθανεν έν 1 ώρα, πιδν έγχυμα κωνείου.

Αντίδοτα.— Γενομένης δηλητηριάσεως διά κωνείου ή κωνειίνης, δέον ώς τάχιστα νά χορηγηθῆ πᾶσα βοήθεια. Έν πρώτοις κενούμεν τὸ δηλητήριον δι'έμετικῶν ή κάλλιον διά τῆς γαστραντλίας, εἶτα κατά μὲν τῆς άσφυξίας ενεργοῦμεν τήν τεχνητήν άναπνοήν, κατά δέ τῆς ύπερκιμίας τοῦ έγκεφάλου ψυχρά έπί τῆς κεφαλῆς και κλύσματα δι' ὄξους. Ως χημικά αντίδοτα συμβουλεύουσι τὰ δεψώδη, ὧν ὅμως ή χρῆσις λίαν περιωρισμένη, και τὸ ιωδισμένον ιωδιοῦχον κάλιον· κατά δέ τῆς παραλύσεως τήν στρυχνίνην.

Κώνειον φαρμακώδες ή κώνειον ύδροχαρές, *Cicuta virosa s. Cicutaria aquatica*

Πάντα τὰ μέρη τοῦ φυτοῦ τούτου εἶνε έπίσης δηλητήρια, κατά τινὰς μὲν ένεχόντα βήτιν λίαν ὁμοίαν πρὸς τήν κωνειίνην, κατ'άλλους δέ οὐδέν άλκαλοειδές. Πλεῖται δέ και αἱ εκ τούτου δηλητηριάσεις. Κατά τὰς πρκατηρήσει; συγγραφέων τινῶν ὁ ὀπό; δι'οῦ έφρανεύθη ὁ Σωκράτης έλήθη εκ τούτου τοῦ φυτοῦ και οὐχι εκ τοῦ στικτοῦ κωνείου, ὡς κοινῶς πιστεύεται.

Αἱ πλεῖται διά τούτου δηλητηριάσεις εἶνε προϊόντα πλάνης, διότι αἱ ρίζαι τοῦ δηλητηρίου φυτοῦ συχνά συλλέγονται μετ' άλλων έδωδιμων ριζῶν, ιδίχ τοῦ σελίνου, τοῦ πετροσελίνου, τῆς γογγύλης, τοῦ δαύκου και άλλων. Πρκατηροῦνται δέ τοικύτα δυστυχήματα ιδία έπί παιδίον.

Έκ 4 παιδιῶν ηλικίας 5—7 έτών έν άπέθανεν έν 2 ὡρ. Κοράσιον 18 έτών άπέθανεν έν 19 ὡρ. Άνήρ τις έν ὀλίγαι; ὡρ. άπώλετο εκ τῆς ρίζης.

Αντίδοτα.— Εἰδικόν αντίδοτον κατά τῆς διά φαρμακώδους κωνείου δηλητηριάσεως δέν εἶνε γνωστόν. Κάλλιστα πάντων μέχρι τῆς παρουσίας τοῦ ιατροῦ εἶνε τὰ έμετικά, θερμόν γάλα κ.λ.

Αἶθουσα ή κώνειον έλασσον, *Aethusa cynapium*.

Μέχρι σήμερον οὐδεμίχ εκ προμελέτης ή κακουργική δηλητηρίασι; αναφέρεται διά τοῦ φυτοῦ τούτου, πολλχι ὅμως τυχαῖαι έγένοντο, πολλάκις ει; θάνατον εκβάσαι, εκληθθέντος άντι πετροσελίνου, πρὸς ὃ μεγάλην ὁμοιότητα έχει.

Δύο παιδία έφαγον ζωμόν μεμαγειρευμένον μετὰ τῆς ρίζης τοῦ φυτοῦ τούτου άντι πετροσελίνου. Άμφότερα βαρέως ήσθένησαν, τὸ δ'έτερον άπέθανε μετὰ 24 ὡρας. Κοράσιόν τι δέ άπέθανεν έν μιχ ὡρ, φαγόν τὰς ρίζας τοῦ φυτοῦ.

Αντίδοτα.— Τὰ έπί κωνείου τοῦ στικτοῦ και τοῦ φαρμακώδους.

τέρα τοῦ $\frac{1}{4}$ ὥρας, γενομένη ὤμως ἐπὶ ζώων κατατμηθέντων ἤδη καὶ ἀνκμιχθέντων πρόσθε, δὲ καὶ ὑπὸ ἐξεταστῶν μήπω ἐξησκημένων, οὐ μόνον δύσκολος καὶ παραπτεταμένη τυγχάνει ἀλλὰ καὶ τὸ περιγενομένου αὐτῆς ἀμφίβολον εἶναι.

(ἀκολουθεῖ)

Γ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ

ὑπὸ **Χριστοῦ Π. Τοπίλη** διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς.

(Συνέχεια· ὄρα ἀριθ. 3).

**Οἰνάνθη κροκόχρους, *Oenanthe crocata*. Φελλάνδριον
ὕδροχαρές, *Phellandrium aquaticum*.**

Καὶ οἱ ἐκ τούτων τῶν δηλητηρίων θάνατοι οἱ πλεῖστοι εἶνε τυχαῖοι. Πολλοὶ κατὰδικοὶ ἐργαζόμενοί ποτε ἔφαγον πόναν καὶ ῥίζαν οἰνάνθης· 4 ἀπέθανον, ὁ μὲν μετὰ 5 λεπτά, ὁ δὲ μετὰ $\frac{1}{4}$ τῆς ὥρ. ὁ δὲ μετὰ 1 ὥρ. καὶ ὁ τέταρτος μετὰ 1 $\frac{1}{2}$ ὥρ. μετὰ σφοδροὺς σπασμούς. Ἐν δύο ἄλλαις περιπτώσεσιν ἐπῆλθον σπασμοὶ καὶ παραφροσύνη, ὁ δὲ θάνατος μετὰ 9,11 ἡμέρας.

Γυνή τις, ὅπως δηλητηριάσθη τὸν σύζυγόν της, ἐμαγείρευσε ζωμὸν ἐνέχοντα κατακεκομμένας ῥίζας οἰνάνθης. Ἐκ τῆς δριμείας γεύσεως τοῦ ζωμοῦ ὁ σύζυγος ὑπώπτευσεν τὴν ἐπιβουλήν καὶ κατήγγειλε τὴν πρᾶξιν. Ἐξετάσεως γενομένης ἀπεδείχθη ἔνοχος ἡ σύζυγος καὶ κατεδικάσθη εἰς 10 ἐτῶν κάτεργον.

Ἀντίδοτα.— Τὰ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω.

Λοβελία.

Τὰ πλεῖστα εἶδη τῆς λοβελίας εἶνε δηλητήρια, ἰδίᾳ δὲ ἡ λεγομένη *Lobelia inflata*, ἥτις διὰ τὴν ὁμοίαν πρὸς τὴν νικοτιανὴν ἐνέργειαν καλεῖται καὶ *Ἰνδικὸς καπνὸς* (*Indian Tobacco*), ἐνέχουσα ἐλαιῶδές τι ἀλκαλοειδές, λίαν δηλητήριον, τὴν *λοβελίνην*.

Τυχαῖαι δηλητηριάσεις ἐκ λοβελίας ἀναφέρονται ἱκαναί· ἐκ προμυλῆτος δὲ καὶ ἐξ ἀμελείας πολλαὶ ἐγένοντο ἐν Βορείῳ Ἀμερικῇ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ ἀγυρτῶν.

Ἀνήρ τις ἐξέλαβε τὸ φυτὸν τοῦτο ὡς φάρμακον καὶ ἔπιεν ἐξ αὐτοῦ

ὡς φαρμάκου. Ἐπῆλθον πολλοὶ πόνοι, σπασμοί, νάρκωσις καὶ τέλος ὁ θάνατος. Ἄλλος δὲ τις ἐκ 4 γρ. ἀπέθανεν ἀμέσως.

Ἀντίδοτα.— Τὰ ἐπὶ δηλητηριάσεως διὰ νικοτιανῆς.

Δακτυλίτις. Δακτυλιτιδίδη.

Ἡ δακτυλίτις μετὰ τοῦ ἀκονίτου, τοῦ λευκοῦ καὶ μέλανος ἐλλεβορίου, τοῦ κολχικοῦ κ.τ.τ., ἀποτελεῖ ἰδίαν τινὰ τάξιν, τὴν τῶν καρδιακῶν δηλητηρίων καλουμένων, διότι πλὴν τῶν ἄλλων ναρκωτικῶν ἰδιότητων ἐπιφέρουσι παράλυσιν τῆς καρδίας. Πρὸς τοῦτοις παριστώσι ταῦτα μετὰ τοῦ κωνείου, τῆς αἰθούσης κ.λ. τὴν τάξιν τῶν δριμύων ναρκωτικῶν, ἐνεργούντων καὶ ἐρεθιστικῶς ἐπὶ τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος, πολλᾶκις μέχρι γαστροεντερίτιδος.

Γνωστὰ εἶνε πολλαὶ δηλητηριάσεις ἐκ δακτυλιτίδος τυχαίαι, ἐξ ἀμελείας ἰατρῶν, κακουργικαί. Πολλᾶκις δ' ἐγένετο χρῆσις τοῦ ὀποῦ αὐτῆς ὡς ἐκτριπτικοῦ μετὰ θανατηφόρων ἐκβάσεων καὶ τῶν ἐνόχων μητέρων.

Παιδίον τι ἀπέθανεν ἐν 22 ὥρ. ἐξ ἰσχυροῦ ἐγγύματος τῶν φύλλων τῆς δακτυλιτίδος. Ἡ αὐτὴ ἔλαβεν ἐπῆλθε καὶ ἐξ ἐγγύματος τῆς ῥίζης Γυνή τις, λαβοῦσα 1,21 γρ. ἐκχυλίσματος ἀντὶ 20 σταγ. βχύμματος δακτυλιτίδος ἀπέθανε μετὰ 10 ἡμέρας μετὰ σφοδρῶν σπασμῶν. Ἄλλη τις ἀπέθανεν, ἀναβιβάσατα τὴν δόσιν τοῦ βχύμματος εἰς 100 σταγ. δι' ἡμέρας. Ὁ ὀπὸς τῆς προσφάτου πόας ἐπήνεγκε τὸν θάνατον μετὰ 13 ἡμέρας. Τῆς δὲ κόνεως τῶν φύλλων 2,42 γρ. ἐφόνευσεν ἐν 14 ἡμέραις.

Ἐν Παρισίοις τῷ 1863 ὁ Gouty de la Pommerrais, ὁμοιοπαθητικὸς ἰατρός, κατηγορήθη ὅτι τῇ 17 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους ἐκείνου ἐδήλητηρίασε τὴν χήραν Rauw, καὶ δύο ἔτη πρὸ τούτου κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν κ. Dubizy. Γενομένης κατ' οἶκον ἐρεῦνης, εὑρέθησαν περὶ τὰς 900 διαφόρους φαρμακευτικὰς καὶ χημικὰςσκευασίας. Πλὴν τῶν συήθως χρησίμων τοῖς ὁμοιοπαθητικοῖςσκευασίαι, εὑρέθη καὶ πλουσία συλλογὴ δραστικωτάτων δηλητηρίων. Ταῦτα δὲ ἦσαν: πολλὰ ὑάλινα δοχεῖα, ἐνέχοντα ἀρσενικῶδες ὀξύ, διχλωριοῦχον ὑδράργυρον, θεικὸν χαλκόν, κόνιν μέλανος ἐλλεβορίου, ἐμετικά κάρυα, στραμόνιον, ἀκόνιτον, κοκκίσπερμον, κολοκυνθίδας, εὐθάλειαν, κώνειον, δακτυλιτίδα, ὑδροκυανικὸν ὕξύ, κροτωνέλαιον, ὑδροχλωρικὴν μορφίνη, στρυκνίνη, δακτυλιτιδίδη. Ὁ κατηγορούμενος κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1863 εἶχεν ἀγεράσῃ παρὰ τοῦ φαρμακεμπορείου Menier 3 γραμμ. δακτυλιτιδίδη ἐν 8 ἡμέραις· κατὰ δὲ τὰ τέλη Νοεμβρίου, ὁπότε ἐγένετο ἡ ἔρευνα, εὑρέθησαν μόνον 0,15 γρ., ἐξ οὗ προέκυψεν ὅτι τὸ τοσοῦτο

λητηριάσεις. Αἱ αὐταὶ ὑπόνοιαι ἐγεννήθησαν καὶ περὶ τῆς συλλογῆς τῶν ἄλλων δηλητηρίων, δηλ. τοῦ ὑδροκυαν. ὀξέος, τῆς ἄχνης τοῦ ὑδραργύρου, τῆς μορφίνης. Ἡ τοξικολογικὴ ἀνάλυσις τοῦ πτώματος τῆς Pauw ἀνεῖρε δακτυλιτιδίνην. Ὁ Couty de la Pommerais κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

Δύο ἐπιστράτοι ἐν Γερμανίᾳ, ὅπως ἀποφύγωσι τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἔλαβον ἕκαστος ἀνὰ 100 καταπότια παρὰ τινος, ὅστις ἤτο γνωστός ἐν τῇ χώρᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἐλευθερωτοῦ (Freimacher). Ἡ χορηγήθησιν δὲ νὰ λαμβάνωσι δις τῆς ἡμέρας ἀνὰ 4. Τὰ καταπότια ἐνεῖχον, ὡς ἀπεδείχθη βραδύτερον, κόνιν φύλλων δακτυλιτιδίδος, ἕκαστον δὲ τούτων παρὶ τὰ 0, 12 λόνεως. Τῇ 12 Δεκεμβρίου ἀμφοτέροι ἐστρατολογήθησαν. Ὁ ἕτερος μετὰ 3 ἡμέρας ἐδήλωσεν ὅτι ἀσθενεῖ ἀναζητηθεὶς ὑπὸ τοῦ φρουραρχείου ἐστάλη εἰς τὸ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, ὅπου μετὰ 3 ἐβδομάδας ἀπέθανεν. Ἐν τούτοις ἡ στρατιωτικὴ ἀρχὴ ἔμαθε τὴν διαδοθείσαν ρῆμην ὅτι οἱ δύο στρατιῶται, ὅπως ἀποφύγωσι τὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, εἶχον λάβῃ φάρμακα. Διὸ διετάχθη ἡ νεκροψία τοῦ ἀποθνήσκοντος. Ἐν τινι περιποδίῳ αὐτοῦ εὗρέθη βαυκάλιον περιέχον 13 ἔτι καταπότια. Ὁ δεύτερος νεοσύλλεκτος εἶχε φυλακισθῆ, καὶ βραδύτερον διηγήθη ὅτι εἶχε ρίψῃ τὰ καταπότια. Ἡ τοξικολογικὴ ἀνίχνευσις τοῦ ἀποθνήσκοντος ἀνεῖρε πλὴν δακτυλιτιδίνης καὶ ἔχνη ἀρσενικοῦ.

Ἄρτιδοτα.— Εἰδικὸν ἀντίδοτον κατὰ τῆς δακτυλιτιδίδος δὲν ἐγνώσθη μέχρι τοῦδε. Ἐν ἀρχῇ δυνάμεθα νὰ χορηγήσωμεν ἄφρονον θερμὸν ὑδωρ πρὸς ἐξέμεσιν τοῦ δηλητηρίου, ἀν τοῦτο ἀκόμη ἐν τῷ στομάχῳ ὑπάρχῃ. Πολλοὶ συνέστησαν τὰ δεψώδη, ἅτινα ὅμως δὲν ἀποτελοῦσιν ἀδιάλυτον τι ἄλλας μετὰ τοῦ ληθέντος δηλητηρίου. Πάντως δὲ ὠφέλιμα εἶνε τὰ διεγερτικὰ, ἰδίᾳ ὁ κκφές, ὁ οἶνος, ὁ αἰθέρ. ἡ καφουρά κ.τ.τ. πρὸς πρόληψιν δὲ τῆς ἀποψύξεως τοῦ σώματος, σιναπισμοί, θερμὰ περὶ τὸ σῶμα, τριβὴ τοῦ σώματος.

Κολοκυνθές.

Γνωστοὶ εἶναι οἱ καρποὶ ταύτης ὡς φάρμακον δραστικὸν καὶ ὡς ἐπικίνδυνον δηλητήριον ἐξ ἀδεξίου χρήσεως ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἤδη χρόνων. Ὁ ἀπέξηραμμένος καρπὸς καθ' ἑαυτὸν ληφθεὶς ἢ μετ' ἄλλων οὐσιῶν μεμιγμένος πολλὰκις ἐπροξένησε τὸν θάνατον. Τῶν δὲ οὕτω καλουμένων *Μορισωρίων καταποτίων*, τῶν συνισταμένων ἰδίᾳ ἐξ ἐκχυλίσματος κολοκυνθίδος, ἀλόης καὶ χρυσώπου, οὐκ ἕλιγα θύματα ἀριθμοῦνται, πολλὰ μὲν ἀποθνήσκοντα, πολλὰ δὲ προσκτησάμενα χρόνια νοσήματα τοῦ πεπτικῆ καὶ σωλῆνος ἐκ μακρᾶς χρήσεως αὐτῶν.

Ἄρτιδοτα.— Ἐμετικὰ, βλενώδη ποτὰ, ὀπισῶχα, ἀφλέγματος ἀγωγή.

Θυμελαΐαι.

Ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν θυμελαιῶν σημειωτέαι διὰ τὴν δηλητήριον αὐτῶν ἐνέργειαν ἡ *Daphne mezereum*, ἡ *Daph. Gnidium*, ἡ *Daph. laureola* καὶ ἡ *Daph. oleoides*.

Ἡ *Daph. mezereum*, φυτὸν σὺνήθης ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, ἀναθῶν πρὸ τῶν φύλλων, ἐνέχει ἐν ὄλοις αὐτοῦ τοῖς μέρεσιν, ἰδίᾳ δ' ἐν τῷ φλοιῷ καὶ ταῖς ἐρυθραῖς ῥαξί, τὴν λεγομένην *δαφνίτην*, πρὸς δὲ δριμετέν τινα καὶ ἐπισπαστικὴν ῥητίνην, τὴν *μεζερεΐτην* ὀνομασθεῖσταν, εἰς τὴν ἀποδοτέα ἡ ἐνέργεια τοῦ φυτοῦ. Τὸ ἀφέψημα τοῦ φλοιοῦ ἢ τῶν φύλλων ἢ τῆς ῥάξης, ἀνωθεν ληφθέντα, ἐπιφέρουσι καυσὶν ἐν τῷ στόματι καὶ τῷ φάρυγγι, δυσκαταποσίαν, ἐμέτους, διάρροϊαν, φλεγμονὴν τῶν νεφρῶν, αἱματουρίαν, ἐπὶ δὲ τοῦ δέρματος ὁ φλοιὸς, τὰ φύλλα καὶ αἱ ῥάξεις προξενοῦσιν ἰσχυρὰν μέχρι φλυκταινώσεως δερματίτιδα.

Ἡ *Daph. Gnidium*, τὸ κοινῶς *χολοκοῦκκι* λεγόμενον, ἡ τοῦ Διοσκουρίδου *θυμελαΐα*, σὺνήθης παρ' ἡμῶν καὶ χρήσιμος ἐν τῇ βραχικῇ διὰ τὸ ὠραῖον ἐξ αὐτῆς πράσινον χροῶμα, ἔχει τὰ αὐτὰ στοιχεῖα καὶ τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν.

Ἐξ ἀμφοτέρων τούτων ἐξάγεται τὸ *κοκκοκνίδιον* λεγόμενον, *grana Coccognidii*, ὅπερ εἶνε αὐταὶ αἱ ῥάξεις τῶν φυτῶν.

Αἱ πλεῖσται δηλητηριάσεις διὰ τῶν φυτῶν τούτων προέρχονται ἐκ πλάνης διὰ τῶν ἐρυθρῶν ῥαγῶν, ἐκλαμβανομένων ὡς ἐδωδύμων, αἵτινες 1—3 ἤδη ἀπλῶς μὲν ἀμάσητοι καταπινόμεναι ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνον εἶνε, μεμασσημέναι δὲ προκαλοῦσι βρῆα συμπτώματα, τὰ ἀνωτέρω ῥηθέντα. Οὐχὶ δὲ ὀλίγα δυστυχήματα συνέβησαν καὶ ἐξ ὄξους καὶ ἐκ ῥακῆς, νενοθευμένων διὰ τοῦ φλοιοῦ καὶ τῶν ῥαγῶν τῆς *Daph. mezereum*, ὡς καὶ ἐκ χρήσεως ἱαμακτικῆς τῶν ῥαγῶν, αἱ ἐν Γερμανίᾳ ὁ κοινὸς λαὸς μεταχειρίζεται ὡς φάρμακον εἰδικὸν κατὰ τῶν ὑδρώπων.

Ἡ *Daph. laureola*, τὸ *δαφνοειδές* τοῦ Διοσκουρίδου, ἔχει τὴν αὐτὴν καὶ αἱ δύο προηγούμεναι ἐνέργειαν, ἀλλὰ πολλῶ ἀσθενεστέραν, καὶ ταύτης ἔτι ἀσθενεστέραν ἡ *Daph. oleoides*, ἡ *χαμελαΐα* τοῦ Διοσκουρίδου, κοινῶς δὲ *χαμοληΐα*.

Ἄρτιδοτα. — Ἐν πρώτοις προκαλοῦμεν τὸν ἔμετον διὰ γαργαλισμοῦ τοῦ φάρυγγος, εἶτα δὲ παρέχομεν βλενώδη ποτά.

Εὐφορβία.

Πολυάριθμα ἤδη τῶν εὐφορβίων ὑπάρχουσι πανταχοῦ τῆς γῆς διεσπαρμένα, ἄλλα μὲν μᾶλλον, ἄλλα δὲ ἥττον δηλητήρια. Ἐνεργητικώτατα τούτων εἶνε τὰ λεγόμενα *Euphorbia officinalis*, *Euph. resinifera*, *Euph. antisyorum*, *Euph. canariensis*. ἐξ ὧν τὸ ἐν νόσει ἐν τῇ

ιατρικῆ εὐφορβίον, κομμιρρητινή ἐκ τοῦ ὀποῦ τῶν φυτῶν τούτων παρασκευαζομένη ἔπονται δὲ εἶτα τὰ πολλαχοῦ ἐν Ἑλλάδι ἀφθόνως φυόμενα εἶδη, Eurh. characias, ὁ χαρκακίας ἢ τιθύμμαλος τῶν ἀρχαίων, κοινῶς δὲ φλόμος, Eurh. helioscopia, κοινῶς γαλατοῖδα, Eurh. apios, ὁ ἄπιος, τοῦ Διοσκουρίδου, τὸ τσιρλαπίδι, καὶ τὰ ἀνά τὰ βορειότερα τῆς Εὐρώπης μέρη Eurh. Esula, Eurh. Lathyris, Eurh. Cyparissias.

Πάντα ταῦτα ἄνωθεν μὲν ληφθέντα ἐπιφέρουσι γαστροεντερίτιδα, ἐπὶ δὲ τοῦ δέρματος ἐφαρμοσθέντα, δερματίδα ἰσχυράν, ἐρυσίπελας, γάγγραιναν ἢ κόνις τοῦ εὐφορβίου εἰσπνευσθεῖσα προξενεῖ ἰσχυροὺς παρμύους, κόρυζαν, δακρυροῖζαν, βήχα, δύσπνοϊαν, ζάλην, κεφαλαλγίαν.

Γεωστὴ παρ' ἡμῖν εἶνε ἡ χρῆσις τοῦ ὀποῦ τοῦ φλόμου, παρασκευαζομένου ἰδίως μετὰ σσηπότητος τυροῦ καὶ ἀλεύρου, πρὸς ἀλειάν πρὸ πάντων τῶν ἐν ταῖς γλυκέσιν ὕδασι ἰχθύων. Οἱ οὕτως ἀλειούμενοι ἰχθύες εἶνε βλαπτικοί, καὶ δικαίως ἀπαγορεύεται τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀλειείας. Τοῦ δὲ ἀπίου τὰς ῥίζας ὁ κοινὸς λαὸς μεταχειρίζεται ὡς καθαρτικόν, ὅθεν καὶ ἡ ἔνομασις τσιρλαπίδι. Δύναται δὲ ἡ τοιαύτη χρῆσις, καὶ μάλιστα ἀφθονώτερον χορηγηθέντος τοῦ ἀφοψήματος τῆς ῥίζης, νὰ γείνη πρόξενος δυστυχήματος.

Ἄρτιδοτα. — Τοπικαὶ ἀφαιμῶξεις, πύγος, ἐλαιώδη καὶ βλενωδὴ ποτά· κατὰ τῶν ἀφθόνων ἐμέτων καὶ τῆς διαρορίας ὀπιον καὶ ὕδρουκινὸν βξύ· ἀπειλουμένης συγκοπῆς ἐρεθιστικά, ἰδίᾳ οἶνος, καφουρά, σιναπισμοί.

Σμύλαξ, *Taxus baccata*.

Γνωστὸν τὸ δηλητήριον τοῦτο ἀπὸ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων¹⁾, ὅπερ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος εἶνε ἀφθονον, κοινῶς καλούμενον ἡμέρο ἔλατο. Διάφοροι δηλητηριάσεις δι' αὐτοῦ ἀναφέρονται. Τὴν σήμερον δὲ γίνεται χρῆσις αὐτοῦ ὡς ἐκτρωτικοῦ· ἐν τοιαύταις ὅμως περιπτώσεσι πλειστάκις ἐπιφέρει τὸν θάνατον.

Φρενοβλαβῆς τις ἀπέθανε μασήσας τὰ φύλλα καὶ καταπιὼν τὸν ὀπὸν.

*Ἐγκυός τις ἐκ κλεψιγαμίας ἔπιε τεῖτου κύαθον πλήρες ἐγγύματος ἐκ φύλλων τῆς σμίλακος. Τῇ ἐπιούσῃ εὐρέθη ἐν τῇ κλίνῃ αὐτῆς νεκρά. Γενομένης ἐρεύνης ἐν τῷ οἴκῳ εὐρέθη τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρησιμευσάντων εἰς τὸ ἔγγυμα φύλλων.

*Ἐραστής τις ἐπρημήθευσεν εἰς τὴν ἔγκυον ὑπ' αὐτοῦ ἐρωμένην του πλὴν σταγόνων διαφόρων ἐκτρωτικῶν φαρμάκων καὶ ἔγγυμα σμίλακος. Μετὰ 12 ἀπὸ τῆς πόσεως ὥρακ ἐπῆλθεν ὁ θάνατος. Ἐρεύνης γενομένης εὐρέθησαν φύλλα καὶ ῥῆγες τοῦ δηλητηρίου. Ὁ ἐραστής κατεδικάσθη.

Ἄρτιδοτα. — *Ἄγνωστα· πιθανῶς ὠφελουσι τὰ ἐμετικά.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ

ὑπὸ Χρίστου Π. Τοπίλη διδάκτορος τῆς Ιατρικῆς.

(Συνέχεια ὅρα σελ. 57).

Βρίθου, *Juniperus Sabina*.

Τὸ φυτὸν τοῦτο γνωστὸν εἶνε ὡς ἐκίρωτικὸν ἀπὸ τῶν χρόνων ἤδη τοῦ Διοσκουρίδου¹⁾. Ἐν τοιαύτῃ χρήτει συχνάκις λαμβάνεται σήμερον ἡ πόα, ἐξ ἧς πλείονες θανατηφόροι δηλητηριάσεις ἐπέρχονται ἢ ὅσαι συνήθως ἀνκρέρονται. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταχειρίζονται τὸ δηλητήριον αἱ ἐκ κλεψιγαμίας ἔγκυοι. Θύματα δὲ τῆς χρήσεως ταύτης ἀείποτε μὲν εἶνε τὰ ἔμβρυα, συνηθέτατα δὲ καὶ αἱ μητέρες.

Γυνὴ τις ἔγκυος πιούσα πρὸς ἔκτρωσιν ἔγχυμα τῶν φύλλων ἀπέθικεν ἐν 5 ὥρ. μετὰ πολλοῦς σφοδροῦς πόνους. Ἄλλη τις ἔγκυος ὡσαύτως ἀπώλετο ἐξ ἔγχυματος μετὰ τῶν αὐτῶν συμπτωμάτων ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. Ἄλλη τις ἔγκυος πρὸς ἔκτρωσιν ἔφαγεν ἰκανὴν ποσότητα κορυφῶν προσφάτων καὶ ἀπέθικεν 6 ἡμέρας μετὰ τὴν ἔκτρωσιν ὑπὸ τὰ συμπτώματα ἰχυρῶν καὶ κλυτικῶν πόνων τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων. Ἄλλη τις ὡσαύτως γεννήσασα νεκρὸν ἀπέθικεν ἐν τῇ λοχείᾳ.

Ἄρτιδοτα. — Ἐμετικῆ, βλενωδὴ ποτῆ, μαλακτικῆ, ὀπιούχα, χλιαρὰ λουτρῆ, ἀφλέγματος ἀγωγή.

Ἄϊρα, *Lolium temulentum*.

Αἱ παρατηρήσεις ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζώων ἀπέδειξαν τὴν δηλητήριον ἐνέργειαν τῆς αἴρας. Θάνατοι μὲν δὲν ἀναφέρονται ἐξ αὐτῆς²⁾ γνωστὰ ὅμως εἶνε καὶ παρὰ τῷ κοινῷ λαῷ τὰ ἐπερχόμενα συμπτώματα εἰς τοῦς φαγόντας ἄρτον, ἐνέχοντα πολλὰ σπέρματα τοῦ σιτηροειδοῦς τούτου φυτοῦ· ταῦτα δηλ. εἶνε πλὴν τῶν ἐμέτων καὶ γαστραλγιῶν ἰδίᾳ τὰ ἀπὸ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, τρόμος τῶν ἄκρων, ἀμβλυωπία, βόμβος τῶν ὠτων, ἀμβλύτης διανοίας, μεγάλη ἀδυναμία, ἀναισθησία, εἰδὸς τι παραφροσύνης.

Τὸ κύριον ἐνεργὸν στοιχεῖον τῶν σπερμάτων τούτων εἶνε ἄγνωστον³⁾

¹⁾ «σὺν οἴνῳ ποθέντα (τὰ φύλλα τοῦ βράθυου) καὶ αἶμα δι' οὖρων ἄγει, ἔμβρυά τε κατασπῆ, προστεθέντα δὲ καὶ ὑποθυμαθέντα τὸ αὐτὸ ποιεῖ.» Διοσκουρίδου περὶ ἰσθμίων, 105 καὶ Κύβη.

ὡς ἐκ τῶν ἀνω θυμῶ; ποριζόμεθα οὐδὲ ὅπως τοῦτο καταστρέφεται ὑπὸ τῆ; ἀπαιτουμένης πρὸς ἔψησιν τοῦ ἄρτου θερμότητος.

Ἀντίδοτα.— Ἡ πρόγνωσις τῆ; ἐξ ἀβρα; δηλητηριάσεω; πάντοτε σχεδὸν εἶνε εὐνοϊκῆ. Πρὸ; ἔξωτιν τοῦ δηλητηρίου χορηγοῦμεν κίκινον ἔλαιον κατὰ τῶν συμπτωμάτων μεταχειριζόμεθα ἐρεθιστικά.

Ἐρυσιβώδης βρίζα, *Secale cornutum*.

Τὰ σιτηρά, ἰδίᾳ δὲ ἡ βρίζα, ὑπόκεινται εἰς παραμόρφωσίν τινα, προερχομένην ἐξ ἀναπτύξεω; παρασιτικοῦ μύκητος, ἀνήκοντος εἰς τὴν τάξιν τῶν πυρονομηκῶν καὶ ἐγκαθισταμένου ἐπὶ τῆ; ὠσθήκη; αὐτῶν μετὰ τὴν ἄνθησιν. Ἡ παραμόρφωσις αὕτη τῶν σιτηρῶν ἐγένετο ἀφορμὴ συχνῶν αὐτόχρημα ἐπιδημικῶν δηλητηριάσεων ἐν τοῖ; ἀρχαίοι; μάλιστα χρόνοι; ὁπότε ἐκαλοῦντο morbi cereales. Αἱ δηλητηριάτε; αὐταί, ἀν καὶ σπανίω; ποτὲ ἀπέβδινον εἰς θάνατον, ἐπροξένουν ὁμῶ; σπουδαίᾳ; χρονίᾳ νόσῳ; τὸν ἐργασίαν ὀνομαζθέντα, συνιστάμενον κυρίω; εἰς παθήσει; τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Τοιοῦται ἐπιδημία; συχνὰ κατὰ τοῦ; ἀρχαίους χρόνους, ἰδίᾳ; ἐν χώροι; τελευτώδεσι καὶ ἐν βραχεροῖ; ἐνιαυτοῖ; σποραδικῶ; ἀνεφάνησεν καὶ ἐν τοῖ; νέοι; χρόνοι;. Εἰ; ὀλοκλήρου; δὲ χώρου; ἐνέσκηψεν, ἰδίᾳ; εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς τινὰ μέρη τῆ; Γερμανίᾳ; εἰς τὴν Ῥωσίαν, τὴν Φιλλανδίαν καὶ τὴν Σουηδίαν. Ὁ ἐκ τοιούτων σιτηρῶν παρασκευσθεῖ; ἄρτος εἶνε ἐπικίνδυνος, μάλιστα μὲν ὁ πρόσφατος ἐσθιόμενος, ἤττον δὲ ὁ ξηρό; ὅτι; ἀπόλλυσι μέρος τῆ; δηλητηρίου δυνάμεω;. Παρατηρήθη δὲ δ:ι τὸ πλεῖστον τῶν προσβληθέντων ἦσαν μικρὰ παιδίᾳ, διότι ταῦτα περισσότερον ἄρτον τρώγουσιν ἢ οἱ ἐνήλικε;.

Ὅξεί; δηλητηριάτε; δι' ἐρυσιβώδου; βρίζη; ἡ; συχνὴ γίνεται νῦν χρῆσι; ὡ; τε ὠλυτοκίου καὶ ὡ; ἐκτροωικοῦ καὶ ὡ; ἐξαμῶλωτικοῦ ὑπὸ μαιευτήρων ἢ ὑπὸ ἐνόχων μητέρων, εἶνε λίαν σπάνια, συχνὰ δὲ αἱ χρόνιαι ἐκ διηνηκοῦ; τοῦ φαρμάκου χρήτεω; καὶ ἐκ μεγάλων πησῶν.

Ἀντίδοτα.— Ἐπὶ ὀξείᾳ; δηλητηριάτεω; συμβουλεύονται ἐμετικά, ὑπακτικά καὶ διαφορητικά, κλύσματᾳ δι' ὄξου; ὡ; ψυατικά, ἐπιπλύτε; τοῦ σώματος δι' ὄξου;, ἐπιθέματα δι' ὄξου; ἐπὶ τῆ; κεφαλῆ; κατὰ τῆ; διαρροίᾳ; καὶ τῶν πόνων συνιστᾶται τὸ ὄπιον· κατὰ τῆ; αἰμωδία; θερμὰ ἀρωματικά λουτρά· κατὰ τῶν σπασμῶν σκευασίᾳ ψευδαργύρου, νάρδος, μόσχου, Μηδικῶν σίλφιου, ἀνθρακικῆ; ἀμμωνία;, κατὰ τῶν ὀδυνηρῶν συσπάσεων τῶν μελῶν συνεδούλευταν τοῦ; μονίμου; ἐπιδέσμου;. Κατὰ τῆ; γαγγραινώδου; μορφῆ; ὡ;φλοῦσιν ἐτωπεικῶ; κίνα καὶ μεταλλικά ὀξέα, τοπικῶ; δὲ τὰ ὑπὸ τῆ; χειρουργικῆ; ἐνδείκνύμενα.

Μύκητε; φαρμακώδε;.

Ἰδενὸ; ἄλλου δηλητηρίου εἶμεθα τοσοῦτον ἄποδοῖ τὰς γνώσει;.

ὅτοι περὶ τῶν πολυκρίθμων εἰδῶν τῆς μεγάλης τῶν μυκήτων οικογενείας διότι πλὴν τῶν ἀνακριβῶς γνωστῶν ὡς δηλητηριωδῶν ὑπάρχουσι πολλοὶ μύκητες ὡς ἕτοιοι, ἄλλοι δὲ ὑπὸ τινῶν μὲν σημειούμενοί· ὡς ἐδώδιμοι, ὑπ' ἄλλων δὲ ὡς δηλητηριώδεις.

Αἱ διαφοραὶ αὗται προκύπτουσιν ἐκ τῆς μεγάλης ὁμοιότητος φυλῶν τινῶν ἢ εἰδῶν, ὧν ἡ δίσκρισις ἀποβαίνει δυσκολωτάτη ὑπὸ φυτολογικῆν ἐπεψίν, εἶνε δὲ διὰ τοῦτο καὶ ὀλίγον ἐγνωσμένοι οἱ μύκητες οὗτοι. Καὶ ἄλλως δὲ ἐν γένει θεωρούμενοι οἱ μύκητες ἀποτελοῦσι τροφήν δύσπεπτον, ἥτις, ὀλίγη μὲν ὑπὸ τῶν ἀθηνῆ στόμαχον ἐχόντων, πολλή δὲ ὑπὸ τῶν ὄλων ὑγιῶν καὶ ἰσχυρῶν τὰ πεπτικὰ ὄργανα λαμβανομένη, δύναται νὰ προκαλέσῃ ἀπεψίν, αὕτη δὲ δηλητηρίασιν ὑπὸ τὰ αὐτὰ γαστρικὰ συμπτώματα, ὅρ' ἂν ἐπέρχεται καὶ ἡ ἐκ φαρμακωδῶν μυκήτων ἰδιότροποι δὲ τινες στόμαχοι οὐδὲν ἄνεχοντα τοὺς μύκητας, ὅπως καὶ ἐπὶ ἄλλων φυγῆτων παρατηρεῖται τοῦτο, καὶ ἐπὶ εὐπεπτοτάτων μάλιστα, ἐνῶ ἄλλων βρέων βρωμάτων μεγάλα ποσὰ εὐκόλως πέπτουσι. Δίον ὁμῶς νὰ μὴ παραβλέψωμεν καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ μύκητες ἕνεκα τοῦ μεγάλου ποσοῦ τοῦ ἐν αὐτοῖς ὕδατος (90 %/10) εὐκόλως μεταπίπτουσι εἰς διάλυσιν καὶ σήψιν, ὅποτε καὶ αὐτοὶ οἱ ἐδώδιμοι καθίστανται δηλητηριώδεις καὶ ἐπικίνδυνοι. Τέλος μὲν ὀλίγως ἐπιδιδῶσι ὡς φαίνεται ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἰδιότητος τῶν μυκήτων ἢ τοποθεσίᾳ (ἔδαφος, ὑγρασίς, σκιερὸς τόπος) καὶ τὸ κλίμα, ὥστε δίσκριτοι ἐδώδιμοι μύκητες ἐνέχουσι στοιχεῖα δηλητηρία, ὡς τοῦναντίον οἱ ἀλλαχοῦ δηλητηριωδέστατοι ἀλλαχοῦ εἶνε ἐδώδιμοι. Μύκητές τινες ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῶν ἰδιοτήτων, οἷον τοῦ χρώματος, τῆς ὀσμῆς, τῆς κακῆς γεύσεως, τῆς ῥυπαρῶς γλοιώδους ἐπιφανείας κ.τ.τ., ἄνευ ἄλλης ἐξετάσεως θεωρητέον ὡς ἐπιβλαβεῖς.

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ὀλίγα μόνον εἶδη μυκήτων ὑπάρχουσιν ὡς ἀπολύτως δηλητηρία ἀνεγνωρισμένα, ἅτινα πάντα ἀνήκουσιν εἰς τὴν φυλὴν τῶν ὑμερομυκήτων, καὶ εἶνε τὰ ἑξῆς: *Amanita aurantiaca*, *Cantharellus aurantiacus*, *Am. muscaria* (*Agaricus muscarius*), *Am. venenosa*, *Am. phalloides* (*Ag. bulbosus*, *Ag. viridis*), *Russula integra* (*Ag. emeticus*), *Hypophyllum maculatum*, *Hyp. albocitrinum*, *Hyp. tricuspdatum*, *Hyp. vapula*, *Hyp. sanguineum*, *Ag. necator*, *Ag. acris*, *Ag. piperatus*, *Ag. pyrogallus*, *Boletus luridus*, *Polyporus officinalis* ἢ *Bol. laciris* ἢ *Ag. albus*.

Ἐπειροκρίθμοι εἶνε αἱ ἐκ μυκήτων δηλητηριάσεις, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἤδη χρόνων χρονολογούμενα: τούτων ὀλίγιστοι μόνον διενεργήθησαν ἐπὶ ῥάνῳ, αἱ πλεῖσται δ' ἐπ' ἄλλων ἐκ πλάνης, ἐκληφθέντων τῶν φαρμακωδῶν μυκήτων ἀντὶ ἐδώδιμων. Σημειωτέον ὁμῶς ὅτι εἶδη τινὰ τῶν

δηλητηρίων μυκήτων χρησιμοποιοῦνται ἐν τῇ θεραπευτικῇ, ἄλλα δὲ μεταβάλλονται εἰς ἐδώδιμα ἢ ἀβλαβῆ, κατὰ κλήλῃως παρεσκευαζόμενα, π.χ. διὰ βράσεως μεθ' ὕδατος καὶ διὰ κτεργαχίας μεθ' ἔλαιου ἢ ὀξυκράτου, ὁπότε τῷ δηλητήριον, ὑγρὸν τι στοιχεῖον εἶ, διακλύεται ἐν τῷ ὕδατι, ὕπερ καθίεται οὕτω δηλητηριώδες, καὶ ἀποχωρίζεται, τοῦθ' ὕπερ δὲν κατορθοῦται διὰ τῆς ὀπτήσεως τῶν μυκήτων. Διὰ τῆς ἀποξηράσεως φαίνεται ὅτι δὲν ἀποβάλλουσι τὴν δηλητηρίον αὐτῶν ιδιότητα.

Τὰ ἐπερχόμενα τῆς δηλητηριάσεως συμπτώματα εἶνε δύο εἰδῶν, γαστρικὰ καὶ ἐγκεφαλικὰ, καὶ ἐξ ἄλλων μυκήτων ἐξέχουσι ταῦτα, ἐξ ἄλλων δὲ ἐκεῖνα, ἐξ ἄλλων δὲ ἐπέρχονται μόνον τὰ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου ἢ μόνον τὰ ἀπὸ τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος. Εἶνε δὲ τὰ συμπτώματα ταῦτα: κωλική, ἔμετοι, διάρρηξις, αἰμόφυρτοι κενώσεις, δίψα μεγάλη, ἀδυναμία μεγάλη, κεφαλαλγία, σκοτοδινία, νάρκη, παρεφροσύνη, μυδριάσεις, τριμός, τετανικοὶ σπασμοί, κῶμα.

Καὶ ἡ πορεία δὲ καὶ ἡ πρόγνωσις τῆς ἐκ μυκήτων δηλητηριάσεως διὰ φρονος ὡσαύτως εἶνε παρὰ τοῖς διαφόροις εἴδεσιν, ὁ δὲ θάνατος δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ μετὰ τινος ὥρας 7—12 ἢ μετὰ 2—6 ἡ πλειονῶν ἡμερῶν. Μήγιστος εἶνε ὁ κίνδυνος προκειμένης δηλητηριάσεως διὰ τοῦ λεγομένου *φαλλοειδοῦς ἀμαρίτου*, διότι ἐκ 38 δηλητηριασθέντων διὰ τούτου οἱ 25 ἐπώλοντο—66⁰/₁₀. Ἐν Ἰταλίᾳ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Βρισκίας ἐξ 66 δηλητηριάσεων διὰ μυκήτων 20 ἀπέληξαν εἰς θάνατον.

Ἐν Γερμανίᾳ δύο γυναῖκες φαγοῦσαι *βολβώδεις ἀμαρίτας* ἀπέθανον ἐν 36 ὥρ. μετὰ σφοδρῶς ἐμέτους. Ἡ ἔγκαιρος ἰατρικὴ βοήθεια οὐδὲν ἔσχυσεν. Ἐξ ἐξ δὲ ἀξιοματικῶν, φαγόντων ἐκ τοῦ εἴδους *Am. moscharia*, ἀπέθανον οἱ 4 μετὰ ἐξ ἡμέρας. Καὶ παρ' ἡμῖν δὲν εἶνε σπάνια αἱ ἐκ μυκήτων δηλητηριάσεις. Τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ ἐξ Ἀθηνῶν νέος Ἀ. Ν. ἐν Πάτραις φαγὼν δηλητηρίου μύκητας μόλις δι' ἐπιμεμελημένης θεραπείας ἐσώθη.

Ἀντίδοτα. — Ἐν πρώτοις δεόν νὰ χορηγήσωμεν ἐμετικὸν πρὸς ἀποβολὴν τοῦ δηλητηρίου, ὅμως πολλάκις οὐδόλως ὡς λέγεται ἐνεργεῖ ἐπὶ δηλητηριάσεως διὰ τοῦ λεγομένου *μυιομύκητος* καὶ εἰς δόσιν μέχρις 20 ἕως 27 σιταρίων ἐμετικῆς τρυγός.

Ἀθιγγανικὸν δηλητήριον.

Ἀξιοσημείωτον εἶναι τὸ ὅλως ἴδιον καὶ περίεργον τοῦτο δηλητήριον. Ἰατροὶ τινεσ σημειοῖ περὶ αὐτοῦ τὰ ἐξῆς: «Οἱ Ἀθιγγανοὶ μεταχειρίζονται ἰδιαίτερον τι δηλητήριον, κκλούμενον ὑπ' αὐτῶν *dreii* ἢ *drii*. Τὸ δηλητήριον τοῦτο εἶνε κόκκις λεπτὴ μελανόφαιος, ἀποτελουμένη ἐκ σπόρων μυήτων. Οἱ σπόροι οὗτοι δύνανται νὰ βλαπτήσωσιν ἐν τῷ ζωικῷ ὄργανισμῷ

ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς θερμοκρασίας αὐτοῦ καὶ ν' ἀναπτυχθῶσιν εἰς μῆκος 12—18 δακτύλων εἰς ἴνας· ἢ νήματα κιτρινοπράσινα. Παρέχεται δὲ εἰς πόσιν ἢ κόνιν διὰ τινος χλιαροῦ ὑγροῦ, μεθ' ὃ οἱ σπόροι προσκολλῶνται στερεῶς ἐπὶ τῆς βλενομεμβράνης, ἀναπτύσσονται τὰχιστα, γεννῶσιν ἐν πρώτοις ἐκτικὸν πυρετόν, βῆχα, οὐχὶ δὲ σπανάως καὶ διηνεκῆ αἰμοπτυσίαν, μέχρις οὗ, μετὰ 2—3 ἑβδομάδας ἐπέρχεται ὁ θάνατος. Αἱ ἀναπτυχθεῖσαι ἴνες μετὰ τὸν θάνατον διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἀπαιτουμένης θερμοκρασίας πύονται αὐξάνομεναι καὶ ἀποσυντίθενται γελῶς· ὥστε ἡμέρας τινὰς βραδύτερον οὐδ' ἔχγος αὐτῶν ἀνευρίσκεται πρὸς διάγνωσιν τῆς γενομένης δηλητηριάσεως').

Δύο δηλητηριάσεις διὰ τῆς κόνεως ταύτης ἀναφέρονται ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, μίξ γενομένη ἐν Λονδίῳ τῷ 1864 καὶ ἑτέρα ἐν Ἰταλίᾳ.

(ἀκολουθεῖ)

Θεραπ. τῆς ἀρθριτικῆς τοῦ σκληροῦ χιτῶνος φλεγμονῆς.

— Κατὰ τὸν Galezowski πρὸς περιστολὴν τῆς ἀρθριτικῆς τοῦ σκληροῦ φλεγμονῆς· τὰ μάλκ ἀνύει ἢ ἐξῆς θεραπευτικὴ ἀγωγή· ἀπλόουτρον ʒʒ—15 ἐξηκοστῶν τῆς ὥρας ἀπαξ δι' ἡμέρας συντελεῖ πρὸς διευκόλυνσιν τῆς κυκλοφορίας καὶ τῆς ἀπορροφῆσεως, ἐν ἀρχῇ δὲ τοῦ κακοῦ τῶν πασχόντων αἰτιωμένων πόνους κατὰ τὴν περικογχικὴν χώραν λυσιτελεῖς ἀποβαίνει ἐντάλλαξις ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἐκ διαδοχῆς διαλύσεως ἐξερίνης καὶ ἀτροκίνης εἰς μικρὰς δόσεις ὅπως μὴ ἐπέλθῃ σύγχυσις τῆς ὀφθάλμου, ἅμα δὲ καὶ ἐπίθεσις κατὰ τὴν αὐτὴν χώραν τὴν πᾶσαν ὀγδόην ἢ δεκάτην ἡμέραν ἐκδορίου, συνήθως τὰ ἐκδόρια ἐπαναλαμβάνονται πεντάκις ἢ ἐξάκις μέχρι τῆς τελείας ἀποθεραπειᾶς, ἐν τέλει δὲ δεόν ὅπως ἐσωτερικῶς χορηγῶνται τὰ κατάλληλα ἐναντίον τῆς ἀρθρίτιδος φάρμακα.

Θεραπεία τοῦ κατὰ τὸ οὖς ἐκζέματος. — Ὁ Gruber παραινεῖ νὰ διαβρέχεται μοτὸς ἐν τῷ ἐξῆς ὑγρῷ καὶ νὰ ἐντίθῃται ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀκουστικῷ πόρῳ τῶν πασχόντων ἐκζέμα παιδῶν'

Rp. Zinc. Sulfuric.
Solv. in
Glycerin.

Gr. 5.
Unc. 1 ʒ₂.

D.

Ἐπὶ ἀπλῶν ἀναξοσμῶν κατὰ τὴν ὠτικὴν χώραν ἀρετὴ ἢ κατὰ πᾶσαν πρῶταν ἐνστάλλαξις ἐν τῷ ἀκουστικῷ πόρῳ 5 σταγόνων ἐλαίου τοῦ ἡπατος τοῦ ὀνίσκου.

(Un. méd.)

Γ.

Μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις.

Μῆν Ἰουλίος 1883.

(Ἐκ τοῦ Ἀστεροσκοπίου Ἀθηνῶν).

Νοῦμβρος	Μέσον τοῦ βάρους		Θερμότερον Κελσίου		Βροχὴ εἰς χιλιοστάς	Διεύσεις ανέμου	Ἔντασις ἀνέμου.			Καλύψις διὰ νεφῶν	Παρατηρήσεις	
	Π. Η.	Ν. Η.	Μέσον τῆς ὀριζοντίας	Μέγ.			π.μ. 8η	μ.μ. 2α	ἑσπ. 9η			Μέσον
1	43	752.63	15.33	18.9	—	B.	0.5	4.0	0.0	0.5	6.2	σφοδρῶς ἀραιά
2	44	754.92	15.83	19.0	0.07	N.	0.5	0.5	0.5	0.5	4.3	ὄρος.
3	15	755.56	16.80	20.2	X	N.	0.5	2.0	0.5	4.0	6.2	σφοδρῶς ἀραιά
4	40	753.82	16.77	19.9	2.51	N.	0.5	1.5	0.5	0.8	8.7	τὴν νύκτα καὶ π.μ. βροχὴ
5	17	752.39	16.88	19.5	65.34	N.	0.5	1.0	0.0	0.5	8.8	τὴν νύκτα καὶ π.μ. βροχὴ
6	48	755.99	15.90	19.2	29.56	N.	0.5	1.5	0.5	0.8	5.7	τὴν νύκτα καὶ π.μ. βροχὴ
7	49	758.79	16.73	24.0	—	N.	0.5	1.0	0.0	0.5	6.3	τὴν νύκτα καὶ π.μ. βροχὴ
8	20	755.84	16.40	17.7	0.95	N.	0.0	0.5	0.5	0.3	40.0	τὴν νύκτα καὶ π.μ. βροχὴ
9	21	752.22	16.03	19.1	0.09	B.	0.5	4.0	0.5	0.7	3.7	τὴν ἑσπ. λ.β. καὶ Ν.Δ. ἄστρ.
10	22	756.47	12.90	15.8	X	D.	0.5	1.0	0.5	0.7	6.2	τὴν ἑσπ. λ.β. καὶ Ν.Δ. ἄστρ.
11	23	755.74	11.17	13.4	—	B.	0.5	1.5	0.5	0.8	7.2	τὴν ἑσπ. λ.β. καὶ Ν.Δ. ἄστρ.
12	24	753.63	11.47	15.2	—	B.	0.5	1.5	0.5	0.8	1.2	ὄρος. τ. ἑσπ. λ.β. καὶ Ν.Δ. ἄστρ.
13	25	753.59	12.03	15.9	0.13	N.	0.5	4.0	0.5	0.7	6.0	τὴν νύκτα καὶ π.μ. βροχὴ
14	26	752.49	12.40	14.9	12.00	B.	0.5	1.5	1.0	1.0	8.5	μ.μ. λ.β. τὴν ἑσπ. Ν. καὶ Ν.Δ. ἄστρ.
15	27	755.00	11.50	14.8	—	B.	0.5	4.5	0.5	0.8	3.0	ἄστρ.
16	28	756.63	11.97	14.3	—	B.	4.0	2.0	0.5	1.2	3.3	ἄστρ.

ἀντιδρᾶ τὸ τῆς φουματιώσεως βακίλλιον. Ἄηλον ἐκ τῶν προεκτεθέντων ὅτι ἡ ἐνδεχομένη περὶ τὴν ἀνίχνευσιν τοῦ βακίλλιου ἀπάτη ἐγκρίεται εἰς τὸν τρόπον τῆς πικρασκευῆς, ἐκτὸς ἂν συνυπάρχουσιν καὶ ἐλλείψεις περὶ τὸν τρόπον τῆς συλλογῆς ἢ τῆς διακτηρήσεως τῶν ἐνεχόντων τὰ παράκιτα προϊόντα.

Αἱ συμβαίνουσαι κατὰ πάντα τῆς πικρασκευῆς χρόνον ἐλλείψεις προλαμβάνονται ἐκάστοτε ὡς ἔπεται.

Ἄν ὁ ἀρχικὸς χρωματισμὸς τυγχάνει ἀνεπαρκῆς τὰ βακίλλια δυσκολώτατα ἀναγνωρίζονται, τὸ τοιοῦτον προλαμβάνεται διὰ τῆς ἐν τῇ διαλύσει (Α) ἐπὶ εἰκοσιτετράωρον κατεργασίης τῶν ἰπαρασκευασμάτων* μᾶλλον ὅμως συντελεῖ εἰς ἀπάτην ὁ ἀνεπαρκῆς χρωματισμὸς καθότι ἂν τὰ πέταλα δὲν κατεργασθῶσιν ἐφ' ἱκανὸν ἐν τῇ τοῦ νιτρικοῦ ὀξέως διαλύσει (1:3) τὰ τμήματα τῶν ἐπιθηλιακῶν κυττάρων ὡς καὶ τινα κεγχρία τῆς χρωματιστικῆς ὕλης προσκτῶνται χρωματισμὸν ἀνάλογον τῇ τῶν βακίλλων καὶ συγχίζουσι τὸν πικρακτηρητήν. Τὸ ἄγαν τοῦ ἀποχρωματισμοῦ δὲν βιάπτει τοῦ ἀρχικοῦ χρωματισμοῦ ὄντος ἐπαρκοῦς.

Τῆς δευτέρας, τέλος διακλύσεως (Γ) οὔσης λίαν πυκνῆς τὰ παρασκευάσματα κηθίστανται σκιερὰ καὶ δυσδιάκριτα, τὸ κακὸν δὲ εἶναι μετῴον ἂν ἡ δευτέρα διάλυσις (Γ) δὲν κεῖται εἰς ἀντίθεσιν ὡς πρὸς τὸν χρωματισμὸν πρὸς τὴν πρώτην (Α).

Σημειωτέον ὅτι τὰ πικρασκευάσματα δέον μετὰ μεγάλης προσοχῆς νὰ ἐτοιμάζωμεν παντὶ σθένει ἀποφεύγοντες τὴν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν συσώρευσιν κοκκιοῦ τοῦ ἢ ἐτέρων οὐσιῶν, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ ποιῶμεθα χρῆσιν ἀντιδραστηρίων καλῆς ποιότητος.

Ἡ χρωματιστικὴ οὐσία (Α) λίαν συνεχῶς δέον ν' ἀκνεῶται ἢ νὰ διηθηθῆται διὰ βεβρεγμένου ἡθμοῦ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς χρήσεως πρὸς ἀποχωρισμὸν τῆς περισσεύσεως τοῦ ἐλαίου τῆς ἀνιλίνης καὶ τῶν τυχόν κατακρημνισθέντων κρυστάλλων.

Ἰστέον ὅτι καὶ μ' ὅλην τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν καὶ τὴν χρῆσιν καταλλήλου μικροσκοπίου καὶ μεγεθύνσεως πολλὰ ἀκόμη ἀπημένουσι δυσγέρεσι. Πρωτίστη τούτων εἶναι ἡ μεγάλη δυσκολία τῆς εὐρέσεως τῆς ὀπτικῆς ἐστίας ἢ ἐπιτυγχάνει ὁ πικρακτηρητῆς μετὰ ἐπικνελημμένους καὶ ἐπιμόνους δοκιμάς.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ
ΑΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΧΡΟΝΩΝ

ὑπὸ **Χρίστου Π. Τοπάλη** διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς.

(Συνέχεια ἄρα σελ. 57).

ΣΤ'. ΟΞΕΑ. ΑΕΡΙΑ. ΑΤΜΟΙ.

Θετικὸν ὄξύ.

Μετὰ τὸ ἀρσενικόν, τὸν φωσφόρον καὶ τὰ ἄλατα τοῦ χαλκοῦ τῆν

της αὐτῆ τῶν δηλητηριάσεων πρόερχεται ἐκ τῆς λίαν διαδεδομένης ἐν τῷ ἐμπορίῳ χρήσεως τοῦ ὀξέος τούτου. Τὰ ἐργαστάσια τῶν ἀεριοφόρων ὑδάτων καταναλίσκουσι μεγάλην αὐτοῦ ποσά· οἱ βραφεὶς καὶ οἱ λευκανταὶ συχνὴν κάμνουσι χρῆσιν αὐτοῦ διὰ τοῦ ὑγροῦ κυανοῦ χρώματος, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ διάλυσις ἰνδικοῦ ἐν καπνίζοντι θεικῷ ὀξέει· τὰ ὀξέα ὑδάτα, τὰ πρὸς στίλβωσιν μετάλλων τινῶν, εἶνε διαλύσεις, ἐνέχουσαι ἄλλοτε ἄλλο ποσὸν θεικοῦ ὀξέος.

Καὶ εἶνε μὲν διὰ τοὺς λόγους τούτους εὐπρομήθευτον τὸ ὀξὺ τοῦτο, εὐτυχῶς ὅμως διὰ τὴν ὕψιν αὐτοῦ καὶ τὴν καυστικὴν γέσιν δύσκολοι καθίσταται ἡ χρῆσις πρὸς κακουργικὰς δηλητηριάσεις. Τὰ συχνότατα λοιπὸν δυστυχήματα εἶνε προϊόντα αὐτοκτονιῶν καὶ πλάνης καὶ ἀμελείας, πολλάκις ἐκληφθέντος τοῦ θεικοῦ ὀξέος ἀντὶ θεικοῦ αἰθέρος, κακίου ἐλαίου κ. λ. Ἰδίᾳ συχνὰ εἶνε αἱ διὰ θεικοῦ ὀξέος δηλητηριάσεις ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσιν· οὕτω π. χ. ἐν Βερολίῳ τὰ ⁹/₁₁ πασῶν τῶν δηλητηριάσεων γίνονται διὰ τοῦ ὀξέος τούτου.

Τὸ θεικὸν ὀξὺ, ὡς καὶ πάντα τὰ καυστικὰ ὀξέα, ὑπ' οἰκνδήποτε μορφὴν καὶ ὀπωσδήποτε καὶ ἂν ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τοῦ σώματος, εἶνε δηλητηριον σφοδρὸν· οὐ μόνον δηλ. ἔσω λαμβανόμενον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος περιχεόμενον ἀποκτείνει ἐν σφοδρότατοις πόνοις. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις δὲ τοῦ Orfila καὶ ἄλλων ἡ χρῆσις τοῦ θεικοῦ ὀξέος τὴν σήμερον εἶνε τοῦ *συρμού* ἐν τοῖς ἐγκλήμασιν, ἰδίᾳ πρὸς τοὺς μαγείροις. Καὶ κατὰ τὸ 1827 ἐχρησιμοποιεῖτο κατὰ τὰς διενέξεις καὶ τὰ ἐρωτικὰ ζητήματα· αἱ δὲ γυναῖκες μεταχειρίζονται αὐτὸ πλειστάκις, ὅπως παραμορφώσωσι τὸ πρόσωπον ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν ἢ καταστρέψωσιν ἐνδύματα ἐξ ἀντιζηλίας καὶ μοχθηρίας. Δέον ὅμως ἐν τούτοις νὰ σημειώσωμεν ὅτι τὸ θεικὸν ὀξὺ πολλάκις χρησιμεύει καὶ ὡς φάρμακον, χορηγούμενον εἰς λίαν ἀρχαῖας δικλύσεις, οἷον ὡς λειμονὰς διὰ θεικοῦ ὀξέος, ὡς ὑγρὸν τοῦ Rabel κ.ἄ.

Στρατιώτης τις κατὰ λάθος ἔπιε θεικὸν ὀξὺ. Ἐσώθη δέ, χορηγηθείσης ἀνθρακικῆς μαγνησίας.

Γυνὴ τις ἐφόνησε τὸν σύζυγόν της, ποτίσασα αὐτὸν θεικὸν ὀξὺ, διατελοῦντα ἐν μέθῃ. Ἐν τῷ περιεχομένῳ τῶν σεσηπτότων ἤδη στομάχου τε καὶ ἐντέρων εὐρέθη καὶ ἐλεύθερον θεικὸν ὀξὺ καὶ βάσις συνθετιμένου θεικοῦ ὀξέος. Ὁ στόμαχος αὐτός, τὸ ἔντερον, ὁ οἶσοφάγος, ἡ γλῶσσα καὶ ὁ φάρυγξ εἶχον μεταβληθῆ εἰς πόλτον ἐξετασθέντα δὲ εὐρέθησαν ἐνέχοντα θεικὸν ὀξὺ, οὐχὶ ὅμως ἐλεύθερον, ἀλλ' εἰς θειοῦχον ἀμμώνιον συνθετιμένον.

Δύο γυναῖκες ἐκ μοχθηρίας κατέστρεψαν τὰ ἐνδύματα δύο ἄλλων, ἐπιφαντίσασα αὐτὰ διὰ θεικοῦ ὀξέος.

κίνου ελαίου θεικόν οξύ, ὅπερ ἐχρησίμευεν εἰς στίλβωσιν ὀρειχαλκίων σκευῶν. Ὁ θάνατος ἐπῆλθε μετὰ 6 ἡμέρας, καί περ χορηγηθέντων ἀντι-δότην. Ἡ νοσοκόμος εἶχε χορηγήσῃ γάλα, εἶτα δὲ κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἱατροῦ μαγνησίαν. Ὅθεν κατὰ τὴν χημικὴν ἀνάλυσιν δὲν εὗρέθη θεικόν οξύ ἐλεύθερον, ἀλλὰ θεικὰ ἄλατα. Ἡ νοσοκόμος, κατηγορηθεῖσα ἐπὶ θανάτῳ ἐξ ἀμελείας, ἠθωώθη.

Νέα τις ἀνύπανδρος ἐδηλητηρίασε τὸ βρέφος τῆς, χορηγήσασα μικρὸν κοχλιζέρον θεικοῦ οξέος· διὸ κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

Γυνή τις ἐξ ἀπροσεξίας ἐχορηγήσεν εἰς τὸ βρέφος τῆς ἀντὶ φαρμάκου θεικόν οξύ διακελυμένον (1 : 5), ὅπερ ἐχρησίμευεν εἰς στίλβωσιν ὀρειχαλκίων ἀντικειμένων. Ἐννοήσασα τὴν ἀπάτην τῆς τάχιστα προσέδρα-μεν εἰς ἱατροῦς· ἐν τούτοις ὁμως τὸ βρέφος δὲν ἐσώθη. Ἡ δυστυχὴς μή-τηρ κατεδικάσθη ἐπὶ φόνῳ ἐξ ἀμελείας.

Ὁ Taylor ἀναφέρει ὅτι βρέφος τι ἐνὸς ἔτους, εἰς 8 ἐχορηγήθη τὸ ἥμισυ μικροῦ κοχλιζέρου πυκνοῦ θεικοῦ οξέος ἐξ ἀπροσεξίας ἀντὶ κικίνου ελαίου, ἀπέθικεν ἐν 24 ὥραις, καί τοι τὸ ποθὲν ποσὸν δὲν ἦτο πλέον τῶν 40 στατόνων.

Ὁ Christison εἶδε νέον ἀποθικνόντα ἐκ πόσεως 4 γραμμικίων θεικοῦ οξέος.

Ἀντίδοτα. — Ἐπὶ οὐδενὸς δηλητηρίου εἶνε τοσαύτη ἀνάγκη ταχίστης βοήθειας ὅταν ἐπὶ θεικοῦ οξέος· δέον λοιπὸν ὡς τάχιστα νὰ χορηγήσω-μεν ἀρμόδιον ἀντίδοτον, εἴτε ἐπῆλθον ἤδη ἔμμεται εἴτε μή, καὶ τοιοῦ-τον ἀντίδοτον θεωρεῖται μάλιστα πάντων ἡ ἐνυδρὸς μαγνησίαι, ἥτις μετὰ τοῦ ἐν τῷ στομάχῳ οξέος ἀποτελεῖ θεικὴν μαγνησίαν, ἐνεργοῦσαν ὡς καθάρσιον. Ἄν μὴ ὑπάρχη πρόχειρος ἡ ἐνυδρὸς μαγνησίαι, δυνάμεθα νὰ χορηγήσωμεν ἀνθρακικὴν μαγνησίαν, ἀνθρακικὸν ἀσβέστιον, ὡς κίμω-λίαν, κεκαυμένα ὄτρακα ὀστρέων. Ὅπόταν δὲ καὶ ταῦτα λείπωσι, δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς πόσιν διάλυσιν σάπωνος ἢ τέφρας. Ἡ τέφρα περιέχει ἀνθρακικὸν κάλιον, ὅπερ ἐξουδετεροῖ τὸ φαρμακῶδες οξύ. Ση-μειωτέον ὁμως ὅτι τοῦ ἀνθρακικοῦ καλίου ὡς καὶ τοῦ ἀνθρακικοῦ να-τρίου δέον νὰ γίνεσθαι χρῆσις μετὰ μεγάλης προσοχῆς. Ὡς πρακτικὰ χο-ρηγοῦνται διάλυσις λευκώματος, βλενώδη ἀφεψήματα κ.ἄ.τ. Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ δηλητηριάσεως διὰ θεικοῦ οξέος ὁ κίνδυνος πρὸ πάντων ἐπικρέμα-ται διὰ τὴν πυκνότητα τοῦ ληφθέντος οξέος, πολλοὶ συνεβούλευσαν τὴν πόσιν ἀφθόνου ὕδατος πρὸς ἀραιώσιν τοῦ καυστικοῦ οξέος· ἀλλ' ἡ πόσις τοῦ ὕδατος δέον νὰ παργγέλληται μόνον ἐν αἷς περιπτώσεσι τὸ ληφθὲν οξύ εἶνε ὀλίγον, διότι ἄλλως ἐκ τῆς ἐνώσεως τοῦ οξέος μετὰ τοῦ ὕδα-τος ἀναπτύσσεται ἐν τῷ πεπτικῷ σωλῆνι θερμὸ κρῆμα μέχρις 80°, κατὰ-στρεπτικὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν διὰ τὸν ὀργανισμὸν.

στόματος, τοῦ φάρυγγος, στένωσις τοῦ οἰσοφάγου κ. ἄ. τ., ἀνήκουσιν εἰς τὴν χειρουργικὴν.

Θειῶδες ὀξύ.

Τὸ θειῶδες ὀξύ εἶνε ἀέριον ἄχρουν, ὀσμῆς ἰσχυρᾶς καὶ διαπεραστικῆς, ἰσχυρῶς ἐρεθίζον τὰναπνευστικὰ ὄργανα, καὶ ἱκανῶς διαλυόμενον ἐν τῷ ὕδατι. Ἐν θερμ. 0°, 1 ὄγκ. ὕδ. διαλύει 80 ὄγκ. θειῶδους ὀξέος, ἐν δὲ 15°, 40 ὄγκ. Διὰ τῆς πιέσεως μεταβάλλεται εἰς ὑγρὸν ἄχρουν, ἔχον εἶδ. βάρ. 1,5, βράζον εἰς — 10° καὶ πηγνύμενον εἰς — 75°. Ἐφαρμόζεται δὲ ἐν μὲν τῷ ἐμπορίῳ ὡς ἀποχρωματιστικόν, ἐν δὲ τῇ ὑγιεινῇ ὡς ἀπολυμαντικόν· ἐσχάτως δ' ἐδοκιμάσθη καὶ κατὰ τῆς φυματιώσεως τῶν πνευμόνων εἰς εἰσπνοάς.

Διὰ τοῦ ἀερίου τούτου δὲν ἀναφέρεται μὲν ὀξεῖς τις δηλητηριάσεις, παρατηρήθη ὁμως ὅτι οἱ ἐργάται, οἵτινες εἶνε ἐκτεθειμένοι ἐν τοῖς ἐργοστασίοις, ἐν οἷς παρασκευάζεται, εἰς τὴν ἐπίδρασιν αὐτοῦ, ὑποπίπτουσιν εἰς διάφορα νοσήματα.

Νιτρικὸν ὀξύ.

Καὶ τὸ νιτρικὸν ὀξύ, κοινῶς ἀσημότερο καλούμενον, εἶνε δηλητήριον σφοδρότατον· ὁ δ' ἐξ αὐτοῦ κίνδυνος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πυκνότητος καὶ τῆς ληθείσης ποσότητος. Ἐν τῷ ἐμπορίῳ εἶνε λίαν ἐξηλωμένον, καὶ δύναται πᾶς τις εὐκόλως νὰ προμηθευθῇ αὐτό.

Αἱ διὰ τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος δηλητηριάσεις εἶνε σπανιώτεραι τῶν διὰ θειικοῦ ὀξέος· ἐκ τούτων δὲ αἱ πλεῖσται εἶνε προϊόντα αὐτοκτονίας καὶ πλάνης, σπάνια δὲ αἱ κακουργικαὶ δηλητηριάσεις. Πολλὰ θανατηφόρα δυστυχήματα ἀναφέρονται γενόμενα τυχαίως ἐν ἐργοστασίοις, ἐν οἷς γίνεσθαι χρῆσις τοῦ νιτρικοῦ ὀξέος, καὶ ἐν χημείοις, οὐ μόνον ἐκ πόσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ ὀξέος, ἀλλὰ καὶ ἐξ εἰσπνοῆς τῶν ἀτμῶν αὐτοῦ (νιτρώδους ὀξέος). Δύνανται δὲ οἱ ἀτμοὶ οὗτοι καὶ ὀξεῶς νὰ δηλητηριάσωσι καὶ χρονίως.

Γυνὴ τις ἡλικίας 35 ἐτῶν, λαβοῦσα νιτρικὸν ὀξύ ἐν λευκῷ οἴνῳ, ἀπέθανε μετὰ 14 ὥρας αἴφνης, χωρὶς νὰ παρουσιάσῃ συμπτώματα τῆς ἐνεργείας τοῦ δηλητηρίου. Κατὰ τὴν νεκροτομὴν ὁ στόμαχος εὐρέθη διάτρητος εἰς τρία μέρη. Ἡ βλενομεμβράνη ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ κίτρινος τιῶς μάζης καὶ εὐκόλως ἀπεσπᾶτο. Τὰ οὖλα ἦσαν κίτρινα κεχρωσμένα. Ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ τοῦ λαιμοῦ ὑπῆρχον κηλίδες κίτριναι.

Ἐν ἄλλῃ τινὶ περιπτώσει ὁ θάνατος ἐπῆλθε 5 ἡμέρας μετὰ τὴν πόσιν τοῦ δηλητηρίου. Τὸ δὲ πτώμα διετηρεῖτο ἐπὶ 24 ὥρας θερμόν, ἀν καὶ ἡ θερμοκρασία τοῦ ἀέρος ἦτο — 5°.

ἐπέχυσεν εἰς τὸ οὖς αὐτῆς νιτρικὸν ὀξύ. Ὁ θάνατος ἐπῆλθε μετὰ 14 ἡμέρας.

Ἀντίδοτα. — Τὰ ἐπὶ θεικοῦ ὀξέος.

Ἵδροχλωρικὸν ὀξύ.

Καὶ τοῦτο τὸ ὀξύ εἶνε σύνηθες ἐν τῷ ἐμπορίῳ· μέγα δὲ μέρος αὐτοῦ χρησιμοποιεῖται ἐν τοῖς ἐργοσταδίοις πρὸς παρασκευὴν χλωρίου καὶ ἄλλων ἀποχρωστικῶν ἐνώσεων, οἷον τοῦ χλωριούχου ἀσβεστίου, τοῦ ὑποχλωριώδους καλίου κ. ἄ. ὡσπύτως δὲ χρησιμεύει πρὸς κατασκευὴν χλωριούχου ἀμμωνίου, τῶν χλωριούχων ἐνώσεων τοῦ κκασιτέρου, πρὸς ἐξαγωγήν τῆς πηκτῆς ἐκ τῶν ὀστέων κ. ἄ.

Αἱ δὲ ὕδροχλωρικοῦ ὀξέος δηλητηριάσεις εἶνε σπανιώτεραι τῶν διὰ θεικοῦ καὶ νιτρικοῦ ὀξέος· αἱ πλεῖσται δὲ τούτων εἶνε αὐτοκτονίαι, καὶ σπανιώταται αἱ ἐκ πλάνης ἢ ἐπὶ φόνῳ, διότι τὸ ὕδροchl. ὀξύ ἐρχόμενον εἰς ἐπρῆν μετὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος ἀναδίδει καπνοῦς.

Παιδίον τι ἐν τινι ἀποθήκῃ μεταλλικῶν ὑδάτων ἔπιεν ὕδροχλωρικὸν ὀξύ, ὅπερ ἐχρησίμευεν εἰς καθαρισμὸν φιαλῶν, ἐκ φιάλης φερούσης ἐπιγρῆν μεταλλικοῦ ὕδατος. Ὁ θάνατος ἐπῆλθε συντόμως.

Τῷ 1846 ἐν Βελγικῇ νέα τις ἔγκυος ἐπρομηθεύθη παρὰ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς πρὸς ἐξάμβλωσιν δύο βρυκάλια, ὧν τὸ μὲν ἐνεῖχεν ὕδροχλωρικὸν ὀξύ, τὸ δὲ παχύ τι χρῆσμα. Μετὰ τινὰς ἀπὸ τῆς λήψεως ὥρας ἤρχισεν νὰ αἰσθάνηται ἰσχυροῦς καὶ καυστικῆς πόνους κατὰ τὴν κοιλίαν, τὸ ἐπιγᾶστριον καὶ τὰ κάτω τοῦ φάρυγγος, μεθ' ὃ ἐπῆλθον ἔμετοι. Δὲ ἰσχυρᾶς ἀντιφλογιστικῆς θεραπείας τὸ κακὸν ἔλαβε χρονίαν πορείαν. Μετὰ ἐξ ἑβδομάδας ἄπαν τὸ σῶμα ἐγένετο κάττισχον· ἐπῆρχοντο ἔμετοι καφεοειδεῖς, ἐπαναλαμβανόμεγοι μετὰ πᾶσαν εἰσχωγῆν τροφῆς ἢ ποτῶν· πόνοι ὀξεῖς τοῦ οἰσοφάγου, δυσχεραίνοντες τὴν κατάποσιν, πόνοι τοῦ στομάχου, δὲ ψα ἀκατάσχετος, λυγρὴ ἀδιάλειπτος, πυρετὸς ἐλαφρὸς. Τῇ 55ῃ ἡμέρᾳ ἐπῆλθεν ὁ θάνατος. Τὸ ξυμβροῦν διέμεινεν ἐν τῇ μήτρᾳ. Ἡ τοξικολογικὴ ἀνάλυσις κατέδειξε τὴν ὑπαρξίν τοῦ ὕδροχλωρικοῦ ὀξέος.

Ἀντίδοτα. — Τὰ ἐπὶ θεικοῦ ὀξέος.

Ἐξ ἴσων μερῶν νιτρικοῦ καὶ ὕδροχλωρικοῦ ὀξέος γίνεται τὸ καλούμενον βασιλικὸν ὄδιον, ὡς διαλυθὼν τὸν βασιλέα τῶν μετάλλων, τὸν χρυσόν, ὑγρὸν ἐρυθροκίτρινου χρώματος καὶ λίαν χρήσιμον ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῶν πολυτίμων μετάλλων. Διὰ τοῦ ὀξέος δὲ τούτου μόνον ἐξ αὐτοκτονίας δηλητηριάσεως δύναται νὰ συμβῆ, διότι ἄλλως προδίδεται ἢ ὑποπτος φύσις αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀδιαλείπτως ἐξ αὐτοῦ ἐκπεμπομένου χλωρίου καὶ ἐκ

Ὁξικὸν ὄξύ

Οὐ μόνον τὸ πυκνὸν ὄξικὸν ὄξύ εἶνε ἰσχυρὸν δηλητήριο, δυνάμενον νὰ ἐπενέγκῃ τὸν θάνατον στιγμιαίως διὰ 30 γραμμ., ἀλλὰ καὶ τὴ λίαν ἠραιωμένον, ὅσον τὸ σύνηθες ὄξύ, εἰς μεγάλας δόσεις, μέχρις 120 γραμμ., ἀποκτείνει. Διηνεχῶς δὲ καὶ εἰς μικρὰς δόσεις λαμβανόμενον τὸ κοινὸν ὄξύ ἐπιφέρει χρονίαν δηλητηρίασιν, ἀπίσχνανσιν τοῦ σώματος, ὠχρότητα δέρματος κ. ἄ. τ., ὅσον μεταχειρίζονται πολλαὶ νεάνιδες τῶν εὐρειῶν λεγομένων οἰκῶν ἐκ προλήψεως καὶ κατὰ νεωτερισμὸν τινα, ὅπως ἀπολαύσασαι τῆς εὐαισθησίας τὸ χρῶμα καὶ μὴ παχύνωσι. Πολλὰι μητέρες ἐφαρμόσασαι τὴν μέθοδον ταύτην εἰς τὰς θυγατέρας των, ματαίως καὶ ἀργὰ μετενόησαν, αὐστηρῶς τιμωρηθεῖσαι διὰ τὴν ἀνοησίαν των ταύτην.

Ἄνὴρ τις ἡλικίας 36 ἐτῶν πῶν ὄξικὸν ὄξύ ἐσώθη δι' ἐγκαίρου χορηγήσεως ἀνθρακικῆς μαγνησίας, γάλακτος, ἐλαίου κ. λ. Γυνή τις δ' ἐν Παρισίοις ἡλικίας 19 ἐτῶν εὐρέθη νεκρά, δηλητηρηκισθεῖσα δι' ὄξικου ὄξέος.
Ἄρτιδοτα. — Τὰ ἐπὶ θεϊκοῦ ὄξέος.

(ἀκολουθεῖ)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

II. Πατρικίου. — *Περὶ τραυμάτων καὶ θεραπειᾶς αὐτῶν ἐκ τῆς χεῖρουργικῆς παθολογίας τοῦ Α. Βαρδελίδου.* — Μέρους Β'. Περὶ τραυμάτων κατὰ σύστημα ὀργάνων. — Ἀθῆναι 1884. — Δρ. 9.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΣΕΡΑΠΙΟΝ ΚΑΙ ΦΥΡΑΜΑ ΣΤΗΘΙΚΑ ΤΟΥ VAUQUELIN

Ἄμφοτέρων τῶν σκευασμάτων τούτων ὡν ὁ τρόπος τῆς παρασκευῆς ἀναγράφεται εἰς τὰ συνταγολόγια Dorvault, Bouchardat, κ. ἄ. γίνεται μετ' ἐπιτυχίας χρῆσις ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος, καθ' ἃς περιπτώσεις ἐνδείκνυνται τὰ στηθικά, ἀντιφλογιστικά καὶ ἀποχρεμπτικά φάρμακα, τὰ σκευάσματα ταῦτα διατηροῦνται ἀναλλοίωτα ἐπ' ἀόριστον χρόνον.

Ζητητέον ἐπὶ τοῦ περιβλήματος ἐκάστου σκευάσματος τὴν ἐπιγραφὴν Vauquelin καὶ τὴν διὰ κυανῆς μελάνης ἀποτετυπωμένην καὶ οὐχὶ ἐπικεκολλημένην σφραγίδα τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

Τιμὴ ἐν Παρισίοις ἐκάστη φιάλη σεράπιου 3 φρ. 1 φρ. καὶ 75 0/0.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΙ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΕΝ ΤΩ ΑΣΚΛΗΠΕΙΩ ΤΗΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

ὑπὸ Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑ.

Ὅταν ἐπεσκέρθη ὁ Πυυτανίος κατὰ τὸ β'. ἡμισυ τοῦ Β'. μ. Χ. αἰῶ-
νος τὸ περίφημον Ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ, ἐσώζοντο ἐν αὐτῷ
ἐξ στηλαί, ἐν αἷς ἦσαν καταγεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν θεραπευθέν-
των ἀσθεῶν, ἡ κόσος αὐτῶν καὶ ὁ τρόπος τῆς θεραπείας. Δύο τῶν στη-
λῶν τούτων εὐρέθησαν ἐσχάτως ἐν ταῖς ὑπ' ἐμοῦ ἐνεργουμέναις ἀνασκα-
φαῖς, καὶ τὸ εὔρημα τοῦτο εἰκότως ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον οὐ μόνον
τῶν ἀρχαιολόγων ἀλλὰ καὶ τῶν ἱατρῶν, μάλιστα τῶν περὶ τὴν ἱστορίαν
τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης ἀσχολουμένων. Μετ' ὀλίγον εὐρέθη καὶ ἑτέρα
ἐπιγραφή, οὐχὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Πυυτανίου μνημονευομένων στηλῶν, ἀλλὰ
σπουδαία καὶ αὐτή, διότι ἐν αὐτῇ εἶνε καταγεγραμμένη ἡ θεραπεία τινὸς
πάσχοντος ἐκ δυσπεψίας καὶ κεφαλαλγίας. Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην καὶ
μὴν τῶν τῶν Πυυτανίου στηλῶν ἐδημοσίευσεν ἤδη ἐν τῷ Δ'. τεύχει τῆς
Αρχαιολογικῆς ἐφημερίδος τοῦ ἔτους 1883 (σελ. 197—238).

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ κείμενον τῶν ἐπιγραφῶν τούτων εἶνε ἀρκούντως δύσ-
ληπτον εἰς τοὺς μὴ εἰδικῶς περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἀσχολουμένους,
ἐπίθυλῶν καὶ καταστήσῃ αὐτὸ ὅσον τὸ δυνατόν κάλλιο γινωστὸν εἰς τοὺς
ἡμετέρους ἱατροὺς καὶ προθύμως ἐκτελῶν ὑπόσχεσιν δοθεῖσαν τῷ ἀξιο-
τίμῳ καὶ εὐγενεῖ συντάκτῃ τοῦ Γαληνοῦ καθηγητῇ κ. Γεωργαντζᾶ ἀνα-
δημοσιεύω κατὰ ἐνταῦθα, ἐπιπροσθέτων ἐρμηνευτικῆν ἀνάλυσιν τοῦ πε-
ριεχομένου.

Α'. Ἐπιγραφή.

Θεός. Τύχα (ἀγ)αθά.

[Ἰά]ματτα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

[Κ.Ἰ]έω πένθ' ἔτη ἐκύησε. Αὐτὰ πεντ' ἐνιαυτούς ἤδη κύουσα ποτ' τὸν

[Θε]ὸν ἰκέτις ἀφίκετο καὶ ἐνεκάθευδε ἐν τῷ ἀβάτῳ, ὡς δὲ τάχις-

5 [τα] ἐξήλθε ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐγένετο, κόρον ἔτεκε, θς εὐ-

[θη]ς γενόμενος αὐτὸς ἀπὸ τὰς κράνας ἐλοῦτο καὶ ἄμα τᾶ ματρὶ

[πι]ρηῆρπε. Τυχοῦσα δὲ τούτων ἐπιτὸ ἀνθεμα ἐπεγράψετο αὐὸ μέγε-

[θη]ς πίνακος θαυμαστόον ἀλλὰ τὸ θεῖον, πένθ' ἔτηξίως ἐκύησε. ἔγ γασ-

[τρι] Κλειὸ βάρος, ἔστε ἐγκατεκοιμάθη καὶ μιν ἔθηκε ὑγιῆ». Τριετῆς

10 [κῶ]ρα. Ἰουμονία Πελληνίς ἀφίκετο εἰς τὸ ἱερόν ὑπὲρ γενεᾶς, ἐγ-

[κλι]μαθεῖσα δὲ ὅψιν εἶδε. Ἐδόκει αἰτεῖσθαι τὸν θεὸν κυῆσαι κό-

- α[ιτ]οῖτο καὶ τοῦτό οἱ ἐπιτελεῖν, αὐτὰ δ' οὐθενὸς φάμεν ἔτι ποι-
 δ[έε]σθαι· ἔγκυος δὲ γενομένηα ἐγ γαστρὶ ἐφόρει τρία ἔτη, ἔστε πα-
 15 ρέβαλε ποτὸν θεὸν ἰκέτις ὑπὲρ τοῦ τόκου· ἐγκατακοιμαθεῖσα
 δὲ ὄψ[ι]ν εἶδε, ἐδόκει ἐπερωτῆν νιν τὸν θεόν, εἰ οὐ γένοιτο αὐτῆ
 πάντ[α] ὅσα αἰτήσαιο καὶ ἔγκυος εἴη, ὑπὲρ δὲ τόκου παύόμεν
 νιν οὐθέν, καὶ ταῦτα πυνηνομένου αὐτοῦ, εἴ τινοσ καὶ ἄλλου δέ-
 οιτ(ο), λέγειν, ὡς ποιησοῦντοσ καὶ τοῦτο, ἐπεὶ δὲ νῦν ὑπὲρ τούτου
 20 παρείη ποτὸ αὐτὸν ἰκέτις, καὶ τοῦτό οἱ φάμεν ἐπιτελεῖν. Μετὰ δὲ
 τοῦτο σπουδᾶ ἐκ τοῦ ἀδάτου ἐξελθοῖσα, ὡς ἔξω τοῦ ἰκροῦ, ἦσ, ἔτε-
 κε κ[ο]ρ[α]ν. Ἄνηρ τοὺσ τὰσ χηρὸσ δακτύλουσ ἀκρατεῖσ ἔχων, πλὴν
 ἐνὸσ, ἀ[φ]ίκετο ποτὸν θεὸν ἰκέτασ, θεωρῶν δὲ τοὺσ ἐν τῷ ἰκρῷ
 [π]ίνακασ ἀπίσται τοῖσ ἰάμασιν καὶ ὑποδιέσσυρε τὰ ἐπιγράμμα-
 25 [τ]α, ἐγκαθεύδων δὲ ὄψιν εἶδε. Ἐδόκει ὑπὸ τῷ ναῷ ἀτραγαλίζον-
 [τ]οσ αὐτοῦ καὶ μέλλοντοσ βᾶλλειν τῷ ἀτραγάλῳ ἐπιφανέντα
 [τ]ὸν θεὸν ἀφαλέσθαι ἐπὶ τὰν χῆρα καὶ ἐκτείνειν οὐ τοὺσ δακτύ-
 [λ]οουσ, ὡσ δ' ἀποβίαι δοκεῖν συγκάμψασ τὰν χεῖρα καθ' ἕνα ἐκτείνειν
 [τ]ῶν δακτύλων ἐπεὶ δὲ πάντασ ἐξευθῆναι, ἐπερωτῆν νιν τὸν θεόν,
 30 [εἰ] ἔτι ἀπιστήσοι τοῖσ ἐπιγράμμασιν τοῖσ ἐπὶ τῶμ πινάκων τῶν
 [κ]ατὰ τὸ [ί]ερὸν, αὐτὸσ δ' οὐ, φάμεν, ὅτι τοῖνον ἔμπροσθεν ἀπίσταισ,
 [ο]ὐ τό[σ]το[υ] [δ]έουσ, ἵνα πιστοῖσ τὸ λοιπὸν ἔστω τοι, φάμεν, ἀπιστόσ
 [τύχοι]. Ἀμέρασ δὲ γενομένησ [ύ]γι· ἦσ ἐξῆλοε. Ἄμβροσια ἐξ Ἄθανᾶν
 [ἀτερρ]ο[π]τ[ε]λλοσ Αὐτα ἰκέτ[ι]σ ἦλθε ποτὸν θεόν, περιέρπουσα δὲ
 35 [κατὰ τ]ὸ ἰκρὸν τῶν ἰαμάτων τ[ε]νὰ διεγέλα ὡσ ἀπίθανα καὶ ἀδύνα-
 [τα ἐόν]τα χωλοὺσ καὶ τυφλοὺσ ὑγιεῖσ γίνεσθαι ἐνύπνιον ἰδόν-
 [τασ μόν]ον, ἐγκαθεύδουσα δὲ ὄψιν εἶδε, ἐδόκει οἱ ὁ θεὸσ ἐπιστάσ
 [εἰπεῖν], ὅτ(ι) ὑγιῆ μὲν νιν ποιήσοι, μισθὸμ μαντοῖ νιν δεήσοι ἀν-
 [θέμεν εἰ]σ τό ἰκρὸν ἕν ἀργύρεον, ὑπόμναμα τὰσ ἀμαθίασ, εἶπαν·
 40 (τα δὲ ταῦτα) ἀνσχίσσαι οὐ τὸν ὀπτίλλον τὸν νοσοῦντα καὶ φάρμ(α)
 [κόν τι ἐγγέ]κι. Ἀμέρασ δὲ γενομένησ ὑγιῆσ ἐξῆλθε. Παιῖσ ἀφανοσ [εἰ]
 [κέτασ ἀφί]κετο εἰσ τὸ ἰκρὸν ὑ[πὲ]ρ φωνᾶσ, ὡσ δὲ προεθύσατο καὶ
 [ἐπόη]τε τὰ νομιζόμενα, μετὰ τοῦτο ὁ παῖσ ὁ τῷ θεῷ πορφορῶν
 [πο]ῖ τὸμ πατέρα τὸν τοῦ παιδὸσ ποτιβλέψασ ἀποδέκεσ',
 45 [ἔφα], ἐντὸσ ἐ[μ]ιαυτοῦ, τυχόντα ἐφ' ἃ πάρεσσι, ἀποθύσειν τὰ ἔκτρα,·
 [ὁ δὲ παῖσ ἐξ]κρίνας ἀποδέκομαι, ἔφα· ὁ δὲ πατήρ ἐκπλαγείσ πάλιν
 [ἐκέλε]το αὐτὸν εἰπεῖν, ὁ δὲ ἔλεγε πάλιν καὶ ἐκ τούτου ὑγιῆσ ἐγέ-
 [νετο. Πάνδα]ροσ θεσσαλοσ στίγματα ἔχων ἐν τῷ μετώπῳ. Οὗτοσ
 [ἐγκαθεύδων ὄψ]ιν εἶδε, ἐδόκει αὐτοῦ τ[α]ί[α] καταδῆσαι τὰ στί-
 50 [γμα]τα ὁ θεὸσ κα[ί] κέλεσθαι νιν, ἐπεὶ [κα ἔξω] γένηται τοῦ ἀδάτου,
 [ἀφελόμε]νον τὰν ταινίαν ἀνθέμ[εν εἰ]σ τὸν ναόν. Ἀμέρασ δὲ γενο-

- [ἐκκαχάρτο; τῶν στιγμάτων]ων, τὰν δ[ε τ]αινίαν ἀνέθηκε εἰς τὸν ναόν.
 55 [Γ]ράμματ[α] τὰ ἐκ τοῦ μ[ε]τώπου Ἐχέδωρος τὰ Πανδά-
 [ρου ἔλ]χε ποτ τοῖς ὑπάρχουσιν. Οὗτος λαβὼν παρ Πάν-
 [δάρου χρήματα], ὡστ' ἀνθέμεν τῷ θεῷ, εἰς Ἐπίδαυρον ὑπὲρ αὐ[τοῦ]
 [β; κ]κι ἐδίδου ταῦτα, ἐγκαθεύδων δὲ ὄψιν εἶδε. Ἐδόκει οἱ ὁ θε[ός]
 ἐπιστάς; ἐπερωτήν νιν, εἰ ἔχοι τινὰ χρήματα παρ Πανδάρου ἐ[πι]-
 60 θη' ἂν ἀνθεμα εἰς τὸ ἱερὸν, αὐτὸς δ' οὐ, φάμεν, λελασθήκειν οὐθ[ε]ν
 να γραψάμενος, μετὰ δὲ τοῦτο τὸν θεὸν τὰν τοῦ Πανδάρου ταινί-
 αν περιδήσαι περὶ τὰ στίγματα οὐ καὶ κέλεσθαι νιν, ἐπεὶ κα ἐξ-
 ἔλη ἐκ τοῦ ἀβάτου, ἀφελόμενον τὰν ταινίαν ἀπονίψασθαι τὸ
 65 πρόσωπον ἀπὸ τῆς κράνας καὶ ἐγκατοπτρίξασθαι εἰς τὸ ὕδωρ. Ἀ-
 μέρας δὲ γενομένης ἐξεληθὼν ἐκ τοῦ ἀβάτου τὰν ταινίαν ἀφήλετο
 τὰ γράμματα οὐκ ἔχουσιν, ἐγκαθιδὼν δὲ εἰς τὸ ὕδωρ ἑώρη τὸ αὐτοῦ
 πρόσωπον ποτ τοῖς ἰδίοις στίγμασιν καὶ τὰ τοῦ Πανδάρου γρά[μ]
 μετα λελασθῆκός. *Εὐφάνης ἐπιδαύριος παις.* Οὗτος λιθίων ἐνε-
 70 κάθειυθε' ἔδοξε δὴ αὐτῷ ὁ θεὸς ἐπιστάς εἰπεῖν, τί μοι δώσεις αἱ τῆ-
 κα ὑγιῆ ποιήσω, αὐτὸς δὲ φάμεν δέκ' ἀστραγάλους, τὸν δὲ θεὸν γελά-
 στήντα φάμεν νιν πύσειν. Ἀμέρας δὲ γενομένης ὑγιῆς ἐξῆλθε.
 Ἄνῆρ ἀρίκετο ποτ τὸν θεὸν ἰκέτας ἀτερόπτιλος οὕτως, ὥστε τὰ
 βλέφαρα μόνον ἔχειν, ἐνεῖμεν δ' ἐν αὐτοῖς μηθὲν, ἀλλὰ κενέα εἶ-
 75 μεν ὄλωσ. Ἐλεγον δὴ τινες τῶν ἐν τῷ ἱερῷ τὰν εὐθησίαν αὐτοῦ τὸ
 νημίξειν βλεψέσθαι ὄλωσ μηδεμίαν ὑπαρχάν ἔχοντος ὀπτίλ-
 λου, ἀλλ' ἢ χῶραμ μόνον. Ἐγκαθ[εύδων]τι οὖν αὐτῷ ὄψις ἐφάνη, ἐδό-
 κει τὸν θεὸν ἐψῆσαι τι φά[ρμακον], ἔπειτα διαγαγόντα τὰ βλέφαρα
 80 ἐγγέει εἰς αὐτά. Ἀμέρας δὲ γενομένης βλέπων ἀμφοῖν ἐξῆλθε
 Κῶθων. Σκευοφόρος εἰς τὸ ἱερὸν ἀπιὼν, ἐπεὶ ἐγένετο περὶ τὸ δε-
 καστάδιον, κατέπε[τε] καὶ ἀνέσιγα, ἀνώριξε τὸ γ γυλιὸν καὶ ἐ[π]εσκό-
 85 πει τὰ συντετριμμένα σ[κελίη], ὡς δ' εἶδε τὸν κῶθωνα κατε[αγ]ότα,
 ἐξ οὗ ὁ δέσποτας εἴσιστ[ο π]ίνειν, ἐλυπεῖτο καὶ συνετίθει [τὰ] ὄ-
 στρακα καθιζόμενος. Ὁ δο[ιπ]όρος οὖν τις ἰδὼν αὐτὸν, τί ὦ ἄθλιε,
 90 ρᾶ, συντίθησι τὸν κῶθωνα [μά]ταν; τοῦτον γὰρ οὐδὲ κα ὁ ἐν Ἐπιδαύ-
 ρῳ Ἀσκληπιὸς ὑγιῆ ποιῆσαι δύναίτο. Ἀκούσας ταῦτα ὁ παῖς, συν-
 θεὶς τὰ ὄστρακα εἰς τὸν γυλιὸν, ἤρπε εἰς τὸ ἱερὸν, ἐπεὶ δ' ἀφίκε-
 το, ἀνώριξε τὸν γυλιὸν καὶ ἐξῆλθεν ὑγιῆ τὸν κῶθωνα γεγενημέ-
 νον, καὶ τῷ δεσπότῃ ἠρμάνευσε τὰ πρᾶχθέντα καὶ λεχθέντα ὡ-
 90 ς δὲ ἄκουσ', ἀνέθηκε τῷ θεῷ τὸν κῶθωνα.
*Αἰσχίνας ἐγκεκοιμισμένων ἤδη τῶν ἰκετᾶν, ἐπὶ δένδρεόν τι ἀμ-
 θᾶς ὑπερέκυπτε εἰς τὸ ἄβατον· καταπετῶν οὖν ἀπὸ τοῦ δένδρου
 περὶ σκόλοπας τινὰς τοῦς ὀπτίλλους ἀμφέπαισε κινῶν δὲ δια-*

κείμενος και τυφλός γεγενημένος καθικετεύσας τὸν θεὸν ἐνε-
κάθευθε και ὑγιῆς ἐγένετο.

95 **Ἐὐίππος** λόγχαν ἔτη ἐφόρησε ἐξ ἐν τῶ γνάθῳ· ἐγκοιτασθέντος
δ' αὐτοῦ ἐξελὼν τὰν λόγχαν ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖρας οἱ ἔδωκε. Ἄμερας
δὲ γενομένης ὑγιῆς ἐξῆλθε τὰν λόγχαν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων.

Ἀνὴρ Τορωναῖος δεμῆλας. Οὗτος ἐγκαθεύδων ἐνύπνιον εἶδε,
ἔδοξέ οἱ τὸν θεὸν τὰ στέρνα μαχαίρα ἀνοχίσσαντα τὰς δεμῆ-
100 λὰς ἐξελεῖν και δόμεν οἱ ἐς τὰς χεῖρας και συναράξει τὰ στή-
θη. Ἄμερας δὲ γενομένης ἐξῆλθε τὰ θηρία ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων
και ὑγιῆς ἐγένετο. Κατέπιε δ' αὐτὰς δολωθεὶς ὑπὸ ματρυαῖς, ἐγ κυ-
κῶν ἐμβεβλημένας ἐπιπῶν.

Ἀνὴρ ἐν αἰδίδῳ λίθον. Οὗτος ἐνύπνιον εἶδε, ἔδοκει παιδι καλῶ
105 συγγίνεσθαι, ἐξονειρώστων δὲ τὸν λίθον ἐγβάλλει και ἀνελόμε-
νος ἐξῆλθεν ταῖς χερσὶν ἔχων.

[] **Ἐρμόδικος** Ἀκρυφικηνὸς ἀλοκτῆς τοῦ σώματος. Τοῦτον ἐγκαθεύ-
δοντα ἰκίστατο και ἐκελήστατο ἐξεληθόντα λίθον ἐνεγκεῖν εἰς τὸ
110 ἱερόν ὁπόσσον δύναιτο μέγιστον· ὁ δὲ τὸν πρὸ τοῦ ἀβάτου κείμε-
νον ἤνικε.

Νικάνωρ χωλός. Τοῦτου καθημένου παῖς [τ]ις ὑπάρ τὸν σκίπωνα ἀρ-
πάξας ἔφρευγε· ὁ δὲ ἀστὰς ἐδίωκε και ἐκ τούτου ὑγιῆς ἐγένετο.

Ἀνὴρ δάκτυλον ἰάθη ὑπὸ ὄφιοι. Οὗτος τὸν τοῦ ποδὸς δάκτυλον ὑ-
πὸ τοῦ ἀγρίου ἔλασε· θεινῶς διακείμενος μεθ' ἡμέρα ὑπὸ τῶν θε-
115 ραπόντων ἐξενειχθεὶς ἐπὶ ἐδράματός τινος κάθιζε· ὕπνου δὲ νιν
λαβόντος, ἐν τούτῳ δράκων ἐκ τοῦ ἀβάτου ἐξεληθὼν τὸν δάκτυλον
ἰκίστατο τῶ γλώσσῃ, και τοῦτο ποιήσας εἰς τὸ ἄβατον ἀνεχώρησε
πάλιν· ἐξεργεθεὶς δὲ, ὡς ἦς ὑγιῆς, ἔφα ἄψιν εἶδειν, δοκεῖν νεανίσ-
κον εὐπροεπῆ τῆ μορφῆν ἐπὶ τὸν δάκτυλον ἐπιπῆν φάρμακον.

120 **Ἀλκίτας** Ἀλικός. Οὗτος τυφλός ἐὼν ἐνύπνιον εἶδε, ἔδοκει ὁ θεὸς
εἰς τὸν ποτελθὼν τοῖς δ[α]-

κτύλοις διάγειν τὰ ὄμματα και ἰδεῖν τὰ δένδρη δρατὸν τὰ ἐν τῇ
125 ἰαρῶ. Ἄμερας δὲ γε-

νομένης ὑγιῆς ἐξῆλθε. **Ἡραϊδὸς Μυτιληναῖος.** Οὗτος οὐκ εἶχεν ἐν τῶ
κεφαλαῖ

τρίχας, ἐν δὲ τῶ γενεῖῳ πεμπόλλας, αἰσχυνόμενος δὲ [ἔτε] κατα-
γελάμενος ὑπ[ὸ]

τῶν ἄλλων ἐνεκάθευθε· τὸν δὲ ὁ θεὸς χρίσας φαρμάκῳ τὰν κεφαλὰν
ἐπόησε

125 τρίχας ἔχειν. [Θ]ύσων Ἐρμιονεὺς παῖς αἰδίδης. Οὗτος ὑπάρ ὑπὸ κυνὸς τῶν
κατὰ τὸ ἱερόν θ[εραπ]ευόμενος τοὺς ὀπτιλλοὺς ὑ[γιῆς] ἀπῆλθε.

Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ εἶνε καταγεγραμμένα εἴκοσι ἐν ὄλῳ ἰάματα, ἧ, κἀλλιον εἶπετι, θρύμματα, διότι ἅπαντα γίνονται οὐχὶ διὰ θεραπευτικοῦ πως μέσου ἀλλὰ δι' ὀπτεικῆς. Ἀφ' οὗ δηλ. κατεκλίνοντο τὴν νύκτα οἱ ἀσθενεῖς ἐν τινὶ παρὰ τὸν νυκτὸν οἰκοδομημάτι, ὅπερ ἐκαλεῖτο Ἄβατον (διότι μόνον οἱ ἀσθενεῖς ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ εἰσέρχονται ἐν αὐτῷ), ἐνεργήζετο ὁ Ἀσκληπιὸς καὶ ἐθεράπευεν αὐτοὺς. Καὶ τίνα μὲν τεχνάσματα μετήχροντο οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπωφελοῦμενοι τὴν δεισιδαιμονίαν καὶ εὐπιστίαν τῶν ἀσθενῶν ἵεν γνωρίζομεν, σπουδαῖον ὁμῶς συμπέρασμα ἐκ τούτων δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν ὅτι καθ' ὃν χρόνον ἐγένοντο τὰ ἰάματα ταῦτα ἢ τῆς ἰατρικῆς τέχνης ἀσκησις δὲν ἦτο συνδεδεμένη τῇ λατρείᾳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, δὲν ἠσκειτο δηλ. ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐν τοῖς Ἀσκληπείοις, ἀλλ' ἦτο ἐλευθέρᾳ τέχνῃ εἰς πάντας προσιτῆ. Ἐχαράχθησαν δὲ τὰ ἰάματα ταῦτα ἐπὶ τοῦ λίθου κατὰ τὰς ἀρχὰς πιθανῶς τοῦ Γ' π.Χ. αἰῶνος· φαίνεται ὁμῶς ὅτι δὲν ἐγένοντο, ἅπαντα τοῦλάχιστον καθ' ὃν χρόνον καταγράφησαν, ἀλλὰ τίνα πολὺ πρότερον γενόμενα διητηροῦντο ὑπὸ τῆς παραδόσεως, μέχρις ὅτου καταγράφησαν ἐν τῷ λίθῳ ὑπὸ τῶν ἱερέων τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Τοὺς λόγους, ἐξ ὧν ὀρμώμενος ὑποστηρίζω τοῦτο, ἐξέθεκα ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι (σελ. 21—220).

Α'. Ἰαμα (στ. 3—9).

Κλειὼ πένθ' ἔτη ἐκύησε

Ἡ Κλειὼ ἔγκυος οὕτα πέντε ἔτη προσῆλθεν εἰς τὸν θεὸν καὶ κατεκλήθη ἐν τῷ Ἀβάτῳ· εὐθὺς δ' ὡς ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη ἐκτός τοῦ Ἱεροῦ ἔτεκεν ἄρσεν, τὸ ὄποϊον ἦτο τοσοῦτον μέγαλον, ὥστε εὐθὺς ἕμα γεννηθὲν ἐλούετο μόνον ἐν τῇ ἱερᾷ πηγῇ καὶ περιήρχετο τῆδε κάκεισε μετὰ τῆς μητρὸς του. Εὐγνωμονοῦσα δ' ἐπὶ τούτῳ ἀφιέρωσεν ἀνάθημα, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνέγραψεν ὅτι· ἀδὲν πρέπει νὰ θυμαίῃ τις τὸ μέγεθος τοῦ πίνακος· ἀλλὰ τὴν θεῖαν δύναμιν, διότι ἡ Κλειὼ ἔφερε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ πέντε ἔτη, μέχρις ὅτου κατακλιθεῖσα ἐν τῷ Ἀβάτῳ ἔτεκε.»

Β'. Ἰαμα (στ. 10—22).

Τριετὴς κόρα

Γυνὴ τις Ἰθμονικὴ καλουμένη, ἐκ Πελληνῆς, τῆς Ἀχαΐας ἦλθεν εἰς τὸ Ἱερόν ἵνα παρακαλέσῃ τὸν θεὸν ὑπὲρ τεκνοποιίας, ἐγκοιμηθεῖσα δὲ εἶδε τὸ ἐξῆς ὄνειρον. Ἐφάνη εἰς αὐτὴν ὅτι παρακαλεῖ τὸν θεὸν νὰ κάμῃ αὐτὴν νὰ συλλάβῃ κόρην, ὃ δὲ Ἀσκληπιὸς τῇ εἶπεν ὅτι θέλει γίνεαι ἔγκυος καὶ ὅτι, ἂν θέλει καὶ ἄλλο τι, θέλει ἐκτελέσει αὐτῇ καὶ τοῦτο, αὐτὴ ὁμῶς εἶπεν, ὅτι δὲν θέλει ἄλλο τι. Καὶ πράγματι ἔγεινεν ἔγκυος, ἔφερον ἡμῶς πλ. βρέφος ἐν κοιλίᾳ πέντε ἔτη. Ἐπεὶ ὅσον ἀνεκλήθη, καὶ

έλθη πάλιν εἰς τὸν Θεὸν κατακοιμηθεῖσα δὲ εἶδε τὸ ἐξῆς ὄνειρον. Ἐφάνη εἰς αὐτὴν ὅτι τὴν ἡρώτα ὁ Θεὸς, ἂν δὲν ἐγένετο αὐτῆ ὅ,τι ἐπαθῆ-
μει, καὶ ἂν δὲν εἶνε ἔγκυος, ἀλλ' ἐνῶ αὐτὸς τὴν ἡρώτησε μάλιστα ἂν
ἤθελε καὶ ἄλλο τι, αὐτὴ δὲν προσέθηκεν ὅτι ἤθελε καὶ νᾶ γεννήσῃ, ἀφοῦ
ὅμως τῶρα ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦτο, θέλει γείνει εἰς αὐτὴν. Καὶ ὄντως: εὐθύ-
ως ἐξῆλθεν αὐτὴ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, ἔτακε κόρην.

Γ'. Ἰαμα (στ. 22—33)

Ἄνῆρ τις ἔχων περκαλυμένους τοὺς τέσσαρας δακτύλους τῆς χειρὸς
προσηλθεν εἰς τὸν Θεόν, παρατηρῶν ὅμως τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ πίνακας ἡ-
πίστει καὶ ἐχλεύαζε τὰς ἐν αὐτοῖς ἀναγεγραμμένας θεραπείας· ἐγοιμη-
θεις δὲ εἶδε καθ' ὕπνου, ὅτι, ἐν ᾧ ἔπεξε ἀστραγάλου, ὀρμήσας ὁ Θεὸς
ἐπὶ τῆς χειρὸς του ἐξέτεινε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ καὶ εἶτα ἡρώτησεν
αὐτόν, ἂν θὰ ἀπιττεῖ τοῦ λοιποῦ εἰς τὰς ἐπὶ τῶν πινακῶν γεγραμμένας
θεραπείας, αὐτὸς δὲ οὐχί, ἀπήντησε· μὴ φοβοῦ λοιπόν, τῷ εἶπεν ὁ Θεὸς
τότε, διὰ τὴν προτέρην ἀπιστίαν σου, ἵνα ἔχῃς τοῦ λοιποῦ ἐχέγγυα τῆς
θεραπευτικῆς μου δυνάμεως, θέλω σὲ θεραπεύσει. Οὕτω δὲ καὶ ἐγένετο.
(ἰ. οἰουβαί)

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΝ ΤΟΠΙΚΟΝ
ΤΟΥ
DESLAURIERS

Τὸ τυπικὸν τοῦτο φάρμακον βίαιον τῆς συνθέσεως αὐτοῦ ἔχον τὴ ΚΡΟΤΑ-
ΝΕΙΟΝ ΕΛΑΙΟΝ εἶναι λίαν δραστήριον τηκτικόν, διαλυτικὸν καὶ
ἀντισπαστικόν. Ἐκ τῆς χρήσεως αὐτοῦ οὔτε αἱ τρίχες ἀποπίπτουσιν,
οὔτε ἴλην ἀπομένουσιν. Ἐραιωμένον δι' ὕδατος ἀρμόζει εἰς ἅπαντα τὰ
ζῶα πλὴν τοῦ ἵππου.

ΤΟ ΔΕ
ΠΡΑΣΙΝΟΝ ΤΟΝΙΚΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΝ

τὰ μάλιστα τηκτὸν ἀντικαθιστᾷ τὸν διὰ πεπυρακτωμένου σιδή-
ρου καυτηριασμὸν ἀνεξικρίτως. (Σπογγοειδῆ φύματα περὶ τὴν
κνήμην, τύλους τῷ σκέλει τοῦ ἵππου ἐμπεφυκότας, Μεσο-
κνημίουσ ὄγκους, Ὄστεώδεις πεπαλαιμένους ὄγκους κλ.).

Ζητητέον ἐπὶ τοῦ περιβλήματος ἐκάστης φιάλης τὴν ὑπογραφήν DESLAU-
RIERS, καὶ τὴν διὰ κυανῆς μελάνης ἀποτετυπωμένην καὶ οὐχί ἐπικεκολλημέ-
νην σφραγίδα τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

Τιμὴ ἐν Παρισίοις τοῦ Ἀνατορικοῦ τοπικοῦ..... Φρ. 5.
— — τοῦ Πρασίνου "....." 6.

πρὸς τὸν δεξιὸν ὄμμον καταστρέφω τὴν θέσιν ταύτην πειρώμενος καὶ ἀποκαθίσταται αὐθις. Τῆ 7ῃ καὶ ἡμισείᾳ μ. μ. καταλείπω τὴν πάσχουσαν περὶ τῶν 10 σιτ. κινήσει μετὰ 3 σιτ. καλομελάνου εἰς 2 δόσεις, ληπτέας μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

21 Φεβρουαρίου ἡ πάσχουσα ἔχει καλῶς· ἡ θερμοκρασία εἶναι ὀλίγον ὑψωμένη 38°. αὕτη ὑψώθη πλεονέκτον τὰς ἀκολουθούσας ἡμέρας, ἕνεκα ἐρυσιπέλατος ἀναπτυσθέντος ἐξ ἐκδόρου κνήμης, μέχρι τῆς 25ης Φεβρουαρίου, ὅτε ἀποκατέστη ἐντελῶς ἡ ὑγεία τοῦ κορασίου.

ΣΗΜ. Ἡ τοῦ ἐρυσιπέλατος ἐμφάνισις τὴν 21 εἶναι ἄραγε ὅλως ἀσχετος πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς πασχούσης τῆς 20 Φεβρουαρίου; N. M.

ΕΠΙΦΥΛΑΙΣ

ΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΙ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΕΝ Τῷ ΑΣΚΛΗΠΕΙῳ ΤΗΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

ὑπὸ Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑ.

(Συνέχεια ὅρα σελ. 203).

Ἰαμα Δ'. (στ. 34—41).

Γυνὴ τις ἐξ Ἀθηναίων τυφλὴ οὖσα τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν προσῆλθε πρὸς τὸν θεόν· περιερχομένη δὲ ἐν τῷ ἱερῷ ἐχλεύαζε τινα τῶν ἰαμάτων, διότι ἀπίθωνον ἦτο καὶ ἀδύνατον κατὰ τὴν γνώμην τῆς νὰ θεραπεύωνται χωλοὶ καὶ τυφλοὶ μόνον δι' ὀπτασίας· ἐνῶ ὅμως ἐκοιμάτο, ἐφάνη εἰς αὐτὴν ὅτι περυσιασθεὶς ὁ θεὸς εἶπεν αὐτῇ, ὅτι θὰ τὴν θεραπεύσῃ, ἀλλ' ὡς ὑπόμνημα τῆς ἀνοησίας τῆς πρέπει νὰ ἀφιερῶσθαι εἰς τὸν ναὸν ἀργυροῦν χρυσοῦν· ἀφοῦ δὲ εἶπε ταῦτα, ἤνοιξε τὸν πάσχοντα ὀφθαλμὸν καὶ ἔχυσεν ἐν αὐτῷ φάρμακον. Οὕτω δὲ ἐξῆλθεν αὕτη τὴν πρώτην ὑγίης.

Ἰαμα Ε'. (στ. 42—47).

Παῖς τις, ἄρwanος ὢν, προσῆλθεν εἰς τὸ ἱερόν, ἀφ' οὗ δὲ ἐτέλεσε θυσίας καὶ ἐποίησε τὰ νενομισμέγα, ἀποταθεὶς πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ θεοῦ παῖς, ἠρώτησεν αὐτόν, ἀνθεραπευομένου τοῦ υἱοῦ του, ὑπόσχεται νὰ πληρώσῃ ἐντὸς ἔτους τὰ ἱατρὰ· ἀλλ' ὀβριότητις ἐξαίφνης ἀπόσχομαι εἶπεν. Ἐκπλαγείς δ' ἐπὶ τούτῳ ὁ πατήρ διετάξεν αὐτόν νὰ ἐπαναλάβῃ τούτο, καὶ οὕτως τὸ ἐπενέλαθε καὶ κατ' αὐτόν τὸν τρόπον ἐγένετο ὑγίης.

Ἰαμα ΣΤ'. (στ. 45—58).

Πάνδαρος Θεσσαλὸς ἔχων στίγματα ἐν τῷ μετώπῳ καὶ ἐγκοιμηθεὶς ἐνόμισεν ὅτι ὁ θεὸς τῷ περιέβαλε τὰ στίγματα διὰ ταινίας καὶ τὸν διέ-

τάξε ἐξελθὼν ἐκ τοῦ Ἀβάτου νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν ταινίαν καὶ νὰ ἀφιερώσῃ αὐτὴν εἰς τὸν νεόν. Τὴν πρώτην δ' ἐποίησεν οὗτος ταῦτα καὶ εἶδεν ὅτι τὸ πρόσωπόν του ἦτο κεκαθαρμένον ἀπὸ τῶν στιγμάτων.

Ἰαμα Ζ'. (στ. 55—68).

Ἐχέδωρος ἔχων καὶ οὗτος στίγματα ἐν τῷ προσώπῳ καὶ ἔλθων εἰς τὸ ἱερὸν ἔλαθε παρὰ τοῦ ἀνωτέρω θεραπευέντος Πανδάρου χρήματά τινα ἵνα καταθέσῃ αὐτὰ εἰς τὸν νεόν ἀντ' αὐτοῦ. Ἐνῶ δὲ ἐγκατεκοιμάτο ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ θεὸς μήπως ἔλαβε χρήματά τινα παρὰ τοῦ Πανδάρου ἵνα καταθέσῃ αὐτὰ εἰς τὸν νεόν, οὗτος ὁμως ἠρνήθη προσθεὶς ὅτι ἀνθεραπευθῆ, θέλει ἀφιερώσει αὐτῷ εἰκόνα. Ἀλλ' ὁ θεὸς τιμωρῶν αὐτὸν, ἀτε κατακρατοῦντα τὰ χρήματα, περιέδεσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ τῆς ταινίας δι' ἧς εἶχε περιδέσει καὶ τὰ τοῦ Πανδάρου στίγματα, καὶ διέταξεν αὐτὸν, ἐξελθὼν ἐκ τοῦ Ἀβάτου καὶ ἀφαιρέσας τὴν ταινίαν νὰ νύψῃ τὸ πρόσωπον ἐν τῇ κρήνῃ καὶ νὰ ἐγκατοπτρισθῇ εἰς τὸ ὕδωρ. Ποιήσας δ' οὗτος ταῦτα εἶπεν ὅτι ὄχι μόνον δὲν εἶχε θεραπευθῆ, ἀλλ' ὅτι εἰς τὰ ὑπάρχοντα στίγματα ἐν τῷ προσώπῳ εἶχον προστεθῆ καὶ τὰ τοῦ Πανδάρου, ἅτινα ἦσαν πρότερον ἀποτετυπωμένα ἐπὶ τῆς ταινίας.

Ἰαμα Η'. (68—71).

Παῖς τις λιθίων ἐγκατεκαιμήθη ἐν τῷ Ἀβάτῳ καὶ ἐνόμισεν ὅτι τὸν ἠρώτησεν ὁ θεὸς τί θὰ τῷ δώσῃ ἀντὶ τὸν θεραπεύσῃ, ἀπήντησε δὲ — ἀδέκα ἀστριμάλους. — Ἐγέλασε δ' ὁ θεὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν.

Ἰαμα Θ'. (στ. 72—78).

Ἀνὴρ ἦτον οὕτω τυφλὸς τὸν ἕνα ὀφθαλμόν, ὥστε μόνον τὰ βλέφαρα εἶχε. Βλέποντες δὲ τινες αὐτόν ἐν τῷ ἱερῷ ἐθαύμαζον διὰ τὴν ἀνοησίαν αὐτοῦ γινώσκοντες ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ θεραπευθῇ ἐν ᾧ δὲν εἶχεν οὐδὲ τὸν βολβὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐγκοιμήθεις ὁμως οὗτος εἶδεν ὅτι ψήσας ὁ θεὸς φάρμακόν τι ἔχυσεν αὐτῷ ἐντὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τὴν πρώτην ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Ἀβάτου βλέπων καὶ διὰ τῶν δύο ὀφθαλμῶν.

Ἰαμα Ι'. (στ. 79—89).

Σκευροφόρος τις μεταβάινων εἰς τὸ ἱερὸν καὶ προχωρήσας εἰς ἀπόστασιν δέκα σταδίων, καταπέσων συνέτριψεν ὅσα εἶχεν ἐντὸς ζυμπυλίου ἀγγεῖται ἀνοίξας δὲ τὸ ζυμπύλιον καὶ ἰδὼν συντετριμμένον τὸ ποτήριον, διὰ τοῦ ὁποίου συνήθως ἔπινεν ὁ κύριός του, ἐλυπεῖτό καὶ προσήρμοζε τὰ τεμάχια. Ὀδοιπόρος τις ὁμως ἰδὼν αὐτόν, — «διατί ᾧ ἀνόητε εἶπες, προσαρμόζεις τὰ τεμάχια ματαίως; διότι οὐδὲ ὁ ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἀσκληπιδὸς θὰ ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ αὐτὸς σῶον τὸ ποτήριον». Ἀκούσας ταῦτα ὁ ὑπηρέτης ἔθεσε τὰ τεμάχια ἐντὸς τοῦ ζυμπυλίου καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸ

ιερόν, ἔνθα ἀνοίξας αὐτὸ ἐξήγαγε τὸ ποτήριον σῶον καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸ κύριόν του τὰ διατρέξαντα. Οὗτος δὲ ἀκούσας ταῦτα ἀνέθηκεν εἰς τὸν θεὸν τὸ ποτήριον.

***Ιαμα ΙΑ'.** (στ. 90—94).

Ἄνθρωποι, Αἰσχύνῃς καλούμενοι, ἐνῶ οἱ ἀσθενεῖς ἐγκτακοιμῶντο ἐν τῷ Ἀβάτῳ, ἀναβὰς εἰς δένδρον τι παρετήρει ἵνα ἴδῃ τί ἐγένετο ἐν αὐτῷ, διὰ τὴν περιέργειάν του ὅμως ταύτην ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ καταπετῶν ἀπὸ τοῦ δένδρου εἰς σκόλοπας γινκας ἐτυφλώθη. Παρακαλέσας δὲ τὸν θεὸν καὶ ἐγκοιμηθεὶς ἐν τῷ Ἀβάτῳ ἐθεραπεύθη.

***Ιαμα ΙΒ'.** (στ. 95—97).

Εὐίππος ἔφερε βέλος ἐν τῇ γνάθῳ ἐξ ἔτη, ἕως ὅτου ἐγκοιμηθεὶς ἐν τῷ Ἀβάτῳ ἐξήγαγεν αὐτὸ ὁ θεὸς καὶ ἔδωκεν αὐτῷ εἰς τὰς χεῖρας.

***Ιαμα ΙΓ'.** (στ. 98—103).

Ἄνθρωποι ἐκ Τορώνῃς ἀπατηθεὶς ὑπὸ τῆς μητριῆς κατέπιεν ἐντὸς ποτοῦ βδέλλας, ἐγκοιμηθεὶς δὲ ἐν τῷ Ἀβάτῳ ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ θεὸς σχίσας αὐτῷ τὰ στέρινα ἐξήγαγε τὰς βδέλλας καὶ ἔδωκεν αὐτῷ εἰς τὰς χεῖρας, εἶτα δὲ τῷ ἔρραψε τὰ στήθη. Οὕτω δὲ τὴν πρώτην ἐξῆλθεν ὑγιῆς κρατῶν τὰς βδέλλας εἰς τὰς χεῖρας.

(ἀκολουθεῖ)

ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΤΗΡΙΟΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ

Διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

Τὸ ὑδροθεραπευτικὸν τοῦτο ἱατρεῖον, κεκτημένον ὅσιν ἀπαιτεῖ ὁ προορισμὸς αὐτοῦ πλήρη μηχανικὴν ρύθμισιν καὶ ἀπὸ τῆς καθιδρύσεώς του παρέχει ἐκάστοτε πολλαπλὰς θαυμασίας θεραπείας εἰς πάσχοντας χρονίως λειτουργικὰς παθήσεις δυσθεραπεύτους, λειτουργοῖν δὲ καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους ὑπὸ τὴν ἀμεσον ἐπιτήρησιν τοῦ ἱατροῦ Χρ. Πολίτου, εἰδικοῦ περὶ τὰ τῆς ὑδροθεραπείας, εὐλόγως δικαιούται κατὰ τὴν θεραπευτικὴν ὠφελιμότητα νὰ συγκατατάσσεται εἰς ἣν περιωπὴν καὶ τὰ τῶν μεγαλοπόλεων τῆς Εὐρώπῃς πλήρη ὑδροθεραπευτήρια, τὰ διαχειριζόμενα ὑπὸ εἰδικῶν ἱατρῶν.

Ἐν τῷ θεραπευτικῷ ἱατρείῳ παρέχεται ἡ ἀνάλογος κατὰ τὸ εἶδος τῆς παθήσεως ὑδροθεραπευτικὴ ἀγωγὴ, εἰς μὲν τοὺς ἀνδρας ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ αὐτοῦ, εἰς δὲ τὰς γυναῖκας ὑπὸ καταιονητρίας (doucheuse) πεπειραμένης περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν διαφόρων ἀγωγῶν τῆς ὑδροθεραπευτικῆς, τὰς ὁποίας ἐκάστοτε ὁ εἰδικὸς ἱατρὸς προδιατυπώνει ὑποδεικνύων αὐτῇ κατὰ τὴν πάθησιν ἐκάστης, μετὰ προηγουμένην πάντοτε καθημερινὴν ἐξέτασιν τῆς παθολογικῆς διαθέσεως τῆς πασῶσας.

Ἐν αὐτῷ ἐπίσης παρέχονται, ὡς αἰκίς τὰ ὑποπυρρῆ ἢ θεραπευτικὴ ἔνδειξις, τεχνικὰ φαρμακευτικὰ λουτρά, ἀμυλοῦχα, ἀρσενικοῦχα, θειοῦχα,

λωδοῦχα, σιδηροῦχα, ὑδραργυροῦχα, κτλ. ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν πάντοτε τοῦ εἰδικοῦ περὶ τὴν κατάλληλον χρῆσιν τούτων ἱατροῦ, ὁ ὅποιος ρυθμίζει μὲν κατὰ τὴν διάφορον πάθησιν τὸ εἶδος τοῦ λουτροῦ, τὴν ἀπαιτουμένην θερμοκρασίαν καὶ τὴν ἐν αὐτῷ χρονικὴν ἐμβάπτισιν τοῦ πάσχοντος, ἀποσοβεῖ δὲ διὰ τῶν προσφορωτέρων μέσων πᾶσαν γιγνομένην ἐπίοτε κατὰ τὴν χρῆσιν τῶν θερμῶν λουτρῶν κόπωσην, δυσφορίαν ἢ καὶ λιποθυμίαν, ἢ ὅποια ἐπιτεινομένη δύναται νὰ προβῆ καὶ μέχρι ὀλεθρίου ἀναστολῆς (συγκοπῆς) τῆς καρδίας, τοῦθ' ὅπερ ἀπαντᾷ ἐπίοτε γιγνόμενοι τοῖς προσερχομένοις πάσχουσιν εἰς αὐτοφωεῖς θέρμας, παρὰ τὰς ὅποιας ἐλλείπει ἡ εἰδικὴ ἱατρικὴ διαχείρισις καὶ ἐπιτήρησις, ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τὰ βαλανεῖα αὐτά.

Κεκτημένον τὰ θεραπευτικὰ ταῦτα προσόντα τὸ ἐν *Σμύρῃ* ὑδροθεραπευτήριον τοῦ ἱατροῦ Χρ. Πολίτου, τὸ ἔργου εὐεργετοῦν τοὺς πάσχοντας χρόνιαις *λειτουργικῶς* παθήσεσι, ὡς τὰ μάλιστα ὠφέλιμος θεραπευτικὸς κλάδος εὐσυνειδήτως ἀπαγγέλλεται πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα, Αἴγυπτον καὶ Ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν ἐπιστήμονας ἱατροῦ, τοὺς κηδομένους περὶ τῆς ὑγιεινῆς διαθέσεως τῶν πασχόντων ἐκείνων, ὅσοι οὐδόλω ὑγιαζόμενοι διὰ τῶν συνήθων θεραπευτικῶν μεθόδων προβαίνουσιν ὀλεθρίως ὑπονομευόμενοι ὑπὸ ποικίλων *λειτουργικῶν* παθήσεων, τὰς ὅποιας, πλειστάκις ὑπὸ ἰδίας συνθήκας ἐπιγεννώσας θανατηφόρους ὀργανικὰς παθήσεις, ἀσφαλτέστερον καὶ θαυμασίως ἐπικαφεῖρι ἡ ἱατρικὴ ὑδροθεραπεία πρὸς τὴν φυσιολογικὴν ρύθμισιν θεραπεύουσα τοὺς ὑπὸ δυσθεραπέυτων χρόνιων *λειτουργικῶν* παθήσεων κατατριχομένους, πρὸς εὐφημίαν τῆς θεραπευτικῆς

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

ἘΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ἸΩΑΝΝΟΥ ΒΑΜΒΑ

ὑφῆγητοῦ τῆς Ὑγιεινῆς.

Τεύχος Β.

Περὶ ὕδατος.

Παύλου Ἰωάννου, Καθηγητοῦ. — Ἐγχειρίδιον Χειρουργικῆς. — Πρὸς χρῆσιν τῶν φοιτητῶν τῆς ἱατρικῆς καὶ τῶν πρακτικῶν ἱατρῶν μετὰ 140 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ. — Ἀθῆναι. — 1884. — Τεύχος Α'. — Τιμὴ τοῦ ὄλου βιβλίου Δρ. 15.

Τὰ περὶ ἐξάνθηματικοῦ τύπου θέλομεν συνεχίσει ἐν τῷ ἐπομένῳ φύλλῳ προτιθέμενοι νὰ παραθέσωμεν πλήρεις τὰς ἱστορίας τῶν δύο νοσοκόμων, αἵτινες ἠσθένησαν νοσηλεύσασαι ἐν τῷ Δημοτικῷ Νοσοκομείῳ τὸν Νικολάον Α'.

τώκει ἐν Κολωνακίῳ καὶ θ'. ἐσύχναζε εἰς τὸ παντοπωλεῖον τοῦ ἐκ τοῦ πολυθρυλλήτου περιβόλου παθόντος παντοπώλου.

Τὴν 18ην ἐπίσης Μαρτίου ἐπεσκέφθην πκρὰ τὴν πλατεῖαν Κολωνακίου μετὰ τοῦ κ. Γούζαρη καὶ μαθητὴν τινα τοῦ Πολυτεχνείου.

Ὁ πάσχων οὗτος ἡσθένει πρὸ 5—6 ἡμερῶν ὑπὸ πυρετοῦ μὴ λίαν ἐντόνου μετὰ ὑφέσεων ἀτάκτων, ἔφερον ὅμως καθ' ὄλον τὸ σῶμα ὡχρὰς ἐρυθρὰς κηλίδας, μεγέθους φακῆς, αἷτινες ἐδίδον εἰς τὸ δέρμα αὐτοῦ ὄψιν μαρμροειδῆ. Ἡ ἐξάνθησις αὕτη ἐγένενο βαθμηδὸν οὕτως ἔντονος, ὥστε τὴν 9ην ἡμέραν τῆς νόσου, ὅτε καὶ πάλιν ἐπεσκέφθην αὐτὸν μετὰ δύο τῶν ἰατρῶν αὐτοῦ, τὸ ἐξάνθημα ἦν χαρακτηριστικώτατον οὐδένα ἐπιτρέπον περὶ τῆς διαγνώσεως δισταγμὸν. Καὶ ἡ ὄψις δὲ τοῦ ἀρρώστου ἦν καιαφανῶς τυφώδης καὶ ἡ θερμοσία ἔντονος. Τὰ τυφώδη συμπτώματα ἠύξησαν ἐτι τὰς ἐπομένας ἡμέρας εἰς μέγαν βαθμὸν, μόλις δὲ περὶ τὰ μέσα τῆς τρίτης ἐβδομάδος παρετηρήθησαν ὑφέσεις μεγάλας τῆς θερμοσίας ἀποληξασαι μετ' οὐ πολὺ εἰς πλήρη ἀπυρεξίαν, ὡς ἔμαθον παρὰ τινος τῶν ἰατρῶν αὐτοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν αἰτιολογίαν τῆς περιπτώσεως τῆς σημεῖῳ α'. ὅτι καὶ ὁ νέος οὗτος κατώκει παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Κολωνακίου καὶ θ'. ὅτι τὸ δωματίον αὐτοῦ ὡς καὶ τὰ ὑποδήματα ἐκαθαρίζοντο συνήθως ὑπὸ ἀπύρων παιδῶν προσερχομένων ἐπὶ τούτῳ τὴν πρῶταν.

Τὴν 18ην Μαρτίου ἡσθένησεν ἐν τῇ κλινικῇ τοῦ καθηγητοῦ Γ. Μακκᾶ ἐν τῷ Δημοτικῷ νοσοκομείῳ ἡ νοσοκόμος Βασιλικὴ Ν. Τὴν δὲ 23ην Μαρτίου ἐν τῷ θεραπευτηρίῳ Εὐαγγελισμῶ ἡ Δέσποινα Α., ἣν ἐπεσκεπτόμην τακτικῶς ἐγὼ αὐτός. Εἰς ἀμφοτέρας ἡ νόσος μετεδόθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἀρρώστου τοῦ ἐν τῷ Δημοτικῷ νοσοκομείῳ νοσηλευθέντος Νικολάου Α. διὸ καὶ πρῶτον μὲν θέλω παραθέσει τὰς ἱστορίας αὐτῶν, εἶτα δὲ τὰς ἀκριβεῖς ἡμερομηνίας πρὸς τε τὴν βεβαίωσιν τῆς αἰτιολογίας καὶ τὴν διαφώτισιν εἰ δυνατόν τοῦ τῆς ἐπιπάσεως τῆς νόσου χρόνου. (ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΙ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΕΝ Τῷ ΑΣΚΛΗΠΕΙῳ ΤΗΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

ὑπὸ Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑ.

(Συνέχεια· ὄρα σελ. 221).

*Ἰαμα ΙΑ'. (στ. 104—106).

Ἄνθρωπος ἔχων λίθον ἐν τῷ αἰδοσίῳ ὠνειρεύθη ὅτι συνεγίνετο ὠραῖον παιδί, ἐκ τούτου δὲ παθὼν ῥεῦσιν καθ' ὕπνον ἐξέβαλε τὸν λίθον καὶ λαβὼν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Ἀβάτου.

***Ιαμα ΙΚ'. (στ. 107—110).**

¹Ερμόδιον Λαμψακηνὸν παράλυτον ὄντα ἐθεράπευσεν ὁ θεὸς καὶ προσέταξε νὰ φέρῃ εἰς τὸ ἱερὸν λίθον, ὅτον ἐδύνατο μίγιστον. Οὗτος δὲ ἔφερε τὸν πρὸ τοῦ Ἀβάτου κείμενον, (ὅστις ἐσώζετο τότε, ὅτε κατεγράφοντο τὰ ἰάματα ταῦτα ἐπὶ τοῦ λίθου).

***Ιαμα ΙΣΤ'. (στ. 111—113).**

Νικάνωρ χωλὸς εἶχε προσέλθει εἰς τὸ ἱερὸν ἐν ᾧ δὲ ἐκάθητο, παῖς τις τῷ ἤρπασε τὴν ῥάβδον καὶ ἔφευγε. Ἐγερθεὶς ὁμοῦ οὗτος ἐδίωκεν αὐτὸν καὶ ἐκ τούτου ἔγεινεν ὑγιής.

***Ιαμα ΙΖ'. (στ. 113—119).**

¹Ἄνῆρ τις πάσχων τὸν δάκτυλον τοῦ ποδὸς μετηνέχθη ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ ἔξω τοῦ Ἀβάτου καὶ ἐκάθητο ἐν καιρῷ ἡμέρας ἐπὶ θρανίου τινός. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ κατέλαβεν αὐτὸν ὕπνος καὶ ὄφεις ἐξελθὼν ἐκ τοῦ Ἀβάτου ἐθεράπευσε τὸν δάκτυλον διὰ τῆς γλώσσης του. Ἐξυπνήσας δὲ καὶ ὦν ὑγιής, εἶπεν ὅτι ἐφάνη αὐτῷ ὅτι ὠρατος νεανίας ἐπέθηκεν ἐπὶ τοῦ δακτύλου αὐτοῦ φάρμακον.

***Ιαμα ΙΗ'. (στ. 120—122).**

Τυφλὸς τις εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ὅτι προσελθὼν ὁ θεὸς τῷ ἠνοῖξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶδε τὰ ἐν τῷ ἱερῷ δένδρα· οὕτω δὲ ἐθεραπεύθη.

***Ιαμα ΙΘ'. (στ. 122—125).**

¹Ἄνῆρ τις Μυτηλιναῖος φαλακρὸς ὦν καὶ χλευαζόμενος ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐθεραπεύθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀλείψαντος τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ δια φαρμάκων.

***Ιαμα Κ'. (στ. 125—126).**

Τυφλὸς τις παῖς ἐθεραπεύθη ὑπὸ τινος τῶν ἐν τῷ ἱερῷ κυνῶν (οἱ κύνες ὡς καὶ οἱ ὄφεις, ἦσαν ἱεροὶ τῷ Ἀσκληπιῷ).

Β' Ἐπιγραφή.

¹Ἐπὶ ἱερέως Ποπλίου Αἰλίου Ἀντιόχου.

Μ. Ἰούλιος Ἀπελλᾶς Ἰδριεὺς Μυλασσεὺς μετεπέμφθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ πολλαῖς εἰς νόσους ἐνπίπτων καὶ ἀπεψίαις χρώμενος. Κκτκ δὴ τὸν πλοῦν ἐν Αἰγείνῃ ἐκέλευσέν
 5 με μὴ πολλα ὀργίζεσθαι, ἐπεὶ δὲ ἐγενόμην ἐν τῷ ἱερῷ, ἐκέλευτεν ἐπὶ δύο ἡμέρας συναλύψασθαι τὴν κεφαλὴν, ἐν αἷς ὄμβροι ἐγένοντο, τυρὸν καὶ ἄρτον προλαβεῖν, σέλιννα μετὰ θρίδακος, αὐτὸν δι' αὐτοῦ λοῦσθαι, δρόμω γυμνάζεσθαι, κιστρίου προλαμβάνειν τὰ ἄκρα, εἰς ὕδωρ ἀποβρέξει, πρὸς
 10 ταῖς ἀκοαῖς ἐν βαλανείῳ προστρέβεσθαι τῷ τοίχῳ, περιπάτωι χρῆσθαι ὑπερώφ αἰώραις, ἀφῆ πηλώσασθαι, ἀνυπόδητον περιπατεῖν πρὶν ἐνθῆναι ἐν τῷ βαλανείῳ, εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ

- οἶνον περιχέασθαι, μόνον λούσασθαι καὶ ἀπτικὴν δοῦναι τῷ βλανεῖ, κοινῇ θῦσαι Ἄσκληπιῶ, Ἡπίονη, Ἐλευσεινάαι, γάλα μετὰ μέλιτος προλαβεῖν· μιᾶ δὲ ἡμέρᾳ πτόντος μου γάλα μόνον, εἶπεν, μέλι ἔμβαλλε εἰς τὸ γάλα, ἵνα δύνηται διακώπτειν. Ἐπει δὲ ἐδέθηθην τοῦ θεοῦ θάττον με ἀπολύται, ὦμην (ν)άπτει καὶ ἄλσιν κεχειμένοσ ὄλοσ ἐξιέναι κατὰ τὰσ ἀκοὰσ ἐκ τοῦ ἀόχτου, παιδάριον δὲ ἡγεῖσθαι θυμιατήριον ἔχον ἀτμίζον καὶ τὸν ἱερέα, λέγειν τε θεραπεῦσαι χρῆ δὲ ἀποδιδόναι τὰ ἱατρα. Καὶ ἐποίησα ἅ εἶδον, καὶ χειμένοσ μὲν τοῖσ ἄλσι καὶ τῷ νάπτει [ι] ὑγρῶι ἤλγησα, λούμενοσ δὲ οὐκ ἤλγησα. Ταῦτα ἐν ἑννέα ἡμέ[ρ]αισ ἀφ' οὗ ἤλθον. (ἤψατο δὲ μου καὶ τῆσ δεξιᾶσ χιρὸσ καὶ τοῦ μαστοῦ). Τῇ δὲ ἐξῆσ ἡμέρᾳ ἐπιθύοντόσ μου, φλοξ ἀναδράμοῦ- [σ]α ἐπέφλευσε τὴν χεῖρα, ὡσ καὶ φλυκταίνας ἐξάνθησαι. Μετ' ὁ- λίγον δὲ ὑγιῆσ ἡ χεῖρ ἐγένετο ἐπιμείναντι μοι ἄνηθον με- τ' ἐλαίου χρῆσασθαι. Πρὸσ τὴν κεφαλαλίαν εἶπεν (οὐ μὴν ἤλ- γουν τὴν κεφαλήν. Συνέβη οὖν, φιλολογήσαντί μοι συμπλη- ρωθῆναι, χρησάμενοσ τῷ ἐλαίῳ ἀπηλλάγην τῆσ κεφαλαλί- ασ) ἀναγαγαρίζεσθαι ψυχρῶ πρὸσ τὴν σταφυλὴν (καὶ γὰρ περὶ τούτου παρεκάλεσα τὸν θεόν), τὸ αὐτὸ καὶ πρὸσ παρίσθμια. Ἐκέ- λευτεν δὲ καὶ ἀναγράψαι ταῦτα χάριν εἰδὼσ καὶ ὑγιῆσ γέ- νόμενοσ ἀπηλλάγην.

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη εἶναι πολὺ μεταγενεστέρα τῆσ πρώτῆσ καὶ προέρ- χεται πιθανῶσ ἐκ τοῦ Β' αἰῶνοσ μ. Χ. Διαφέρει δὲ τῆσ πρώτῆσ κυρίωσ κατὰ τοῦτο, ὅτι ἡ ἐν αὐτῇ θεραπεία δὲν γίνεται δι' ὀπτασίασ ἀλλὰ διὰ τῆσ χρήσεωσ θεραπευτικῶν μέσων, καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην εἶνε σπου- δαιοτάτη. Καίτοι δ' εἶνε γεγραμμένη ἐν κοινῇ γλώσση, ἡ ἑννεα εἶνε ἐνια- χοῦ δύσληπτοσ ἕνεκα μάλιστα τῆσ χαλαρᾶσ καὶ ἡμελημένησ συντάξεωσ τοῦ λόγου.

Γενικῶσ ἡ ἔννοια ἔχει ὡσ ὡσ ἐξῆσ :

Ὁ ἐκ Μυλάσων τῆσ Καρίας Ἰούλιοσ Ἀπελλάσ πάσχωσ ἐκ δυσπεψίασ καὶ κεφαλαλίαισ προσῆλθεν εἰς τὸ ἐν Ἐπιδάρωφ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιου. Διηκοῦντοσ δὲ τοῦ πλοῦ αὐτοῦ, παρὰ τὴν Αἴγιναν, περήγγειλεν αὐτῷ ὁ θεὸσ : μὴ πολλὰ ὀργίζεσθαι. Ἀφ' οὗ δὲ ἤλθεν ἐν τῷ ἱερῷ διέταξεν αὐ- τὸν ἐπὶ δύο ἡμέραισ, καθ' ἃσ ἔδρεχε, συγκαλύφασθαι τὴν κεφαλήν. Τότε περηγγέλοθησαν αὐτῷ πρὸσ τούτοισ τὰ ἐξῆσ :

α') προλαμβάνειν (= τρώγειν, οἶνει ὡσ πρόγευμα λαμβάνειν) τυρὸν καὶ ἄρτον, σέλεινα μετὰ θρίδακος, τὰ ἄκρα τοῦ κίτροῦ ἀποθεβερεγμένα ἐν ὕδατι, γάλα μετὰ μέλιτοσ (ἐπειδὴ δὲ μίαν ἡμέραν ἔπιε μόνον γάλα, τῷ εἶπε νὰ θέτῃ μέλι ἐντόσ τοῦ γάλακτοσ ἵνα καθιστᾶ αὐτὸ εὔπεπτον).

β') δρόμφ γυμνάζεσθαι.

γ') περιπάτω ὑπερώω αιώραις χρησθαι (= νὰ κινῆται μετέωρος, ποιούμενος δηλ. χρῆσιν κούνιας).

δ') ἀρή πηλοσθαι (= νὰ ἀλείφῃ ἑαυτὸν διὰ πηλοσθ).

ε') ἀνυπόδητον περιπατεῖν πρὶν ἐμβῆναι ἐν τῷ βαλανείῳ.

ς') προστρέβεσθαι κατὰ τὰ ὤτια ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ βαλανείου.

ζ') εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ τὸ ἐν τῷ βαλανείῳ οἶνον ἐγχέειν.

η') αὐτὸν δι' αὐτοῦ (δηλ. μόνοις του, οὐχὶ τῇ βοηθείᾳ ὑπηρέτου) λούεσθαι.

Παρηγγέλθη αὐτῷ πρὸς τούτοις νὰ τελέσῃ κοινὰς θυσίας τῷ Ἀσκληπιῷ, τῇ συζύγῳ αὐτοῦ Ἠπιόνῃ¹⁾ καὶ ταῖς ἐλευσινίαις θεαῖς (τῇ Δήμητρει καὶ Περσεφόνη).

Καὶ ἔπραττε μὲν ταῦτα πάντα, ἀλλὰ δὲν ἐθεραπεύετο· διὰ τοῦτο παρεκάλεσε τὸν θεὸν νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τῆς ἀσθενείας ὡς τάχιστα. Τότε δὲ ἐφάνη αὐτῷ ὅτι ἠλειμμένος διὰ σινάπεως καὶ ἄλατος ἐξήρχετο ἐκ τοῦ Ἀβάτου καὶ προηγούντο παιδάριον, ἔχον εἰς τὰς χεῖρας θυμιακτῆριον, καὶ ὁ ἱερεὺς, ὅστις εἶπεν αὐτῷ ὅτι θὰ τὸν θεραπεύσῃ ὁ θεός, πρέπει ὅμως νὰ πληρώσῃ τὰ ἔατρα. Ἐποίησε δὲ ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσεν ἐν τῇ ὀπτασίᾳ ταύτῃ καὶ ἠλείψεν ἑαυτὸν δι' ὕγρου ἐκ σινάπεως ἀναμειγμένου μετὰ ἄλατος καὶ ἠσθάνθη πόνον, λουσθεὶς δὲ δὲν ἐπόνει πλέον. Ταῦτα ἐγίνοντο ἐν ἐννέα ἡμέραις ἀφ' ὅτου ἤλθιν εἰς τὸ ἱερόν. Τὴν δεκάτην δ' ἡμέραν, ἐν ᾗ ἐτέλει θυσίαν, ἐκάρη τὴν χεῖρα, ὥστε ἐξήνησταν φλύκταιναι· μετ' ὀλίγον ὅμως ἐθεραπεύθη ἡ χεὶρ του διὰ τῆς χρήσεως ἀνήθου μετ' ἐλαίου. Διὰ τὴν κεφαλαλγίαν δὲ παρηγγέλθη αὐτῷ εἰδικῶς χρῆσις ψυχρῶν ἀναγαργαρισμῶν. Ταύτης ὅμως ἀπηλλάγη ἐνῶ ἐποιεῖτο χρῆσιν τοῦ ἐλαίου διὰ τὴν χεῖρα του. Οὕτως ἔγεινεν ἐντελῶς ὑγιής· παρηγγέλθη δὲ αὐτῷ πρὸς τούτοις νὰ ἀναγράψῃ τὴν θεραπείαν ταύτην ἐπὶ τοῦ λίθου οἰονσί εὐχαριστήρια τῷ θεῷ ἀποδίδων.

¹⁾ Ἐν τῇ Ἀρχ. Ἐφημερίδι μετέγραψα ἡ π ι ο ν (= τελῆσαι ἐξιλωτικὰς θυσίας) ἢ. Ἐπειδὴ ὅμως προηγείται : κ ο ι ν ἦ θῦσαι, καταφανές εἶναι ὅτι ἡ ὀρθὴ ἀνάγνωσις εἶνε Ἠπιόνῃ. Τὸ ἐκ παραδρομῆς τοῦτο λάθος ἐγνώρισέ μοι ὁ κ. Στέφανος Δραγούμης. Ἠπιόνῃ δὲ ἡ τοῦ Ἀσκληπιοῦ σύζυγος ἐλατρεύετο ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἄγαλμα αὐτῆς ὑπῆρχεν ἐν τῷ ἱερῷ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΜΒΑ

ὕμνητοῦ τῆς Ἑγχεινῆς.

Τεῦχος Β.

Κ Η ρ ἰ ὕ δ α τ ο ς .

Οιδεμία σταγών πύου, ελαστικός σωλήν ἐξήλθεν ἀφ' ἑαυτοῦ. Ῥαφαὶ ἀφρήθησαν. Τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἐπίδεςις. Θ. Ε. 37°.

21.—Θ. Π. 36°,5.—Θ. Ε. 37°,5. Κοιλία φυσιολογικῶς ἔχουσα. Κρέατος τροφή.

22.—Θ. Π. 37°,5. — Θ. Ε. 37°.

23.—Θ. Π. 37°,5. — Θ. Ε. 38°. "Ἄλλως ἔχει καλῶς.

24.—Θ. Π. 37°,5. Τρίτη καὶ τελευταία ἀλλαγὴ τοῦ ἐπίδωμου. Εὐρεθέντος τοῦ τραύματος κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἐνωθέντος, ἡ ἀντισηπτικὴ ἐπίδεςις ἐγχατελείφθη. Λωρίδες ἐμπλάστρου διαχύλου ἐκάλυψαν αὐτό.

25.—Θ. Π. 37°,5. — Θ. Ε. 38°.

26.—Ἀπύρετος.

27.—Ἀπύρετος. Ἐξέρχεται τοῦ νοσοκομείου καλῶς ἔχων. Μετὰ ἓνα μῆνα ἐπανίδωμεν αὐτόν, οὐδένα δὲ ὄγκον κατὰ τὴν παθοῦσαν χώραν παρουσίαζε.

Παρατήρησις. Ἄξιον μνείας ἐνταῦθα, ὅτι ὁ πυρετὸς δὲν ὑπερέβη τοὺς 38°, τελεία δὲ ἐπούλωσις τοῦ τραύματος ἐπῆλθεν ἐντὸς 10 ἡμερῶν, τριῶν μόνον ἐπιδέσεων ἐνεργηθείσων καὶ 13 μόνον ἡμέρας μετὰ τὴν ἐγχείρησιν τοῦ ἀσθενοῦς διαμεινάντος ἐν τῷ νοσοκομείῳ. (ἀκολουθεῖ),

Ο ΕΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑ, ΒΕΑΝΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΥΦΟΣ.

ὑπὸ Μ. ΤΣΑΚΥΡΟΓΛΟΥ (ἐν Κούλοις).

Τὸν παρελθόντα μῆνα ἐν τῇ ἐγχωρίῳ ἑφημερίδι «Ἀρμονία» (φυλ. 77) ἀνηγγέλην ὅτι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μέντεσε καὶ τῷ ναχιέ τοῦ Κιόστινις ἀνεφάνη ἐπιδημία τυφοειδοῦς χαρακτῆρος μεγάλας ἐπιφέρουσα καταστροφάς. Καὶ ἡμεῖς προπέρυσιν, τῷ 1879, εἴχομεν ἀναγγεῖλαι διὰ τῆς ἑφημερίδος «Νέα Σμύρνη» τὴν ἐπίσηψιν παρομοίας ἐπιδημικῆς νόσου καταστρεψάτης σχεδὸν τὸ μικρὸν ἐν τῷ ἡμετέρῳ διαμερίσματι χωρίον Ῥαχμανλάρ' πέρυσιν δὲ περὶ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου ἀνήγγειλεν ὁ μουδύρης τοῦ Σελέντι εἰς τὴν διοίκησιν Κούλων τὴν ἐπίσηψιν τῆς αὐτῆς νόσου ἐν Σελέντι ἐξαιτούμενος ἰατρικὴν συνδρομήν, ὀλίγον δὲ πρὸ τούτου ἐτέρα ἐπιδημία τυφοειδοῦς χαρακτῆρος ἀνεφάνη ἐν τοῖς πέριξ τοῦ Δενισλαῆ, ἐφ' ᾧ μετέβη ὁ ἐν Σμύρνη πρῶτος ὑγειονομικὸς ἰατρός πρὸς πρόληψιν μεγαλητέρας ἐπιδόσεως τῆς ἐπιδημίας. Ἐπίσης κατὰ τὸ πᾶρελθὸν ἔτος ἐμάθομεν, ὅτι καὶ ἐν Μούγλοις ἀνεπτύχθη τυφοειδὴς νόσος, ὀρμηθεῖσα ἐκ τῶν φυλακῶν καὶ συμπρὸς ἄλλοις θύμα τὸν αὐτόθι ἐπιστήμονα ἰατρόν. Ἐφέτος δὲ ἡ αὐτὴ συμφορὰ ἐπῆλθεν ἐν τοῖς γωρίοις.

καὶ εἰς τὸ χωρίον Κιουρτσί, δωδεκάωρον ἀπέχον ἐκ Κούλων. Ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου ἀρξαμένη ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις ἡ νόσος ἐπέμεινε μέχρι τῆς σήμερον σχεδόν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος, τὴν μεγίστην ἐπί-
 τασιν λαβοῦσα.

Τὴν ἐν λόγῳ νόσον οἱ ἐγχώριοι ὀθωμανοί, οἱ ἀποκλειστικῶς τὸν ἐν-
 ταῦθα πληθυσμὸν ἐν τοῖς χωρίοις ἀποτελοῦντες, καλοῦσι Σωκέλ καὶ
 Τερλεμέ· σωκέλ μὲν, λέξις τῶν Γιουρούκων, σημαίνει φεῦγε ἢ ἀπομα-
 κρύνθητι, λέξις τὴν μολυσματικὴν τῆς νόσου ιδιότητα προδήλως ἐκφρά-
 νουσα, ὡς ἡ τῶν κατοίκων ἐπὶ πολλὰ ἔτη πείρα ἀσφαλῶς ἐδίδαξε, τερ-
 λεμέ δέ, ἤτοι ἰδρῶσσα, ἐκ τοῦ σπουδαιοτέρου συμπτώματος τὴν ἐπὶ τὰ
 βελτίῳ τροπὴν τῆς νόσου δεικνύοντος, τοῦ ἰδρῶτος, ὅστις καὶ δικαίως
 ὡς καλὸς οἰωνὸς ὑπὸ τῶν πολλῶν θεωρεῖται.

Ὅτι ἡ ἐν Ῥαχμανλάρ, Μουντικλῆ, Κιουρὲ καὶ Κιουρτσί ἐπιδημία
 εἶναι ὁ τύφος οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὑπάρχει· ὡς τοιοῦτον δὲ ἐχαρκτήρισε
 τὴν νόσον, τὴν ἐν Δενισλί, καὶ ὁ τῆς Σμύρνης ὑγειονομικὸς ἰατρός. Δὲν
 ἀμφιβάλλομεν δὲ ποσῶς, ὅτι καὶ ἡ ἐν Μούγλοις καὶ Κιοτσινίς εἶναι ὁ
 αὐτὸς τύφος, εἰδικώτερον δὲ ὁ ἐξανθηματικός, τοῦ ἐτέρου κοιλιακοῦ σπα-
 νιωτάτου ὄντος ἐν τοῖς ὄρεινοτέροις τόποις τοῦ ἡμετέρου νομοῦ καὶ μό-
 νον ἐν ταῖς πολυπληθέσιν πόλεσιν ἀπαντῶντος.

Ἐκ πάντων τῶν ἐν ἀρχῇ ἀνεφερθέντων χωρίων καὶ κωμοπόλεων, ἐν
 αἷς ἡ βροτολοιγὸς νόσος ἀνεπτύχθη, ὀφείλομεν νὰ ἀποκλείσωμεν τὸ Σε-
 λέντι, διότι ἡ αὐτόθι νόσος, ὡς καλῶς ἐπέισθημεν, δὲν ἦτο τυφικοῦ ἰοῦ
 ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ ἐτέρας φύσεως νόσος καὶ δὴ ἐλειογενοῦς, τυφικὴν
 μορφήν ὑποδυθείσης. Ἐν τοῖς περιχώροις ἡμῶν πρὸ πάντων καὶ ἐν αὐτῇ
 τῇ κωμοπόλει δεσπόζει τὸ ἐλεῖον μίασμα (malaria) ὑπὸ ὄλας τὰς νο-
 σηρὰς ἐκφάνσεις αὐτοῦ, συνηθέστατα δὲ μάλιστα ἡ ἐπὶ τοῦ ὄργανισμοῦ
 ἐπίδρασις αὐτοῦ ἐκδηλοῦται ὑπὸ τὴν μορφήν ὑφεσίμου πυρετοῦ ἢ ὑπο-
 συνεχοῦς.

Οὗτος ἔστιν ὅτε οὕτως ἐντόνως τὸν πάσχοντα προσβάλλει κατὰ τὴν
 συνήθη ἔκφρασιν καὶ τυφοειδῆ φαινόμενα ἐπιφέρει, ὥστε ὑπὸ τε τοῦ λαοῦ
 ὡς καθαρὸς τύφος ἐκλαμβάνεται (ὑπὸ τὸ τουρκικὸν ὄνομα Χουμά, καὶ
 ὑπὸ ἰκτέρου συνοδευόμενος σαρὶ Χουμά, ἤτοι κίτρινος τύφος, ἢ κάλλιον
 ἰκτερώδης τύφος) καὶ ὑπὸ ἐπιστημόνων ὡς κοιλιακὸς τύφος διαγιγνώ-
 σκεται, ἢ τοῦλάχιστον χάριν τῆς κοινῆς τοῦ πλήθους δόξης οὕτως ἐπικα-
 λεῖται. Ἄν λοιπὸν ὁ ἐνδημῶν ὑφεσίμος πυρετὸς ἐν τοῖς μᾶλλον ὑπὸ τοῦ
 ἐλείου μιάσματος δαμαζόμενοις μέρεσιν εἰς ἐπιδημίαν οὕτως εἴπειν ἀνα-
 πτυχθῆ καὶ βαρὺς βαρέα συμπτώματα ἐπενέγκῃ, δύναται πάντη εὐκό-
 λως πρὸς τὸν τύπον ὑπὸ τῶν πολλῶν νὰ συγχισθῆ καὶ διὰ τὸν φόβον
μολυσματικότητος εἰς τὰ κέντρα τῆς διοικήσεως νὰ διασαλπισθῆ.

ἐθερίσθησαν οὐχὶ ὀλίγοι τῶν κατοίκων. Οἱ τοιοῦτοι ὕψ. πυρετοὶ εἶναι ἐκ τῶν συνηθεστάτων ἐν Ἑλλάδι εἰς ἐπιδημίας ἐξαπλούμενοι μετὰ δλωσ τυφικῶν συμπτωμάτων ⁽¹⁾ (οἱ τῶν Γάλλων *fièvres subcontinues ataxiques, typhoïdes*), ὑπὸ πρακτικῶν ἰατρῶν ὡς εἰλεότυφοι ἐκλαμβανόμενοι: ⁽²⁾, καὶ ἐν ἄλλαις χώραις, οἷον τῇ Ἰταλίᾳ, κατὰ τὸ τέλος τοῦ θέρους καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος ἐνδημοεπιδημίας ἀποτελοῦσι. ⁽³⁾, καὶ ἐν Ἀμερικῇ, ἐνθα ἀπὸ τινος οἱ ἐκεῖ ἰατροὶ ἀπὸ τῆς χορείας τῶν κοιλιακῶν τύπων ἐξαγαγόντες αὐτούς, τοὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα *mountain fevers* γνωστούς πυρετούς, εἰς τοὺς ἐλειογενεῖς κατέταξαν ὡς τυφοσλώδεις πυρετούς (*typhomalarial fevers*) ⁽⁴⁾.

Διὰ τῆς παρεκβάσεως ταύτης δὲν σκοποῦμεν ν' ἀποκλείσωμεν τελείως τὴν ὑπάρξιν τοῦ κοιλιακοῦ τύπου, ἥτοι τῆς δοθιηνεντερίτιδος, ἀπὸ τῶν μερῶν ἡμῶν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦμεν ὅπως ἐλάβωμεν ἀφορμὴν νὰ παράσχωμεν τοιαύτην τοῖς ἀξιοτίμοις συναδέλφοις ἡμῶν, ἰδίως δὲ τοῖς θεραπεύουσιν τὸν Ἀσκληπιὸν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Μικρασίας ἢ ὅπου ἄλλοθι, νὰ διασπληνισθῇ ἢ διαφθορῇ διὰ γνώσεως καὶ ἢ αἰτιολογία ἐνός ἐκ τῶν καθ' ἐκάστην ἀπαντῶντων νοσημάτων, τοῦ συχνοτάτου ὑπεσίμου ἢ ὑποσυνεχοῦς πυρετοῦ ἀπὸ τοῦ σπανιωτέρου τύπου. Ὅπως δὲ τοῦτο ὠφέλιμον τῇ ἐπιστήμῃ καὶ σωτηριῶδες τοῖς πάσχουσιν πᾶσι δῆλον, ἐπειδὴ ὁ ἰατρεύων, τελείτης ἀσφαλοῦς διαγνώσεως, κατὰ μὲν τῆς πρώτης νόσου αὐτῆς θέλει ἀντιτάξῃ εἰδικὸν καὶ ἠρωϊκώτατον φάρμακον, τὴν κινίνην, ἐν ᾧ τῆς δευτέρας ἢ θεραπείαι ἐλλειπῆς καὶ ἀμφίβολος.

Ἀπὸ διετίας λοιπὸν κατὰ δικλείμματα ἀναφαίνεται ἡ λοιμικὴ ἀσθένεια ἐν διαφόροις σημείοις τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ νομοῦ Ἀττινίου, ἐπὶ τοῦ Ταύρου καὶ παρὰ τοὺς ποταμούς Μάκρονδρον καὶ Ἐρμον, παρὰ μικροῖς πληθυσμοῖς πάντοτε οὐχὶ δὲ ἐν πόλεσιν ἢ τῇ Σμύρνῃ. Πλὴν αἱ πρωτογενεῖς ἐστὶν αὐταί, καίπερ μολυσματικαί, οὐδέποτε ἐξῆλθον περιωρισμένης τινὸς περιφερείας, ἀλλ' οἶονεὶ ἀποκεκλεισμέναι ἐξέλαμψαν καὶ ἐσθέσθησαν, ἐν ᾧ χώρῃ ἀρχικῶς ἐξήφθησαν. Μ' ὅλον ὅτι δὲ πολλαὶ εὐνοϊκαὶ συνθήκαι ὑπῆρχον πρὸς διέδοσιν γενικὴν τοῦ λοιμοῦ, ἰδίως ἐν τῷ ἡμετέρῳ διαμερίσματι, διὰ τὴν ξηρασίαν τοῦ 1879 καὶ τὴν πολλὴν ἐνδειαν, πρὸ πάντων δὲ διὰ τὴν κατὰ τὸν δριμῦν χειμῶνα τὸν περισυρὸν σιτοδείαν, εὐτυχῶς τὸ κακὸν περιωρίσθη εἰς τὸ ἐλάχιστον, διότι τότε μὲν δὲν ἐξῆλθε τοῦ χωρίου Ῥαχμανλάρ, ἐφέτος δὲ μέχρι τοῦδε, ἐπὶ τρεῖς μῆνας καὶ πλέον, ἐμμένει ἐν τοῖς τρισὶν μόνον χωρίοις Κιουρέ, Κιουρτσι

(1) Π. Παλλαδίου ἐν Κουουρλά· Γαληνός, Ἀπρίλιος 1880, ἀριθ. 16.

(2) Ἀφεντούλη, Φαρμακολογία. Τόμ. Α'. σελ. 328.

(3) L. Colin, *Traité des fièvres interm.* σελ. 158 καὶ 270. W. Griesinger, *traité des maladies infectieuses* σελ. 89.

(4) *The american Journal of the med. sciences.* Ἰανουάριος 1880 σελ. 38.

καὶ Μουντικλή. Ἐπίσης καὶ ἐν Δενισλί τότε οὔτε ἐπέξετάθη, οὔτε πολὺ διετηρήθη. Τούναντιον ἐν Ἀγκύρᾳ κατὰ τὸ 1874—75 ὁ τύφος κατέλαβεν ἅπαντα τὸν νομὸν εἰς δεινὴν καὶ καταστρεπτικὴν πανδημίαν, ὑπεξῆφθεις ὑπὸ τοῦ τότε δεινότερου λιμοῦ, ὅστις ὡς πρὸς τὴν φθορὰν συνέβάδισε μετὰ τοῦ λοιμοῦ. (Ν. Βεγλερῆς, «Γαληνός» 1880 ἀριθ. 8).

Ἐνε δὲ δύσκολον νὰ εὐρεθῇ ποῶς ὁ λόγος τοῦ ἐνταῦθα περιορισμοῦ τῆς νόσου ἐν στενῷ κύκλῳ, γνωστῆς οὔσης τῆς μεγάλης μολυσματικότητος αὐτῆς, ἐν ᾧ οἱ τῶν μεμολυσμένων χωρίων ἔνοικοι καθ' ἑκάστην συνεκοινωνοῦν τοῖς περιοίκοις. Ἡ τῆς κυβερνήσεως μέριμνα, σπανία ἢ βραδέα καὶ ἀσήμαντος, οὐδεμίαν ἐπιβρόχην ἐπὶ τῆς διαδόσεως οἰκισθήσασα ἐπιδημίας δύναται νὰ ἔχη, ἰδίως παρὰ τοῖς Γιουρούκοις καὶ Μουσουλμάνοις, παρ' οἷς οὔτε τὰ ἱατρικὰ παρὰγγέλματα ἰσχύουσι, διότι πιστότατοι οὔτοι τοῦ πεπρωμένου ὀπαδοί, οὐδεμίαν προσοχὴν διδουσιν, οὐδὲ προφύλαξιν ἐννοοῦσιν ἀπολύτως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ προφανῶς μολυσματικώτατα τῶν νοσημάτων. Ὡς πρόχειρον δὲ παράδειγμα δυνάμεθα νὰ φέρωμεν τὴν κατὰ τὸ 1878 ἐπισκῆψασαν ἐπιδημίαν εὐλογίας ἐν Κούλοις, ὅτε ἐκ πληθυσμοῦ δύο χιλιάδων περίπου χριστιανῶν ἐτελεύτησαν τρεῖς παῖδες, ἐπὶ δὲ ἑξ ἑκατῶν Μουσουλμάνων ὑπὲρ τὰ 200 παῖδια καὶ ἄνδρες ἀφηρηπᾶσθησαν εἰς τὴν τύχην ἀφθέντα, ὧν τὰ πλεῖστα μῆπω δαμαλισθέντα. Μάτην ἐμοχθήσαμεν νὰ ἐμπνεύσωμεν τὴν ἰδέαν τῆς προφυλάξεως καὶ ἀπομονώσεως τῶν εὐλογιῶντων καὶ τὸν ἔγκαιρον δαμαλισμὸν εἰς τοὺς ὀθωμανοὺς καὶ διὰ τῆς ἀρχῆς, ἐν ᾧ οἱ χριστιανοὶ φοβηθέντες τὸ κακὸν αὐθορμητῶς ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν δαμαλισμὸν καὶ δεόντως προσφυλάχθησαν.

Ἴσως ὁ φυσικὸς τῆς νόσου περιορισμὸς ὀφείλεται εἰς τὴν ὀλιγανθρωπίαν τῶν χωρίων, τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ ὠρῶν καὶ ὑγιεινῶν τοποθεσιῶν ἀνίδρυσιν αὐτῶν καὶ τὴν ἔλλειψιν μεγάλων συγκοινωνιῶν, ἀλλὰ πάλιν δυσεξήγητον ἀποθαίνει πῶς ἐν ᾧ οὐδεὶς σχεδὸν οἶκος ἔμεινεν ἀπρόσβλητος ὑπὸ τῆς νόσου, οἱ δὲ χωρικοὶ καὶ μετὰ τῶν πέριξ χωρίων συνεκοινωνοῦν καὶ μετὰ τῶν Κούλων καὶ τοῦ Οὐσακίου διὰ τὸ ἑβδομαδιαῖον παζάρ (ἀγοράν), πολλοὶ δὲ τῶν ἐκ Κούλων ἐμπόρων διημέρευσαν ἐν αὐτοῖς, οὐδὲ ἐν κροῦσμα ἀλλαχόθι ἠκούσθη, οὐδὲ νέηλὺς τις ἐκείθι προσεβλήθη. Ἄν προηγήθησαν ἄλλαι ἐπιδημιαὶ ἐξανθηματικῆς φύσεως ἐν τῇ ἡμετέρᾳ νομαρχίᾳ ἀγνοοῦμεν διὰ τὴν ἔλλειψιν καταλλήλων στατιστικῶν ἢ ἄλλων προχειρῶν βοηθημάτων. Παρὰ τινῶν πολιτῶν ἐμάθομεν ὅτι πρὸ εἴκοσιν καὶ πέντε ἐτῶν ἢ ἐν λόγῳ ἀσθένεια ὑπῆρχεν ἐν τῷ παρακειμένῳ καζᾷ τοῦ Δημιρτζῆ, πρὸ εἰκοσαετίας δὲ ἐν Κούλοις πολλοὺς καταβλοῦσα.

Ἐν μικρᾷ πλὴν ἀκριβεῖ ἐξιστορήσει περὶ δημῶν ὑγιεινῆς τῆς Σμύρ-

νης και τῶν ἐπαρχιῶν (') ἀνεγράφη ὅτι αὐτὸ μὲν εἰλεότυπος ἐνδημεῖ, τὸ ὑπὸντιόν δ' ἐξ ἀνηθηματικὸς τύπος εἶναι σπάνιος καὶ μὴ ἐνδημηκός. Πανθηομολογουμένη εἶναι ἡ σπανιότης τῆς νόσου ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἄλλας νόσους καὶ πρὸς ἄλλας χώρας τοῦ βορρᾶ ἔνθα ὁ τύπος ἀκολουθεῖ τοῖς κατοίκους, ὡς ἡ σκιά τὸ σῶμα, ἐπίσης δὲν δύναται τις νὰ διαμφισβητήσῃ τὸ μὴ ἐνδημηκόν, διότι ἐκ τῶν μικρῶν τούτων ἐστιῶν καταδείκνυται, ὅτι ὁ λοιμὸς φεῖποτε δὲν εὔρεν ἕδαφος γόνιμον πρὸς περαιτέρω ἀνᾶπτυσιν καὶ ἐγκλημάτισιν.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἂν ὁ τύπος ἀνεπτύχῃ μολυσματικῶς εἰς τὸν ἡμέτερον νομόν, ἂν δηλαδὴ τὸ νόσημα μετεδόθῃ ὑπὸ πάσχοντος, ἢ ἐγενήθῃ αὐτομάτως, καὶ ὀρθότερον μiasματικῶς, νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὸ δεύτερον. Εἰς μεγάλας πόλεις καὶ ἐπαρχίας πολυσυγκοινωνήτους εἶναι δύσκολον καὶ σχεδὸν ἀδύνατον νὰ ἐξελεγχθῇ ἡ γένεσις ἐπιδημίας τινός, ἀλλ' ἐνταῦθα, καὶ ὀμιλοῦμεν ἰδίως διὰ τὰ πέριξ ἡμῶν, ἢ ἐξίχνευσις εἶναι εὐχερῆς καὶ ἀσφαλής. Ἀναμφισβόλως ἡ ἐν Ῥαχμανλᾶρ τῷ 1879 ἐκραγεῖσα νόσος ἐγενήθη ἐν τῷ τόπῳ, διότι τὸ χωρίον ἐκ δέκα πέντε οἰκιῶν συνιστάμενον κεῖται εἰς ὄλως ἀπόκεντρον καὶ μεμονωμένην θέσιν, τὸ δὲ πρῶτον κροῦσμα ἦτο γραῖξ τῆς. Ἐπίσης ἐν ἐνὶ τῶν τριῶν παρακειμένων χωρίων Κιουρέ, Κιουρτσι καὶ Μουντικλῆ, τῷ τελευταίῳ συνιταμένῳ ἐκ 50 οἰκιῶν, ἀνεφάνη τὸ πρῶτον ἡ νόσος ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Βελῆ Γιοκούσογλου, θανατώσασα τὴν μάμμην τῆς οἰκίας. Ἀδελφὸν ὅμως ἂν συγχρόνως ἐξεῖρήχη καὶ ἐν τοῖς δυσὶν ἄλλοις χωρίοις ἢ ὑπ' αὐτοῦ μετεδόθῃ. Διὰ τὸ ὅτι οἱ κάτοικοι τούτου συνεκοινωνοῦν μετ' ἄλλων μερῶν, ἰδίως δὲ μετὰ τῶν Κούλων, δύναται νὰ τεθῇ ἡ ὑπόθεσις ὅτι ἴσως ἐξώθεν τὸ μόλυσμα εἴτε διὰ νοσοῦντος εἴτε δι' ὑγιῶς μετηνέχθη. Ἄλλ' ἀφ' οὗ οὔτε ἐν Κούλοις οὔτε ἔτι μακρότερον ὑπῆρξε τυφοειδὲς νόσημα, πῶς ἦτο δυνατόν ἐξ ὑγιῶν τόπων νὰ μεταφερθῇ δηλητηριώδης μολυσματικὸς ἴος; Ὅπως τὸ μίγμα τοῦ διαλείποντος ὑπὸ εὐνοϊκᾶς συνθήκας θερμότητος καὶ ὑγρασίας ἀναδίδεται ἐν τέλμασιν καὶ ἔλαιον, οὕτω καὶ ὁ τοῦ ἐξ ἀνηθηματικοῦ τύπου ἴος δύνατον νὰ ἀναπτύχῃ ὑπὸ αἴτια ὑποβοηθητικὰ ἀκαθαρσίας καὶ συσσωρεύσεως πολλῶν ἀτόμων, ὡς ἐν φυλακαῖς καὶ πλοίοις. Οὕτω φρονοῦμεν ὅτι συνέτυχε καὶ ἐν Μουντικλῆ, ὅπερ εἶνε τὸ ἀκαθαρότατον ἐκ τῶν χωρίων τοῦ τόπου, κατοικοῦμενον ὑπὸ ἐντοπισθέντων Γιουρούκων. Πρῶτοι δὲ πσιόντες θύματα ὡς εἶδομεν ἦσαν οἱ διηνεκῶς ἐν τῇ ἀκαθάρτῳ τοῦ χωρίου ἀτμοσφαίρα οἰκοῦντες, ὡς αἱ γραφαί. Ἄν τὸ Μουντικλῆ δὲν ἔκειτο εἰς τὸν ἀπρόσιτον τρίγωνον χωρὸν μεταξὺ τοῦ Ἐρμου ποταμοῦ καὶ τοῦ Σελέντι-τσάι, ἀλλ' εὕρισκετο ἐν τῇ πεδιάδι, ἠδυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς φορεῖς τοῦ νοσήματος τοὺς Κιρκασίους,

οἵτινες καὶ αὐτοὶ πάσχουσιν, ὡς παρ' ἄλλων ἐμάθωμεν, καὶ ὑγιεῖς μετίφερρον πολλάκις τὸ νόσημα ἐν Ἀνατολῇ κατὰ Fauvel. Ἄλλ' οὗτοι σπανιώτατα ὑπερβαίνουσι τὴν πεδιᾶδα τοῦ Ἑρμου πέραν τῆς Φιλαδελφείας εἰς τὰ ὄρεινά ἡμῶν, ἐντὸς δὲ τριετίας δύο μόνον αὐτῶν εἶδομεν ἅπαξ ἐν Κούλοις τὴν τοιουτότροπον μiasματικὴν τῆς νόσου ἀνάπτουξιν πολλοὶ τῶν μεγάλων παθολόγων παραδέχονται, ἐν οἷς Murchison καὶ Niemeyer.

Ὁ Botkin περιγράφων τὴν ἐν ἔτει 1868 ἐπιδημίαν τῆς Πετροπόλεως, ἀνευδοιάστως καὶ ἀσυζητητῆ ὁμολογεῖ τὴν δυνατὴν αὐτόματον γένεσιν τοῦ τύφου ἐν χώρῳ διατελούταις ὑπὸ κακᾶς ὑγιεινᾶς συνθήκας (De la fièvre σελ. 125). Ἐν τούτοις ὁ Griesinger (l. c. σελ. 200) ἐνδοιάζει ὡς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τῆς τοιαύτης γνώμης ἀποκλίνων μᾶλλον εἰς τὴν παθολογικὴν ὁμοιογένειαν τῶν Γάλλων, τὴν διὰ μολυσμοῦ ἀείποτε μετάδοσιν τῆς νόσου. Καὶ ὁ πολὺς τὰ νῦν Colnheim ὡς καθαρῶς μολυσματικὴν νόσον θεωρεῖ τὴν ἐν λόγῳ (Vorles. ueber allgem. Pathologie 1877 σελ. 249). Τὸν πρῶτον τῶν δύο τούτων σχολιάζων ὁ Valin ἀποφαίνεται πιθανὴν τὴν ἀνάπτουξιν τοῦ ἐξωνθηματικοῦ τύφου εἰς ἔδαφος ἐμπεποτισμένον ὑπὸ ζωϊκῶν ὀργανικῶν οὐσιῶν ἐν ἀποσυνθέσει, ἐπάγει δὲ ὅτι «ὄσον ἡμοιολήθης καὶ ἂν φαίνεται ἢ διὰ μολυσμοῦ διὰδοσις ὑπάρχουσι γεγονότα, ἅτινα δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποδώσωμεν εἰς προγενεστέρως περιπτώσεις τύφου, ὥστε ἐν τῇ παρούσῃ στάσει τῆς ἐπιστήμης εἶναι τολμηρὸν νὰ ἀρνηθῶμεν ἀπὸ σήμερον τὸ δυνατὸν τῆς αὐτομάτου ἀναπτύξεως αὐτοῦ (σελ. 203)». Μνημονεύοντες ἅπλως τὴν ἐν ἔτει 1872—73 γενομένην συζήτησιν ἐν τῇ Γαλλικῇ ἱατρικῇ Ἀκαδημίᾳ περὶ τῆς μiasματικότητος τοῦ τύφου ἀναφέρομεν τὸ συμπέρασμα, εἰς ὃ τότε κατέληξεν ὁ Fauvel, ὅτι πρὸς γένεσιν τοῦ τυφικοῦ ἰοῦ, στοιχείου μολυσματικοῦ καὶ μεταδοτικοῦ, δὲν εἶνε ἀνάγκη ἢ ἔξωθεν ἐπέλευσις εἰδικοῦ σπέρματος.

Ἄνωτέρω εἶπομεν ὅτι τὸ Μουντικλῆ εἶναι ἐκ τῶν ἀκαθαρτωτάτων χωρίων, νῦν προσθέτομεν ὅτι αὐτόθι πρὸ τοῦ τύφου ἐπέσκηψεν ἐπιζωτικὰ θανατώσασα πολλοὺς βόας, ὧν τὰ πτώματα οὐ μακρὰν τοῦ χωρίου συσσωρευθέντα ἐμόλυναν σαπέντα τὴν ἀτμοσφαῖραν, ἐξ οὗ εἰκόζομεν ὅτι ἐγεννήθη ὁ λοιμὸς. Τὴν παρακτῆρησιν ταύτην ἠκούσαμεν περιέργως παρὰ πολλῶν χωρικῶν καὶ ἄλλων ἰσχυριζομένων, ὅτι ὁ τύφος ἐν Ἀνατολῇ ὑπῆρξε πάντοτε ἀποτέλεσμα τῆς φθορᾶς τῶν βοῶν. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ γεγονός συμβιβάζεται ἀριστα μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Jaccoud οὐ πρὸ πολλοῦ τεθείσης ἀρχῆς, ὅτι «ἡ συσσώρευσις ζωϊκῶν οὐσιῶν ἐν καταστάσει ζυμώσεως ἢ σήψεως καὶ ἄνευ συνκροίσεως ἀνθρώπων, δύναται νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐκρηξιν τοῦ τύφου.» (Pathologie τομ. 2. σελ. 860.)

μόν και ἐρεθιζομένου τοῦ κεντρικοῦ πέρατος, προκαλεῖται κατ' ἀντανά-
κλασιν μελιτουρία ἣτις οὐδὲν ἄνευ ἀναφάνεται τοῦ ζώου πρὸ τῆς ἐγγει-
ρήσεως ὑποβληθέντος εἰς τὴν ἐπήρειαν τῆς χλωριάλης, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ
διὰ τῶν εἰσπνοῶν τοῦ ὀξειδίου τοῦ ἀνθρακος προκαλουμένη μελιτουρία
ἀποσοβεῖται τοῦ ζώου προποτισθέντος ὁ γραμμάτων χλωριάλης.

Ἡ χλωριάλη μετὰ τὸ περιγεγόμενον τῶν πειραμάτων τούτων χορη-
γηθεῖσα εἰς πάσχοντας σακχαρώδη διαβήτην αἰσίως ἐπέδρασεν ἐπὶ τὸ
ποσὸν καὶ τῶν οὔρων καὶ τοῦ ἐν αὐτοῖς ἐνεχομένου σακχάρου.

(Lyon méd.) Γ.

Ἄλοιφή κατὰ αἰμορροῖδων, — Τὴν ἐξῆς συνιστᾷ ὁ Sabal
ἀλοιφήν εἰς ἐπάλειψιν πρωῖαν καὶ ἐσπέρας καὶ μετὰ πᾶσαν ἀποπάτησιν
κατὰ τῶν αἰμορροῖδων.

Rp. Iodoform. pulver. Serup. 4.

Op. pur. pulver. » 1.

Vaselin. » 4.

M. f. Unguent.

Προσθετέον ἐν ἀνάγκῃ διὰ τὴν κακὴν τοῦ ἰωδοφορμίου ὁσμὴν καὶ
δεψικῆς ὕλης ὅσον 4 γραμ. Πρὸ τῆς ἐπαλείψεως τῆς ἀλοιφῆς ἀποπλύνε-
ται καταλλήλως τὸ μέρος τὸ πρῶτον μὲν διὰ χλιαροῦ εἶτα δὲ καὶ διὰ
ψυχροῦ ὕδατος.

Καταπολεμεῖ δὲ ὁ αὐτὸς ἰατρὸς τὴν παρομαρτοῦσαν τυχὸν δυσκοι-
λίαν τῇ χρήσει τῆς ἐξῆς ὑπακτικῆς κόνεως λαμβανομένης ἀνά 1 ἢ 2
μικρὰ κοχλιάρια ἐν ὕδατι τὸ ἐσπέρας· θεικῆς, ἀνθρακικῆς μαγνησίας,
ἀνθίων θείου, γαλακτικοῦ σακχάρου ἀνά ἡμίσειαν οὐγγίαν, κόνεως ἀνί-
σου δραχμῶν δύο.

(Prog. Méd.) Γ.

**Περιέργος ἐνέργεια τῶν τριχῶν τῆς γαλῆς ἐπὶ τῆς ἐπι-
στάξεως.** — Πρὸ τίνος χρόνου ἐγενόμην αὐτόπτης μάρτυς λίαν περιέρ-
γου συμβεβηκότος, ὅπερ λίαν συντόμως θέλω ἀρηγηθῆ. Ἡ νεανίς Ε. Π.
ἀναιμικὴ εἰς τὸ ἔπακρον οὔσα ἔπασχε συχνάκις ἐξ ἐπιστάξεων, αἵτινες
ἐπαύοντο συνήθως τῇ χρήσει ψυχροῦ ὕδατος. Πρὸ τίνος ὅμως χρόνου ἡ
τῆς νεανίδος ἐπίσταξις ἦν τόσον ἔντονος, ὥστε ἐδέησε νὰ προσκληθῶ
καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν μετεχειρίσθην ψυχρὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐπιθέματα
καὶ ὀξύποτα ἐσωτερικῶς, εἶτα δὲ ἠναγκάσθην νὰ προστρέξω εἰς διάφορα
στυπτικὰ φάρμακα, ἅπερ ἐπανειλημμένως μεταχειρισθεὶς δὲν ἠδυνήθην
νὰ παύσω τὴν τῆς βίβδος αἰμορραγίαν, ἀρξάμενην ἤδη νὰ καθίσταται
ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ἀσθενῆ. Ἐπὶ τέλους ἠναγκάσθην νὰ προστρέξω εἰς

τὸν ἐπιπωματισμὸν τῆς ρίνος διὰ τοῦ σωληναρίου τοῦ Belloc, καὶ ἤδη ἐτοιμάσει τὸν ἀνγκαστὸν μοτόν, ὁπότε κατὰ τύχην εἰσῆλθεν ἐν δωματίῳ τῆς ἀσθενοῦς καθολικός τις ἱερεὺς, ὅστις μαθὼν τὸ αἷτιον ἀσθενείας τῆς νεάνιδος, ἐξήγαγε πύραυλα ἕκ τινος γαλῆς, ἐκεῖ πορφυροχούσης, ὀλίγας τρίχας, ἅς εἰσαγαγὼν ἐντὸς τῆς ρίνος τῆς ἀσθ. κατάρθρωσεν ἐν τῷ ἅμα νὰ παύσῃ τὴν ἐπίσταξιν. Ἐρωτήσας εἶτα ἱερέα περὶ τοῦ περιέργου τούτου γεγονότος, ἔμαθον παρ' αὐτοῦ ὅτι ἐπὶ στάσις μετεχειρίσθη τὸ μέσον τοῦτο κατὰ τῆς ἐπιστάξεως καὶ πᾶν ἐπέτυχεν. "Ἐκτοτε δις ἐγὼ αὐτὸς μεταχειρισθεὶς τὸ μέσον τοῦτο ἔχον πλήρους ἐπιτυχίας. "Ἦδη διατὶ αἱ τρίχες τῆς γαλῆς κέκτηνται ἰδιότητα ταύτην; Ὁ ἠλεκτρισμὸς, ὅν ἐν ἀφθονίᾳ, ὡς γνωστὸν, πηχουσί, ἢ ἄλλο τι συστατικὸν αὐτῶν κέκτηται τὴν αἰμοστατικὴν τὴν δύναμιν; Περὶ τούτου ἀδυνατῶ ν' ἀπαντήσω.

ΑΛΕΞ. ΔΕΥΤΕΡΑΙΟΣ.

Εὐλογιωδῶν οὐλῶν προφυλακτικὴ θεραπεία. — Κατὰ ἐπὶ τούτῳ ἐρεύνας τοῦ ἱατροῦ κ. Schwimmer δυνατὸν εἶναι νὰ προφθῶσιν καὶ βαθεῖαι ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ προσώπου εὐλογιωδεις ἐλκυσίαι. ἅς ὁ κάμνων φέρῃ ἀπ' ἀρχῆς προσωπεῖον ἐξ ἀπαλομίτου ὀδόντος ἐσφῆθον ἐπιχειρημένον διὰ τινος τῶν ἐξῆς ἀντισηπτικῶν σκευμάτων.

α'. Rp. Acidi phaenici crystallisati. Dr. I—II et semel
Olei olivarum Dr. X.
Cretae preparatae et pulverisatae Dr. XV.

Solve M. D.

β'. Acidi phaenic. cryst. Dr. I.
Olei olivarum Dr. VIII.
Amyli tritici puri Dr. VII.
S. M. D.
γ'. Olei thymi aetherei Dr. dimidiam.
Olei lini Dr. X.
Cretae in pulverem Dr. XV.
S. M. D.

Ἡ προσώπις αὕτη ἀλλάσσεται δις ἐν νυχθημέρῳ.
Ὁμοίαι ἐπάλειψεις ἐνεργοῦνται καὶ ἐπὶ τῶν χειρῶν ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἰσχυρίων τοῦ σώματος μερῶν διὰ πτυγμάτων λινῆς ὀθόνης.
(Gaz. d. Hôp. 1880). Σ.